

Programmabegroting 2012

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
	Programmaplan 2012	7
2	Programma's	9
2.1	Algemeen bestuur	11
2.2	Openbare orde en veiligheid	15
2.3	Verkeer, vervoer en waterstaat	19
2.4	Economische zaken	23
2.5	Onderwijs	25
2.6	Cultuur, sport en recreatie	29
2.7	Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	33
2.8	Volksgezondheid & milieu	39
2.9	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	43
2.10	Financiering en dekkingsmiddelen	47
3	Algemene dekkingsmiddelen	51
3.1	Inleiding	51
3.2	Onvoorziene uitgaven	51
3.3	Budgettaire ruimte	51
3.4	Vrije dekkingsmiddelen	52
3.5	Lokale heffingen	52
3.6	Financieringsfunctie	52
4	Paragrafen	55
4.1	Inleiding	55
4.2	Weerstandsvermogen	57
4.3	Onderhoud kapitaalgoederen	63
4.4	Financiering	69
4.5	Bedrijfsvoering	73
4.6	Verbonden partijen	77
4.7	Grondbeleid	85
4.8	Lokale heffingen	91
4.9	Gemeentelijk woningbedrijf	97
	Financiële begroting	101
5	Uitgangspunten	103
5.1	Inleiding	103
5.2	Personeelsformatie	103
5.3	Loonkosten	106
5.4	Inwoners en woonruimte	106
5.5	Onvoorziene uitgaven	109
5.6	Indeling programmabegroting	109

5.7	Toerekening van rente	110
5.8	Activering van investeringen	110
6	Financiële begroting	113
6.1	Inleiding	113
6.2	Mutaties begroting 2012	113
6.3	Algemene uitkering Gemeentefonds	114
6.4	Bezuinigingen & ombuigingen	115
6.5	Meerjaren Investeringsoverzicht 2012 – 2015	118
6.6	Resultaat begroting	119
7	Ontwikkeling reserves en voorzieningen	123
7.1	Inleiding	123
7.2	Uitwerking notitie reserves en voorzieningen 2010	123
7.3	Vereveningsfonds OZB	126
7.4	Reserve Wmo	126
7.5	Reserve nieuwe investeringen	127
7.6	Reserve onderhoud riolering	127
8	Overzichten	129
8.1	Inleiding	129
8.2	Financiële begroting 2012	131
8.3	Kerngegevens	133
8.4	Overzicht per beleidstaak 2010 – 2012	135
8.5	Overzicht per programma	141
8.6	Overzicht reserves en voorzieningen	153
8.7	Meerjarenoverzicht investeringen	159
8.8	Overzicht incidentele baten en lasten	165

1 Inleiding

Met deze programmabegroting voor het jaar 2012 en het meerjarenperspectief over de jaren 2013 tot en met 2015 geven wij u inzicht in het de uitgangspunten voor het beleid voor de komende jaren. Daarnaast geven wij de mogelijkheden aan voor de uitvoering van dit beleid. Deze begroting is de leidraad voor ons handelen in deze periode, waarin we verder werken aan de realisatie van de doelstellingen. Onze inzet is en blijft er op gericht om het wonen, het werken en het recreëren in onze gemeente voor alle inwoners en bezoekers aan onze gemeente zo optimaal mogelijk te maken en te houden.

In de programmabegroting staat het beleid centraal. De uitgangspunten voor de samenstelling van deze begroting zijn opgenomen in de "kadernota 2012 – 2015". Deze nota is behandeld in de vergadering van de raad van 11 juli 2011 en door de raad voor kennisgeving aangenomen. Dit betekent dat de in de nota opgenomen uitgangspunten geen vast gegeven zijn. Wel is aangegeven welke richting we de komende jaren willen opgaan. De doelstellingen uit de nota zijn de basis voor deze begroting.

De opzet van deze begroting is gelijk aan die van de vorige jaren. De indeling is als volgt:

> Beleidsbegroting

- **programmaplan:** het voorgenomen beleid via de gebruikelijke programma's. Wat willen we bereiken, hoe gaan we dat doen en wat mag het kosten

een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen, zoals de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, de dividenduitkeringen en de inkomsten uit de lokale belastingen en heffingen. Verder komt ook de financieringsfunctie ter sprake
- **paragrafen:** we gaan nader in op de beleidslijnen van de beheersmatige aspecten en de lokale heffingen. De gebruikelijke paragrafen komen aan de orde:
 - lokale heffingen
 - weerstandsvermogen
 - kapitaalgoederen
 - financiering
 - bedrijfsvoering
 - verbonden partijen
 - grondbeleid
 - gemeentelijk woningbedrijf

> Financiële begroting

een overzicht van de baten en lasten per programma. We gaan nader in op de dekkingsmiddelen, de raming van het resultaat voor bestemming, de voorgenomen toevoegingen en onttrekkingen aan en uit de reserves en voorzieningen en tenslotte het resultaat na bestemming

een uiteenzetting van de financiële positie van de gemeente met een toelichting daarop. We gaan o.a. in op de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd. Ook geven we aan wat de belangrijkste verschillen zijn met de begroting van 2011. We besteden apart aandacht aan de opgenomen ombuigingen en bezuinigingen

De jaarlasten, zoals deze zijn aangegeven in het meerjaren investeringsoverzicht, zijn niet in de financiële overzichten opgenomen en maken dus geen deel uit van de lasten in de programma's. De lasten nemen we eerst op nadat de raad daarover een definitief besluit heeft genomen.

Voor een uitgebreider overzicht van de indeling van deze begroting verwijzen wij u naar de inhoudsopgave op pagina 3.

In deze begroting zijn de gevolgen van de besluitvorming tot en met de raadsvergadering van 11 juli 2011 opgenomen. Latere besluitvorming maakt dus geen deel uit van deze begroting. Via een begrotingswijziging zullen de gevolgen van deze latere besluitvorming, indien nodig, alsnog in deze begroting worden opgenomen.

De Goorn, oktober 2011.

Programmaplan 2012

2 Programma's

2.1 Algemeen bestuur

Inleiding

Onder "algemeen bestuur" wordt verstaan het bestuur en het besturen van de gemeente: de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders, de bestuursondersteuning, de voorlichting en communicatie, representatie, burgerzaken en de bestuurlijke samenwerking. Ook de ondersteuning aan de gemeenteraad, de rekenkamer(functie) en de griffier vallen onder dit programma.

Beleidsvoornemens

Modernisering GBA

De gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens (GBA) bevat persoonsgegevens van iedereen die in Nederland woont of gewoond heeft. De overheid heeft deze gegevens nodig om bijvoorbeeld een paspoort, identiteitskaart (ID-kaart) of rijbewijs te maken. Ook gebruikt de overheid de gegevens uit de GBA om te weten wie er mogen stemmen bij verkiezingen en bij het verstrekken van uitkeringen.

De huidige administratie staat aan de vooravond van een modernisering. Op dit moment is nog niet exact aan te geven hoe deze er uit gaat zien. Deze modernisering kan gevolgen hebben, zowel in technische, personele en financiële zin. De financiële gevolgen hebben te maken met de mogelijke modulaire opbouw van het nieuwe GBA. Elke module heeft zijn eigen kosten. De afnemers willen echter de huidige opbouw, waarbij er sprake is van één softwarepakket en geen aparte modules, behouden. De leverancier ziet daar echter niets in. Hoe dit gaat aflopen is op dit moment niet bekend. Over de mogelijke personele en financiële aspecten volgt op termijn nadere informatie. Vast staat wel dat de formatie van de afdeling Burgerzaken door een aantal factoren teruggebracht kan worden. Deze personeelsreductie zal onderdeel uitmaken van de voorgenomen vermindering van de totale formatie.

Verbeterde dienstverlening

We constateren dat het aantal bezoekers aan het gemeentehuis vermindert. Dit vloeit voor een deel voort uit de toename van de digitale dienstverlening en de veranderende vraag van de klant, onze inwoners. Het is steeds minder nodig om naar het gemeentehuis te komen voor informatie, voorlichting en aanvragen.

Loket Zorg & Welzijn

De verminderende vraag van de klant aan de balie leidt er toe dat wij met ingang van 1 oktober 2011 de openingstijden van de balies wijzigen. Onze klanten kunnen vanaf dat moment de gehele maandag van 8.30 uur tot 20.00 uur terecht. Daarnaast alle ochtenden tot 12.00 uur. Tijdens de middagen kan op afspraak gewerkt worden. Deze service biedt de klant om heel specifiek op een door hen gewenst moment langs te komen. Door deze nieuwe werkwijze zijn wij in staat om de personele inzet efficiënter te organiseren. Dit leidt mede tot de genoemde besparing op de kosten van de formatie bij Burgerzaken..

In 2012 staat de tweejaarlijkse Klantmonitor op het programma.

Resultaat gericht werken

In onze dienstverlening staat de kwaliteit, professionaliteit, transparantie en doorlooptijd centraal. We willen graag onze blik op de klant richten. De basis om onze klanten goed van dienst te kunnen zijn, is het efficiënt vormgeven van processen. We willen kritisch blijven kijken naar onze manier van werken en de beschreven processen. Procesonderdelen die geen toegevoegde waarde hebben voor onze klant elimineren we uit een proces.

In de vergadering van 11 juli 2011 heeft u een krediet beschikbaar gesteld van € 53.000 om te voorzien in de kosten van deze optimalisatie van onze processen. Naast de vermindering van de doorlooptijd en de hoeveelheid onderhanden werk, kan dit leiden tot een productiviteitsverbetering. Deze productiviteitsverbetering kan op verschillende manieren worden gebruikt, namelijk voor de verbetering van de kwaliteit van de dienstverlening of het terugbrengen van de formatie door gebruik te maken van het natuurlijk verloop.

Naast het optimaal inrichten van onze processen, zullen we resultaatgericht sturen. We maken afspraken en stellen doelen. Door resultaatgerichte sturing en tussentijdse evaluatiemomenten houden we de focus op onze doelen en de resultaten die we willen bereiken.

Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT)

Topografie beschrijft de fysieke werkelijkheid, de dingen die in een terrein aanwezig zijn. De BGT geeft deze werkelijkheid digitaal weer in de vorm van kaarten. Het doel van de BGT is dat de gehele overheid gebruik maakt van dezelfde basisset grootchalige topografie.

Het BGT is een onderdeel van het Nationaal Uitvoeringsprogramma (NUP). Op basis van dit programma worden bouwstenen voor een elektronische overheid gemaakt en toegepast. De BGT is één van deze bouwstenen en zelfs een noodzakelijke. Omdat de BGT in het NUP is opgenomen, krijgt de realisatie van het BGT prioriteit.

Naast het BGT zijn er in het NUP ook andere bouwstenen aanwezig. Deze zijn:

- \\ de andere overheid
- \\ de e-overheid
- \\ de Nederlandse Overheids Referentie Architectuur (NORA)
- \\ stelsel van basisregistraties en stroomlijning van basisgegevens
- \\ Europese richtlijn voor de uitwisseling van Geo-informatie (INSPIRE)
- \\ een visie op de basisvoorziening Geo-informatie Nederland (GIDEON)

De planning om te komen tot een BGT is verdeeld in een verkenningsfase, de opbouwfase en een gebruiksfase. Totaal belooft dit een periode van zes jaar. De verkenningsfase begon in 2009. Medio 2015 moet alles klaar zijn.

In het I&A-plan van 2011 is voor het jaar 2012 € 20.000 opgenomen voor de kosten van de BGT. Uit de eerste proefprojecten in andere gemeenten blijkt dat dit bedrag verre van toereikend is. De kosten kunnen oplopen tot minimaal € 40.000. In het I&A-plan voor 2012 nemen we deze extra last mee. Omdat het een eenmalige last is brengen we dit ten laste van de reserve nieuwe investeringen.

Financieel overzicht

Investerings en investeringslasten

Onder dit programma zijn over de jaren 2012 tot en met 2015 de volgende investeringen gepland:

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
Automatiseringsplan	€ 295.000	€ 100.000	€ 150.000	€ 75.000
Materieel buitendienst	€ 78.500	€ 120.000	€ 159.500	€ 110.500
	<u>€ 373.500</u>	<u>€ 220.000</u>	<u>€ 309.500</u>	<u>€ 185.500</u>
Jaarlijkse investeringslasten	<u>€ 9.815</u>	<u>€ 24.815</u>	<u>€ 44.755</u>	<u>€ 58.565</u>

Zoals we al in de inleiding hebben aangegeven: de investeringslasten zijn niet in de reguliere begroting opgenomen.

Overzicht exploitatie

Het financiële overzicht van het programma "openbaar bestuur" ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:						
Bestuursorganen	€ 769.894	€ 752.889	€ 762.754	€ 755.526	€ 755.525	€ 744.792
Bestuursondersteuning van B&W	€ 1.261.878	€ 1.330.819	€ 1.400.365	€ 1.400.365	€ 1.400.365	€ 1.400.365
Burgerzaken	€ 628.637	€ 571.205	€ 524.408	€ 533.408	€ 559.608	€ 543.508
Baten secretarieleges burgerzaken	€ 123.844	€ 129.550	€ 130.800	€ 130.800	€ 130.800	€ 130.800
Bestuurlijke samenwerking	€ 649.508	€ 175.109	€ 168.620	€ 179.495	€ 179.495	€ 179.495
Bestuursondersteuning raad ca.	€ 487.865	€ 523.312	€ 511.671	€ 511.671	€ 511.671	€ 511.671
	<u>€ 3.921.626</u>	<u>€ 3.482.884</u>	<u>€ 3.498.618</u>	<u>€ 3.511.265</u>	<u>€ 3.537.464</u>	<u>€ 3.510.631</u>
Baten:						
Bestuursorganen	€ 49	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bestuursondersteuning van B&W	€ 34.994	€ 36.675	€ 36.675	€ 36.675	€ 36.675	€ 36.675
Burgerzaken	€ 5.636	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten secretarieleges burgerzaken	€ 305.634	€ 359.000	€ 392.200	€ 392.200	€ 392.200	€ 392.200
Bestuurlijke samenwerking	€ 1.313	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
Bestuursondersteuning raad ca.	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	<u>€ 347.626</u>	<u>€ 396.675</u>	<u>€ 429.875</u>	<u>€ 429.875</u>	<u>€ 429.875</u>	<u>€ 429.875</u>
Saldo programma	<u>€ 3.574.000</u>	<u>€ 3.086.209</u>	<u>€ 3.068.743</u>	<u>€ 3.081.390</u>	<u>€ 3.107.589</u>	<u>€ 3.080.756</u>

2.2 Openbare orde en veiligheid

Inleiding

Met het programma "openbare orde en veiligheid" wordt het beleid voor de openbare orde en veiligheid, en het voorkomen en terugdringen van (het veroorzaken van) schade aan (gemeentelijke) eigendommen door vandalisme e.d., voorbereid en gerealiseerd. Ook de brand- en rampenbestrijding en de hulp- en dienstverlening aan mensen, dieren, goederen en milieu bij brand, rampen en andere buitengewone omstandigheden, maken deel uit van dit programma.

Beleidsvoornemens

Vervanging TAS blusgroep Berkhout

In 2008 onderging de TAS (tankautospuiter) van de blusgroep Berkhout een "end-life-update". Het was de bedoeling dat de TAS wederom een aantal jaren mee zou kunnen draaien. Deze periode was minimaal vijf jaar. De TAS begint steeds meer gebreken te vertonen. Steeds brengen we noodmiddelen aan om de TAS op de weg te houden. Een betrouwbaar voertuig is een must voor deze dienst en voor de uitvoering van de taken van de blusgroep.

In 2012 hebben we dan ook in het meerjaren investeringsoverzicht de vervanging van de TAS van de blusgroep Berkhout opgenomen. Tot de daadwerkelijke vervanging zal de huidige TAS in bedrijf (moeten) blijven.

Drank- en horecawet

Een van de gevolgen van de gewijzigde wetgeving is dat de gemeente zelf de handhaving moeten regelen. Het toezicht en de naleving komen in handen van de gemeenten. Zoals het er nu naar uit ziet zal deze wijziging in 2012 in werking treden. Evenals vorig jaar nemen we in het meerjaren investeringsoverzicht de gevolgen van deze wijziging op. De kosten van de handhaving begroten we op € 25.000. Het is nog niet bekend of we dit regionaal gaan aanpakken of tot uitbesteding overgaan.

Licenties BOS

In de raadsvergadering van 31 januari 2011 is een krediet beschikbaar gesteld voor de aanschaf van BOS, het brandweer ondersteuningssysteem. Op grond van het "normenboek NHN" moet de brandweer een dergelijk systeem hebben. De alarmcentrale zendt essentiële en de meest actuele informatie naar het voertuig. Daardoor kan een incident zo veilig mogelijk worden bestreden. De vier tankautospuiteren in de gemeente hebben allen een dergelijk systeem aan boord. De kosten van licenties en onderhoud bedragen per jaar € 12.200 voor vier auto's. Dit bedrag is in de begroting 2012 en volgende jaren opgenomen.

Ontwikkelingen brandweezorg

Wij staan aan de vooravond van besluitvorming over de regionalisering van de brandweer. De gemeenteraad zal daarover nog uitgebreid worden geïnformeerd. Het gaat dan niet alleen om de

organisatorische gevolgen maar uiteraard ook over de financiële gevolgen. Naast de regionale ontwikkelingen dienen we ons ook op lokaal niveau voor te bereiden op aanpassingen van de brandweertzorg. Mede in het kader van de modernisering zijn wij dit jaar een onderzoek gestart naar de mogelijkheid voor een andere spreiding en daarmee vermindering van het aantal blusgroepen. Dit kan consequenties hebben voor ondermeer het aantal kazernes, nu vier in getal. Het onderzoek moet leiden tot een aantal aanbevelingen waarbij op basis van criteria als veiligheid, kwaliteit, kosten en vrijwilligersaanbod keuzes moeten worden gemaakt door uw raad.

Brandweerkazerne Obdam

Studie- en opleidingskosten brandweer

In de budgetten van de brandweer hebben we een scheiding aangebracht in de studie- en opleidingskosten. We hebben dit gedaan om een beter inzicht te krijgen in enerzijds de kosten van opleiding van de (nieuw aangestelde) brandweerlieden en anderzijds de lasten van (bij)scholing en oefening.

Overigens ontwikkelen deze kosten zich explosief. Deze stijging komt door de steeds hogere eisen die aan de brandweerman en -vrouw gesteld worden. Deze zijn o.a. opgenomen in het "normenboek NHN" van de veiligheidsregio. De stijging van de studie-, opleidings- en oefenkosten hebben we niet in deze begroting opgenomen. We willen eerst uitdrukkelijk de noodzaak daartoe beoordelen. Een stijging van de lasten met bijna 230% in een periode van vier jaar vinden we, gelet op de noodzakelijke bezuinigingen, moeilijk te verkopen.

Financieel overzicht

Investeringen en investeringslasten

In de periode 2012 tot en met 2015 staan de volgende investeringen gepland:

Omschrijving	2012		2013		2014		2015	
Aanschaf apparatuur ca. brandweer	€	182.200	€	135.000	€	86.000	€	58.000
Handhaving Drank- & Horecawet	€	25.000	€	25.000	€	25.000	€	25.000
Vervanging TAS blusgroep Berkhout	€	390.000						
Reorganisatie brandweer				p.m.		p.m.		p.m.
	€	597.200	€	160.000	€	111.000	€	83.000
Jaarlijkse investeringslasten	€	102.520	€	116.020	€	124.620	€	130.420

Zoals we al in de inleiding hebben aangegeven: de investeringslasten zijn niet in de reguliere begroting opgenomen.

Overzicht exploitatie

Het financiële overzicht van het programma "openbare orde en veiligheid" ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:						
Brandweer & rampenbestrijding	€ 1.562.341	€ 1.579.789	€ 1.562.960	€ 1.518.627	€ 1.502.415	€ 1.498.949
Openbare orde en veiligheid	€ 230.797	€ 294.891	€ 372.495	€ 375.495	€ 372.495	€ 375.495
	<u>€ 1.793.138</u>	<u>€ 1.874.680</u>	<u>€ 1.935.455</u>	<u>€ 1.894.122</u>	<u>€ 1.874.910</u>	<u>€ 1.874.444</u>
Baten:						
Brandweer & rampenbestrijding	€ 47.710	€ 32.916	€ 59.789	€ 59.789	€ 59.789	€ 59.789
Openbare orde en veiligheid	€ 4.239	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
	<u>€ 51.949</u>	<u>€ 33.416</u>	<u>€ 60.289</u>	<u>€ 60.289</u>	<u>€ 60.289</u>	<u>€ 60.289</u>
Saldo programma	<u>€ 1.741.189</u>	<u>€ 1.841.264</u>	<u>€ 1.875.166</u>	<u>€ 1.833.833</u>	<u>€ 1.814.621</u>	<u>€ 1.814.155</u>

3 Verkeer, vervoer en waterstaat

Algemeen

Met het programma "verkeer, vervoer en waterstaat" zorgt de gemeente er voor dat personen en voer- en vaartuigen zich op de openbare weg en over (vaar)water kunnen verplaatsen. Het programma verkeer, vervoer en waterstaat biedt hiervoor de basisvoorwaarden, zoals wegen, verlichting en verkeersmaatregelen.

Beleidsvoornemen

Asfalt- en klinkerwegen

We hebben ruim 37 km asfaltwegen en ruim 51 km klinkerwegen in beheer en onderhoud, totaal bijna 89 km. Het veilig en kwalitatief goed beheren en onderhouden van deze wegen kost veel geld. Geld dat we jaarlijks – op basis van een meerjaren onderhoudsplan – verdelen over de wegen die daar op dat moment het meest voor in aanmerking komen. Het meerjaren onderhoudsplan 2012 – 2015 is in oktober 2011 in de commissie Grondgebied besproken en voor kennisgeving aangenomen.

De komende maanden willen wij in de commissie Grondgebied een discussie voeren over een wenselijk of noodzakelijk kwaliteitsniveau van onze wegen. Op basis van die discussie kunnen we dan keuzes maken, die mogelijk leiden tot kostenbesparingen. Er kunnen ook situaties ontstaan waarbij extra investeringen nodig zijn. Immers: de kost gaat voor de baat uit.

Wegwerkzaamheden in Koggenland

Vooruitlopend op de uitkomst van deze discussie bezuinigen we op het onderhoud van de wegen in de komende jaren. De volgende bezuinigingen zijn opgenomen:

in 2012	€ 100.000
in 2013	€ 250.000
in 2014	€ 100.000
in 2015	€ 250.000

Ook maken we de komende jaren voor de dekking van de kosten van het onderhoud gebruik van de bestaande reserves. De reserve asfaltwegen en elementverharding hebben een zodanig saldo dat deze wezenlijk kunnen bijdragen in de kosten. Gevolg daarvan is wel dat het saldo deze reserves medio 2016 sterk teruglopen.

Beschoeiingen

In 2011 komen we met een onderhoudsplan voor de beschoeiingen. Het plan geeft een overzicht van de te verwachten kosten over de periode 2011 tot en met 2025. Het plan was te laat klaar om mee te nemen in de laatste notitie "reserves en voorzieningen", waar het vooral ging over de omzetting van reserves naar onderhoudsvoorzieningen.

Op grond van het onderhoudsplan zal er jaarlijks ca. € 40.000 nodig zijn voor het onderhoud van de beschoeiingen. In het meerjaren investeringsoverzicht hebben wij de benodigde bedragen voor het onderhoud over de jaren 2012 tot en met 2015 opgenomen. Dekking vindt plaats uit de reserve nieuwe investeringen.

Afgesproken is dat we eens in de twee jaar het beleid rond de reserves en voorzieningen evalueren en dit in een notitie aan de raad voorleggen. De eerstvolgende notitie zal begin 2013 verschijnen. In deze notitie zullen we de mogelijke instelling van een onderhoudsvoorziening voor de beschoeiingen meenemen. Daarbij worden de financiële gevolgen uiteraard betrokken.

Financieel overzicht

Investeringen en investeringslasten

In de periode 2012 tot en met 2015 staan de volgende investeringen gepland:

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
Kaderrichtlijn water	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500	€ 5.500
(Groot) onderhoud wegen	€ 1.240.000	€ 815.000	€ 1.190.000	€ 1.215.000
Fiets- en voetgangersvoorzieningen	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000	€ 100.000
Verkeersmaatr. buiten bebouwde kom	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000
Verkeersmaatr. binnen bebouwde kom	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000
Inspectie verkeersborden	€ 10.000			
Onderhoud beschoeiingen	€ 37.275	€ 42.375	€ 50.750	€ 32.750
	<u>€ 1.607.775</u>	<u>€ 1.177.875</u>	<u>€ 1.561.250</u>	<u>€ 1.568.250</u>
Jaarlijkse investeringslasten	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>	<u>€ -</u>

Zoals we al in de inleiding hebben aangegeven: de investeringslasten zijn niet in de reguliere begroting opgenomen.

Overzicht exploitatie

Het financiële overzicht van het programma "verkeer, vervoer en waterstaat" ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:						
Wegen, straten en pleinen	€ 2.674.553	€ 2.570.784	€ 1.899.302	€ 1.748.877	€ 1.898.877	€ 1.748.877
Verkeersmaatregelen te land	€ 122.365	€ 142.896	€ 118.640	€ 118.640	€ 118.640	€ 118.640
Waterkering, afwatering ca.	€ 274.894	€ 185.263	€ 239.484	€ 181.884	€ 181.884	€ 181.884
	<u>€ 3.071.812</u>	<u>€ 2.898.943</u>	<u>€ 2.257.426</u>	<u>€ 2.049.401</u>	<u>€ 2.199.401</u>	<u>€ 2.049.401</u>
Baten:						
Wegen, straten en pleinen	€ 279.732	€ 22.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000
Verkeersmaatregelen te land	€ 45.880	€ 23.287	€ -	€ -	€ -	€ -
Waterkering, afwatering ca.	€ -	€ 45.706	€ -	€ -	€ -	€ -
	<u>€ 325.612</u>	<u>€ 90.993</u>	<u>€ 27.000</u>	<u>€ 27.000</u>	<u>€ 27.000</u>	<u>€ 27.000</u>
Saldo programma	<u>€ 2.746.200</u>	<u>€ 2.807.950</u>	<u>€ 2.230.426</u>	<u>€ 2.022.401</u>	<u>€ 2.172.401</u>	<u>€ 2.022.401</u>

3.1 Economische zaken

In het programma "economische zaken" geeft de gemeente aan welke (financiële) voorzieningen nodig zijn voor het midden- en kleinbedrijf en het agrarische bedrijfsleven van en in de gemeente.

Beleidsvoornemen

Midden- en kleinbedrijf

De samenwerking tussen bedrijfsleven, relevante organisaties en de gemeente blijft van groot belang voor de positie van het midden- en kleinbedrijf. We willen deze samenwerking voortzetten en verder stimuleren door in te zetten op duurzaamheid, deel te nemen in projecten en subsidiemogelijkheden aan te spreken. Mede door de lage lasten in onze gemeente houden we een goed vestigingsklimaat voor de bedrijven.

Financieel overzicht

Investerings en investeringslasten

In de periode 2012 tot en met 2015 staan geen investeringen gepland. Er komen dus ook geen aanvullende lasten in dit programma.

Overzicht exploitatie

Het financiële overzicht van het programma "economische zaken" ziet er als volgt uit:

<u>Omschrijving</u>	<u>Rekening</u> <u>2010</u>	<u>Begroting</u> <u>2011</u>	<u>Begroting</u> <u>2012</u>	<u>Begroting</u> <u>2013</u>	<u>Begroting</u> <u>2014</u>	<u>Begroting</u> <u>2015</u>
Lasten:						
Handel en ambacht	€ 65.290	€ 53.009	€ 56.708	€ 56.708	€ 56.708	€ 56.708
Baten marktgeld	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Nutsbedrijven	€ 15.038	€ 15.207	€ 15.271	€ 15.271	€ 15.271	€ 15.271
	€ 80.328	€ 68.216	€ 71.979	€ 71.979	€ 71.979	€ 71.979
Baten:						
Handel en ambacht	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten marktgeld	€ 3.767	€ 3.750	€ 4.150	€ 4.150	€ 4.150	€ 4.150
Nutsbedrijven **	€ 329.550	€ 1.601.500	€ 221.750	€ 1.584.750	€ 193.750	€ 2.107.650
	€ 333.317	€ 1.605.250	€ 225.900	€ 1.588.900	€ 197.900	€ 2.111.800
Saldo programma	€ 252.989-	€ 1.537.034-	€ 153.921-	€ 1.516.921-	€ 125.921-	€ 2.039.821-

** De baten onder "nutsbedrijven" variëren sterk. In de jaren 2011, 2013 en 2015 zijn de opbrengsten uit de verkoop van de aandelen NUON door het GKNH opgenomen. Deze baten staan neutraal in de begroting Via de functie "mutaties reserves" storten we deze baten in de reserve nieuwe investeringen.

3.2 Onderwijs

Met het programma "onderwijs" geven we aan welke inspanningen de gemeente verricht op het gebied van onderwijs en educatie. Op lokaal niveau heeft de gemeente in het onderwijs een tweeledige rol:

- de gemeente richt zich op de (basis)voorwaarden voor het geven van onderwijs, zoals huisvesting, onderwijsbegeleiding, leerlingenvervoer, onderwijsachterstanden en leerplicht. Dit geldt zowel voor het openbaar als het bijzonder onderwijs
- de gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Lokaal Onderwijs huisvestingsbeleid voor de huisvesting van de basisscholen, die ressorteren onder de twee aanwezige schoolbesturen: De Gouw (bijzonder onderwijs) en Allure (openbaar onderwijs)

Beleidsvoornemen

Huisvesting onderwijs

Bredeschool Ursem

In 2011 is er een krediet beschikbaar gesteld van € 300.000 voor de kosten van een voorlopig en definitief ontwerp van de school. Na de voltooiing van de bouw van de school betrekken we deze kosten in de activering van de totale investering in de school.

In 2011 hebt u ook een besluit genomen om de kern van Ursem aan te passen en de realisatie van de school mogelijk te maken. Daarnaast vernieuwen we het sportcomplex van de voetbalvereniging Dynamo en de tennisvereniging. Deze ingrijpende vernieuwing komt in de tweede helft van 2011 gereed.

Een overzicht van de plannen

Het jaar 2012 staat in het teken staan van de start van de daadwerkelijke realisatie van de school. Eind 2011 willen wij het definitief ontwerp afronden, dat moet leiden tot een voorstel aan uw raad om het (bouw)krediet beschikbaar te stellen. In het meerjaren investeringsoverzicht is daarvoor € 7,5 miljoen opgenomen. We gaan er nog steeds van uit dat het gebouw eind 2013, begin 2014 in gebruik wordt genomen.

Avenhorn/De Goorn

In de commissie Burger & Bestuur is in januari 2010 uitvoerig van gedachten gewisseld over de onderwijsvoorzieningen in de kern Avenhorn/De Goorn. Nu de acute huisvestingproblemen rond "de leveling" en "de Overhaal" zijn opgelost, ontbreekt thans de noodzaak om op heel korte termijn strategische beslissingen te nemen over de toekomstige nieuwbouwlocatie(s) voor de drie aanwezige scholen. Naast de genoemde scholen betrekken we ook de Jozefschool in De Goorn in de plannen.

De verplaatsing van de sporthal en het zwembad is geen reële optie gebleken. Dit betekent dat thans andere locaties voor de onderwijshuisvesting op hun voor- en nadelen moeten worden afgewogen. We stellen een passend tijdspad op voor een proces dat moet leiden naar de uiteindelijke keuze. Hierin wordt ook het initiatiefvoorstel van de fractie van GBK meegenomen. Dit pad zullen wij eind van dit jaar voorleggen aan de raad. Zoals in het coalitieprogramma is uitgesproken dient voor het einde van deze collegeperiode besluitvorming over de toekomstige huisvesting van het basisonderwijs, inclusief de locatie, in de kern Avenhorn/De Goorn te zijn afgerond. De besluitvorming hierover heeft ook een directe relatie met het bieden van een oplossing voor de piekopvang bij de Jozefschool, waar het aantal leerlingen volgens prognoses de komende jaren blijft toenemen.

Overige schoolgebouwen

De overige ontwikkelingen van de verzoeken op onderwijshuisvesting komen aan de orde in het Huisvestingsprogramma 2012.

Kunst op Maat

Het Kunstenplan van de voormalige gemeente Obdam loopt na het schooljaar 2011/2012 af. Het Kunstenplan Koggenland loopt af na het schooljaar 2013/2014. In 2012 volgen voorstellen over de verdere aanpak. In het kader van de toekomstbepaling van het muziekonderwijs staat ons college een andere koers voor. Mede in het licht van de aangekondigde en noodzakelijke bezuinigingen komen wij met een voorstel om de individuele lesgeldbijdrage te beëindigen. Een deel van de besparing willen wij inzetten voor versterking van de algemeen muzikale vorming (AMV) binnen het basisonderwijs. Wij willen dit budget toevoegen aan het budget voor het Kunstenplan om daarmee een impuls te geven aan verdere cultuureducatie voor de jeugd.

Financieel overzicht

Investerings en investeringslasten

In de periode 2012 tot en met 2015 staan de volgende investeringen gepland:

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
Bredeschool Ursem	€ 7.500.000			
Huisvestingsprogramma 2012	€ 475.000			
	€ 475.000	€ 7.500.000	€ -	€ -
Jaarlijkse investeringslasten	€ -	€ 195.000	€ 195.000	€ 195.000

Deze investeringslasten zijn niet in de reguliere begroting opgenomen.

Overzicht exploitatie

Het financiële overzicht van het programma "onderwijs" ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
<u>Lasten:</u>						
Openbaar basisonderwijs	€ 1.390	€ 1.412	€ 1.378	€ 1.378	€ 1.378	€ 1.378
Openb. basisonderwijs, huisvesting	€ 443.774	€ 2.076.296	€ 399.317	€ 397.061	€ 380.186	€ 358.675
Bijzonder basisonderwijs,	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijz, basisonderwijs, huisvesting	€ 480.409	€ 2.839.877	€ 493.335	€ 489.978	€ 462.252	€ 425.080
Openbaar speciaal onderwijs,	€ 5.480	€ 7.129	€ 5.945	€ 5.945	€ 5.945	€ 5.945
Gem. baten en lasten onderwijs	€ 815.828	€ 855.986	€ 868.792	€ 854.492	€ 854.492	€ 854.492
Volwasseneneducatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ 1.746.881	€ 5.780.700	€ 1.768.767	€ 1.748.854	€ 1.704.253	€ 1.645.570
<u>Baten:</u>						
Openbaar basisonderwijs	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Openb. basisonderwijs, huisvesting	€ 1.610	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijzonder basisonderwijs,	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijz, basisonderwijs, huisvesting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Openbaar speciaal onderwijs,	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gem. baten en lasten onderwijs	€ 2.648	€ 7.500	€ 9.500	€ 9.500	€ 9.500	€ 9.500
Volwasseneneducatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ 4.258	€ 7.500	€ 9.500	€ 9.500	€ 9.500	€ 9.500
<u>Saldo programma</u>	€ 1.742.623	€ 5.773.200	€ 1.759.267	€ 1.739.354	€ 1.694.753	€ 1.636.070

3.3 Cultuur, sport en recreatie

Met het programma "cultuur, recreatie & sport" geeft de gemeente aan op welke wijze vorm en inhoud wordt gegeven aan haar taken op deze terreinen. Ook het jeugdbeleid maakt deel uit van dit programma. Het jeugdbeleid heeft als doel de kansen en mogelijkheden van alle kinderen, jongeren en hun opvoeders te vergroten en heeft zo vele raakvlakken met de sectoren onderwijs, gezondheid, sport, cultuur en openbare orde en veiligheid. De gemeente is verantwoordelijk voor de regie over het lokale jeugdbeleid. Deze verantwoordelijkheid zal na 2012 nog sterker worden door de voorgenomen decentralisatie van de jeugdzorg van provincie naar gemeente

Beleidsvoornemen

Bibliotheken

Wij hebben een voorstel in voorbereiding om vanaf 2012 voor de bibliotheekvoorziening in de gemeente de overgang van een exploitatiesubsidie naar een budgetsubsidie mogelijk te maken. Medio voorjaar 2012 willen wij het visietraject rond de bibliotheek afronden. In de kadernota is door ons gesteld dat ook het bibliotheekwerk onderdeel zal gaan uitmaken van de concretisering van de aangekondigde bezuinigingstaakstelling.

Wij hebben daarbij aangegeven dat echter eerst meer inzicht noodzakelijk is om de omvang ervan vast te kunnen stellen. Dit vanwege het traject dat zoals bekend in gang is gezet om de toekomstige rol en betekenis (en dus ook de financiële bijdrage) van het bibliotheekwerk vast te kunnen stellen. Hierbij is het naar onze mening noodzakelijk dat er meer inzicht is in de financiële gevolgen van een door uw raad te maken keuze. Hiervoor is maximale financiële transparantie nodig over het huidig dienstverleningaanbod van de bibliotheek.

De overgang van exploitatiesubsidie naar budgetsubsidie is een eerste tussenstap naar die grotere financiële transparantie in de subsidierelatie tussen gemeenten en bibliotheek. Wij krijgen hierdoor in beeld wat de bestaande lasten van de bibliotheek zijn. Door het nu toekennen van donaties voor toekomstige investeringen wordt voorkomen dat wij in de toekomst eenmalige subsidieaanvragen ontvangen. De totale kosten van het bibliotheekwerk zijn hiermee in beeld. Dit sluit naar onze opvatting prima aan bij de ook door u geuite wens om 'versluiting' van subsidies te voorkomen. Wanneer wij dit niet zouden volgen blijft de situatie ontstaan dat niet alle kosten jaarlijks helder in beeld zijn.

Subsidies

Bij de vaststelling van de programmabegroting 2011 en de kennisname van de meerjarenbegroting 2012 – 2014 besloot u ons opdracht te geven een bezuiniging door te voeren op de subsidies. Dit is onderdeel van een breed pakket van bezuinigingsmaatregelen om het meerjarenperspectief sluitend te krijgen. De omvang van deze bezuinigingen werden als volgt vastgesteld:

in 2012	€	25.000
in 2013	€	50.000
in 2014 en volgende jaren	€	75.000

In het kader van deze opdracht hebben wij de omvang van het huidige subsidiestelsel doorgelicht. Dit was voor ons aanleiding om een aantal aanpassingen door te voeren in de bedragen van de subsidie voor een aantal organisaties. Op basis daarvan zijn de beleidsregels aangepast.

De besluiten daarover legden wij in mei 2011 voor aan de gesubsidieerde instellingen en verenigingen. Deze hebben kennis kunnen nemen van de gewijzigde regelgeving en de gevolgen voor de subsidieverlening. Ook konden zij hun mening geven over deze aanpassingen. Daarna hebben wij de nieuwe beleidsregels voor de subsidieverlening vanaf het komend jaar vastgesteld. (Daarbij dient te worden aangetekend dat wij met de sportverenigingen nog in overleg gaan over een nieuwe subsidiesystematiek).

Het resultaat van de aanpassingen wordt verwerkt in een voorstel aan de raad met betrekking tot de vaststelling van het subsidieplafond 2012. In zijn totaliteit gaat het om een bedrag van € 87.500,- dat wij al met ingang van volgend jaar zullen besparen.

In de Kadernota hebben wij aangekondigd dat het noodzakelijk is om een verdere bezuinigingsronde door te voeren op het totale budget voor de subsidies. Concrete voorstellen daartoe volgen in de loop van 2012. Kijkend naar de omvang van deze taakstelling, zijnde € 75.000, is het noodzakelijk dat de invulling van deze bezuiniging een meer fundamentele afweging vereist. Hierbij moet gedacht worden aan vooral het bibliotheekwerk en het muziekonderwijs.

Ontwikkelingen Koggenbad en Koggenhal

Onderzoek heeft uitgewezen dat verplaatsing van de Koggenhal en het Koggenbad naar een andere locatie niet wenselijk is. Er is dan ook besloten om deze sportvoorzieningen op de huidige plaats te handhaven. We gaan er dan ook van uit dat deze voorzieningen nog jaren zullen bestaan.

Logo "Koggenbad"

Om aan de eisen van de tijd te voldoen moeten we rekening houden met het treffen van voorzieningen. Zo moeten er aanpassingen komen op grond van de arbo-wetgeving en zullen de kleed- en doucheruimten moeten worden aangepast. Ook de voorzieningen voor de bezoekers moeten aangepast worden aan deze tijd.

Daarbij willen we onderzoeken of het mogelijk is om de aanpassingen in de bestaande horecavoorziening te combineren met de realisatie van een ontmoetingscentrum voor ouderen, waar de ouderenbonden ons om hebben verzocht. Met partijen zullen wij de haalbaarheid onderzoeken.

Recreatieve activiteiten

Evenals voorgaande jaren is in het meerjaren investeringsoverzicht voor recreatieve activiteiten een bedrag opgenomen van € 500.000. De eventuele lasten dekken we uit de reserve nieuwe investeringen. In hoeverre we het hele bedrag ook nodig hebben is niet bekend.

Er zijn nog maar weinig landeigenaren die voordeel zien in de aanleg van recreatieve wandelpaden op hun land en zien op tegen de mogelijke nadelen. Zo kunnen de wandelaars klant worden bij de verkoop van producten aan huis. De gemeente zal dus zelf moeten beoordelen of het wenselijk en/of mogelijk is voor de realisatie van recreatieve routes zelf gronden aan te kopen en in te richten.

Het budget voor de promotionele activiteiten is te laag. Het budget van € 7.500 is verhoogd naar € 22.500. Deze verhoging is in de begroting meegenomen.

Westfriese waterweken

Het project rond de dijkverzwaring bij Scharwoude is aangekaart bij het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Rijkswaterstaat. Het wordt minimaal 2015 voordat er meer duidelijkheid komt over de mogelijke realisatie van het project.

Sportaccommodaties

We zijn volop bezig om de wensen van ARO'88 over hun accommodatie in kaart te brengen en in een investeringsprogramma weg te zetten. Daarbij houden we ook rekening met de wensen van Victoria-O over de kledaccommodatie van de handbal.

Op moment van de samenstelling van deze begroting is daar nog geen duidelijkheid over. In de loop van het jaar 2012 komen we daar nader op terug.

Financieel overzicht

Investeringsen en investeringslasten

In de periode 2012 tot en met 2015 staan de volgende investeringen gepland:

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
Aanpassingen Koggenhal & Koggenbad	p.m.			
Aanpassingen sportaccommodaties	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Uitvoeringsprogramma structuurvisie	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000	€ 500.000
Accommodatiebeleid	€ 20.000			
Groot onderhoud sportvelden	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000
	€ 540.000	€ 520.000	€ 520.000	€ 520.000
Jaarlijkse investeringslasten	€ -	€ -	€ -	€ -

Zoals we al in de inleiding hebben aangegeven: de investeringslasten zijn niet in de reguliere begroting opgenomen.

Overzicht exploitatie

Het financiële overzicht van het programma "cultuur, sport en recreatie" ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:						
Openb. bibliotheekwerk	€ 572.950	€ 609.167	€ 595.427	€ 595.427	€ 595.427	€ 595.427
Vormingswerk ca.	€ 226.599	€ 207.863	€ 208.710	€ 208.710	€ 208.710	€ 208.710
Sport	€ 1.173.899	€ 2.543.617	€ 1.252.012	€ 1.212.012	€ 1.212.012	€ 1.212.012
Groene velden ca.	€ 334.094	€ 342.793	€ 419.920	€ 419.920	€ 419.920	€ 419.920
Kunst	€ 42.642	€ 33.381	€ 32.695	€ 32.695	€ 32.695	€ 32.695
Oudheidkunde	€ 70.938	€ 272.794	€ 51.855	€ 51.855	€ 51.855	€ 51.855
Openbaar groen ca.	€ 1.784.246	€ 1.543.795	€ 1.516.812	€ 1.516.813	€ 1.516.812	€ 1.516.813
Recreatieve voorzieningen	€ 118.722	€ 121.156	€ 118.287	€ 118.287	€ 118.287	€ 118.287
	€ 4.324.090	€ 5.674.567	€ 4.195.718	€ 4.155.719	€ 4.155.718	€ 4.155.719
Baten:						
Openb. bibliotheekwerk	€ 10.057	€ 9.850	€ 9.850	€ 9.850	€ 9.850	€ 9.850
Vormingswerk ca.	€ 41.554	€ 16.500	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500
Sport	€ 665.132	€ 650.800	€ 725.250	€ 725.250	€ 725.250	€ 725.250
Groene velden ca.	€ 59.663	€ 84.929	€ 86.154	€ 85.700	€ 85.700	€ 85.700
Kunst	€ 293	€ 250	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300
Oudheidkunde	€ 17.132	€ 9.132	€ -	€ -	€ -	€ -
Openbaar groen ca.	€ 167.518	€ 75.500	€ 55.900	€ 55.900	€ 55.900	€ 55.900
Recreatieve voorzieningen	€ -	€ 25.798	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ 961.349	€ 872.759	€ 894.954	€ 894.500	€ 894.500	€ 894.500
Saldo programma	€ 3.362.741	€ 4.801.808	€ 3.300.764	€ 3.261.219	€ 3.261.218	€ 3.261.219

3.4 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

Met "sociale voorzieningen" bedoelen we het door de gemeente uitgevoerde stelsel van overheidsmaatregelen, die een al dan niet geldelijke voorziening beogen bij invaliditeit, werkloosheid of om andere redenen. Maatschappelijke dienstverlening staat voor het verlenen van diensten voor en ten behoeve van de gemeenschap.

Beleidsvoornemen

Participatiebudget

Dit budget is opgebouwd uit drie geldstromen en wel voor:

- ✓ educatie
- ✓ re-integratie
- ✓ inburgering

Er wordt behoorlijk bezuinigd op dit budget. Bedroeg de rijksbijdrage in 2010 nog ruim € 496.000, in 2011 daalde de bijdrage naar € 457.000. We gaan er van uit dat er een verdere daling in 2012 wordt doorgevoerd naar ca. € 400.000. De verlaging van de rijksbijdrage betekent dat we minder budget hebben voor de inburgeraars, het re-integreren van uitkeringsgerechtigden en personen met een uitkering op grond van de Algemene nabestaandenwet.

Wel zijn we verplicht inburgeraars in te burgeren en voorzieningen te treffen en te betalen. We kunnen daar dus niet op bezuinigen. Deze kosten lopen juist op. Er is wel een wetsvoorstel in voorbereiding om te komen tot een ander stelsel van inburgering. Wanneer dit in werking treedt is nu nog niet bekend.

Wet werken naar vermogen

Deze wet geeft één regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. Het wetsvoorstel is in voorbereiding en houdt in dat de gemeente een aanvulling geeft op het inkomen dat de gerechtigde zelf niet kan genereren. Het maakt daarbij niet uit of deze gerechtigde een WSW-er is, een Wij-er of een Wajonger. De regeling zal ingaan per 1 januari 2013. Gevolg van deze nieuwe wetgeving is dat er meer (doel)groepen worden overgeheveld naar de gemeente zonder dat er (rijks)budget tegenover staat.

De voorbereidingen voor deze majeure operatie zijn al in volle gang. In regionaal verband wordt vanaf juni 2011 samengewerkt naar een optimaal mogelijke uitvoering van de nieuwe wet. Hierbij geldt voor ons dat wij nadrukkelijk onze eigen werkwijze via het Loket Zorg & Welzijn blijven hanteren.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De gemeente Koggenland is voor de uitvoering van de Wmo een nadeelgemeente. De vergoeding van het rijk is lager dan de kosten die de gemeente maakt. Dit zal de komende jaren niet veranderen.

Wel is de Wmo aan verandering onderhevig. De kanteling van de Wmo zal in 2011 worden geïmplementeerd. De notities en verordeningen zijn daarbij in voorbereiding. Deze zullen nog in 2011 aan de raad worden voorgelegd. Hierin worden ook de opties voor het invoeren van een eigen bijdrage meegenomen worden.

De kanteling zal niet direct tot een omvangrijke kostenbesparing leiden. Bij de kanteling van de Wmo wil men het claim- en aanbodgericht werken omzetten naar vraag- en resultaatgericht werken. Het verstrekken van hulpmiddelen en voorzieningen zetten we om naar participatie en zelfredzaamheid. Voor de gemeente en de burger betekent dit een omslag in het denken en geeft ingrijpende wijzigingen in de relatie naar de burgers en organisaties.

Decentralisatie jeugdzorg

In 2012 moet elke gemeente beschikken over een Centrum voor Jeugd & Gezin (CJG). Wij hebben een dergelijk centrum al sinds 2008. Het centrum is nog steeds volop in ontwikkeling. De centrale overheid heeft het plan om, mede in het kader van de bezuinigingen, de jeugdzorg verder te decentraliseren en onder de verantwoordelijkheid van de gemeente te brengen. De voorbereidingen voor de overdracht van deze taak is opgestart.

Wij hebben een voorstel in voorbereiding om met ingang van komend jaar over te gaan tot het invoeren van leges bij een nieuwe aanvraag voor opname in het register voor kinderopvang. Het betreft dan met name gastouders. Een voorstel hiertoe volgt nog dit jaar.

Dorpshuis "De Oude School" in Hensbroek

Nog dit jaar moet er duidelijkheid komen over de mogelijkheden tot aanpassing van het Dorpshuis "De Oude School" in Hensbroek. Ten tijde van de samenstelling van deze begroting is nog niet bekend welke kant het opgaat. Voor het einde van dit jaar komen wij met een voorstel.

Inrichting welzijnsruimten

De gemeente kent een viertal welzijnsruimten. Deze zijn gevestigd in:

- \\ Rozenstaete in De Goorn
- \\ Meerzicht in Scharwoude
- \\ De Oever in Spierdijk
- \\ Vijverstaete in Avenhorn

De bouw van deze ruimten is gefinancierd door de gemeente maar wij zijn geen eigenaar, behoudens de ruimte in "Meerzicht". Daarvan is het gemeentelijke woningbedrijf de eigenaar.

"Vijverstate" in Avenhorn

In alle complexen is een beheerscommissie actief. In overleg met deze commissies is een overzicht samengesteld van de inventaris en de inrichting van de ruimten. Daarna is de vraag gesteld wie verantwoordelijk is voor de vervanging van de inventaris en inrichting.

Er is nader overleg gepleegd en daar is het volgende uitgekomen:

- ✓ vervanging van de inventaris komt voor rekening van de beheerscommissies
- ✓ vervanging van de inrichting komt voor rekening van de gemeente
- ✓ vervanging van het buitenwerk (zonwering, schilderwerk en andere aard- en nagelvaste goederen) komt voor rekening van de eigenaar

We hebben overwogen om voor onze kosten een voorziening in te stellen en daarvoor jaarlijks een dotatie in de begroting op te nemen. Echter, de te doteren bedragen zijn laag en het geeft extra administratieve werkzaamheden. Verder komt de vervanging hoofdzakelijk met ingang van het jaar 2020 en later aan de orde. In 2015 staat wel de eerste vervanging van gordijnen gepland in "Rozenstate" en "Meerzicht". De totale kosten komen uit op € 17.500. De dekking komt uit de reserve nieuwe investeringen.

Inspecties GGD

Voor de inspecties van de gastouders is er in 2010 een krediet beschikbaar gesteld van ca. € 56.000. De inspecties vinden plaats in 2010 en 2011. Mogelijk komt er een vervolg op in de jaren 2012 en 2013. We zijn van mening dat deze inspecties kort op elkaar plaatsvinden en daardoor minder noodzakelijk zijn. We hebben dan ook in het meerjaren investeringsoverzicht voorlopig een p.m.-post opgenomen. Over de inspecties komen nog nadere voorstellen.

Voor de behandeling van een aanvraag voor het in exploitatie nemen van een kindercentrum of gastouderbureau of het bieden van gastouderopvang kan leges worden geheven. Deze leges zijn door de gemeente te bepalen, maar mogen maximaal de kosten dekken. Dit mag, omdat bij deze aanvraag het individuele belang van de aanvragen voorop staat.

De kosten van toezicht en inspectie zijn niet via legesheffing te verhalen. Hier staat het individuele belang van de houder niet voorop. Het moet worden gezien als algemene bestuurs- en/of uitvoeringskosten.

Financieel overzicht

Investerings en investeringslasten

In de periode 2012 tot en met 2015 staan de volgende investeringen gepland:

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
Vervanging en onderhoud kinderopvang Dorpsfunctie kerk & Odigo in Oudendijk	€ 10.000			
Rijksbijdr. Inspectie dagopvang BSO	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-
Inspecties gastouderopvang	p.m.		p.m.	
Vervanging stoffering wijksteunpunten De Oude School in Hensbroek			€ 17.500	
	p.m.			
	€ 1.800	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 9.300
Jaarlijkse investeringslasten	€ 5.700-	€ 5.700-	€ 5.700-	€ 5.700-

Zoals we al in de inleiding hebben aangegeven: de investeringslasten zijn niet in de reguliere begroting opgenomen.

Overzicht exploitatie

Het financiële overzicht van het programma "sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening" ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:						
Bijstandsverlening ca.	€ 1.858.305	€ 2.000.244	€ 2.006.841	€ 2.006.841	€ 2.006.841	€ 2.006.841
Werkgelegenheid	€ 937.886	€ 955.000	€ 925.000	€ 925.000	€ 925.000	€ 925.000
Inkomensvoorzieningen	€ 112.721	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitkeringen echte minima	€ 17.654	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
Gemeentelijk minimabeleid	€ 318.697	€ 325.532	€ 354.110	€ 354.110	€ 354.110	€ 354.110
Maatsch. begeleiding & advies	€ 518.230	€ 517.973	€ 562.469	€ 562.469	€ 562.469	€ 562.469
Vreemdelingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wmo	€ 2.005.941	€ 1.953.040	€ 2.032.935	€ 2.032.935	€ 2.032.935	€ 2.032.935
Participatiebudget	€ 891.749	€ 630.535	€ 826.091	€ 826.091	€ 826.091	€ 826.091
Sociaal - cultureel werk	€ 759.313	€ 836.058	€ 373.824	€ 373.824	€ 373.824	€ 373.824
Kinderdagopvang	€ 297.922	€ 362.698	€ 357.555	€ 357.555	€ 357.555	€ 357.555
Voorziening gehandicapten	€ 1.248.112	€ 1.356.240	€ 1.201.463	€ 1.201.463	€ 1.201.463	€ 1.201.463
	€ 8.966.530	€ 8.962.320	€ 8.665.288	€ 8.665.288	€ 8.665.288	€ 8.665.288

<u>Omschrijving</u>	<u>Rekening</u> <u>2010</u>	<u>Begroting</u> <u>2011</u>	<u>Begroting</u> <u>2012</u>	<u>Begroting</u> <u>2013</u>	<u>Begroting</u> <u>2014</u>	<u>Begroting</u> <u>2015</u>
<u>Baten:</u>						
Bijstandsverlening ca.	€ 1.796.844	€ 1.633.750	€ 1.617.750	€ 1.617.750	€ 1.617.750	€ 1.617.750
Werkgelegenheid	€ 927.914	€ 955.000	€ 925.000	€ 925.000	€ 925.000	€ 925.000
Inkomensvoorzieningen	€ 59.260	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitkeringen echte minima	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Gemeentelijk minimabeleid	€ 41.911	€ 42.500	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
Maatsch. begeleiding & advies	€ 22.008	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000
Vreemdelingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Wmo	€ 495.013	€ 263.000	€ 208.000	€ 208.000	€ 208.000	€ 208.000
Participatiebudget	€ 488.114	€ 440.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
Sociaal - cultureel werk	€ 7.670	€ 6.150	€ 8.340	€ 8.340	€ 8.340	€ 8.338
Kinderdagopvang	€ -	€ 3.200	€ 10.700	€ 10.700	€ 10.700	€ 10.700
Voorziening gehandicapten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	<u>€ 3.838.734</u>	<u>€ 3.352.600</u>	<u>€ 3.223.790</u>	<u>€ 3.223.790</u>	<u>€ 3.223.790</u>	<u>€ 3.223.788</u>
<u>Saldo programma</u>	<u>€ 5.127.796</u>	<u>€ 5.609.720</u>	<u>€ 5.441.498</u>	<u>€ 5.441.498</u>	<u>€ 5.441.498</u>	<u>€ 5.441.500</u>

3.5 Volksgezondheid & milieu

In het programma "volksgezondheid en milieu" geeft de gemeente aan hoe zij mogelijkheden wil creëren en voorzieningen wil (aan)bieden die de gezondheid kunnen bevorderen en het leefmilieu kunnen verbeteren.

Beleidsvoornemen

Asbestverwijdering

De huidige bijdrageregeling in de verwijdering van de kosten van asbest in de gemeente loopt eind 2011 af. Er is regelmatig een beroep op deze regeling gedaan en in 2009 en 2010 is er ca. 13.500 m² asbest verwijderd en zijn er 39 aanvragen gehonoreerd. We kunnen dus stellen dat de regeling in een behoefte voorziet.

Tegelijkertijd realiseren we ons dat we er nog lang niet zijn. Er is nog veel meer asbest in de gemeente die verwijderd moet worden. Om deze verwijdering te stimuleren vinden wij voortzetting van deze regeling van groot belang. In het meerjaren investeringsoverzicht hebben wij € 200.000 voor de verlenging van deze regeling opgenomen. Dekking komt uit de reserve nieuwe investeringen. We willen de regeling wederom voor drie jaar instellen, dus voor de periode 2012 tot en met 2014.

Asbestinventarisatie

In de voorjaarsrapportage 2011 hebben wij melding gemaakt van een visuele inspectie naar de aanwezigheid van asbest in gemeentelijke gebouwen. Deze inspectie heeft in een aantal gevallen geleid tot verwijdering van kleine hoeveelheden asbest. De kosten zijn binnen de reguliere budgetten opgevangen.

Op basis van deze ervaringen bezien we thans de noodzaak van een breed opgezet (regionaal) inventarisatieonderzoek. De eerste signalen wijzen er op dat de kosten van een dergelijk onderzoek rond de € 60.000,- kunnen bedragen.

Duurzaamheid

Het beleid in duurzaamheid is en blijft "ambitieuw". Aan de hand van vier thema's zijn doelen en maatregelen vastgesteld, die uiterlijk in 2012 in gang worden gezet. De uitvoering vindt plaats via het Uitvoeringsprogramma "Duurzaam klimaatbeleid Koggenland". De vier thema's zijn:

- ✓ gemeentelijke gebouwen en installaties
- ✓ utiliteitsgebouwen
- ✓ woningbouw
- ✓ bedrijven

Het gemeentehuis

Dit betekent dat we ook de woningen van het woningbedrijf willen betrekken in en voorzien van duurzaamheidsmaatregelen.

De lokale aanpak is onvoldoende om de uitstoot van CO₂ te verminderen. We moeten daarom streven naar samenwerking. Daarbij moeten de (financiële) middelen om het gestelde doel te bereiken haalbaar en betaalbaar zijn. Een budget voor de realisering van de doelen is nodig. Ook de inzet van nieuwe, innoverende technieken is mogelijk. We staan daar positief tegenover.

We willen een opwaardering c.q. een uitbreiding van het windmolenpark langs de Jaagweg bespreekbaar maken.

De effecten van al onze inspanningen maken we zichtbaar. We meten elke twee jaar waar we staan.

Financieel overzicht

Investeringsen en investeringslasten

In de periode 2012 tot en met 2015 staan de volgende investeringen gepland:

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
<i>Uitvoeringsprogr. Duurzaam Klimaatbeleid:</i>				
- Gemeentelijk woningbedrijf	€ 75.000			
- Fonds gem. gebouwen nieuwbouw	€ 250.000			
- Revolving Fund Starterswoningen nieuwbouw	€ 500.000			
- aanvullende middelen "Ambitieuus"	€ 37.250	€ 37.250	€ 37.250	€ 37.250
- gemeentelijk woningbedrijf		€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000
- leningen & participaties	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
<i>Totaal uitvoeringsprogramma</i>	€ 862.250	€ 87.250	€ 87.250	€ 87.250

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
Uitbreiding begraafplaats Obdam	p.m.			
Bijdrageregeling verwijdering asbest	€ 200.000			
Nieuwe openbare begraafplaats De Goorn	€ 750.000			
Uitbreiding / aanpassing gezondheidsbeleid	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000
Alcohol-Nee contracten	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000
Alcoholvrije disco's	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500
Alcoholverkeerscursus	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.400
Renovatie rioleringen en gemalen	€ 382.000	€ 212.000	€ 200.000	€ 200.000
	€ 2.207.150	€ 312.150	€ 300.150	€ 300.150
Jaarlijkse investeringslasten	€ 12.900	€ 12.900	€ 12.900	€ 12.900

Zoals we al in de inleiding hebben aangegeven: de investeringslasten zijn niet in de reguliere begroting opgenomen.

Overzicht exploitatie

Het financiële overzicht van het programma "volksgezondheid en milieu" ziet er als volgt uit:

<u>Omschrijving</u>	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
<u>Lasten:</u>						
Ambulancevervoer	€ 17.216	€ 17.550	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500
Openb. gezondheidszorg	€ 450.817	€ 502.126	€ 454.286	€ 448.286	€ 448.286	€ 444.937
Jeugdgezondh.zorg (uniform)	€ 392.628	€ 533.646	€ 508.638	€ 497.838	€ 497.838	€ 497.838
Jeugdgezondh.zorg (maatwerk)	€ 26.956	€ 43.588	€ 38.335	€ 38.335	€ 38.335	€ 38.335
Afvalverwijdering ca.	€ 2.297.435	€ 2.298.031	€ 2.317.756	€ 2.332.756	€ 2.347.756	€ 2.362.756
Riolering (gecombineerd)	€ 1.367.038	€ 1.177.937	€ 1.164.956	€ 1.141.237	€ 1.086.887	€ 992.827
Milieubeheer	€ 682.187	€ 587.239	€ 539.830	€ 539.830	€ 539.830	€ 539.830
Lijkbezorging	€ 105.577	€ 107.785	€ 122.661	€ 123.375	€ 123.374	€ 123.375
Batenafvalstoffenheffing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten rioolheffing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten begraafplaatsrechten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	€ 5.339.854	€ 5.267.902	€ 5.163.962	€ 5.139.157	€ 5.099.806	€ 5.017.398

<u>Omschrijving</u>	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
<u>Baten:</u>						
Ambulancevervoer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Openb. gezondheidszorg	€ 1.414	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Jeugdgezondh.zorg (uniform)	€ 406.313	€ 444.221	€ -	€ -	€ -	€ -
Jeugdgezondh.zorg (maatwerk)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Afvalverwijdering ca.	€ 236.564	€ 81.100	€ 76.100	€ 76.100	€ 76.100	€ 76.100
Riolering (gecombineerd)	€ 29.492	€ 5.350	€ 5.350	€ 5.350	€ 5.350	€ 5.350
Milieubeheer	€ 104.802	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Lijkbezorging	€ 62.575	€ 30.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
Batenafvalstoffenheffing	€ 2.169.779	€ 2.177.500	€ 2.192.500	€ 2.207.500	€ 2.222.500	€ 2.237.500
Baten rioolheffing	€ 1.720.089	€ 1.821.500	€ 1.965.350	€ 2.110.950	€ 2.168.375	€ 2.226.950
Baten begraafplaatsrechten	€ 70.525	€ 76.250	€ 75.750	€ 75.750	€ 75.750	€ 75.750
	€ 4.801.553	€ 4.635.921	€ 4.355.050	€ 4.515.650	€ 4.588.075	€ 4.661.650
<u>Saldo programma</u>	€ 538.301	€ 631.981	€ 808.912	€ 623.507	€ 511.731	€ 355.748

3.6 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Met het programma "ruimtelijke ordening en volkshuisvesting" geven we aandacht aan het aangenaam wonen, werken en recreëren in de gemeente Koggenland. Dit gebeurt door voorwaarden te scheppen bij de inrichting van de ruimte, de bedrijvigheid, het milieu en de wijze van de bebouwing, het onderhoud daarvan en de (her)inrichting van wijken en buurten.

Beleidsvoornemen

Woningbedrijf

De zogenaamde "Vogelaarheffing" is voorbij. Deze heffing was alleen van toepassing op coöperaties en stichtingen en niet van toepassing op het gemeentelijk woningbedrijf.

In de wandelgangen wordt nu echter gesproken over de invoering van een "huurtoeslagheffing". Naar onze mening is dit een regeling om de staatskas te spekken en niet bedoeld voor de sanering en ontwikkeling van huurwoningen. De regeling moet gaan gelden voor verhuurders van meer dan tien wooneenheden. Voor het gemeentelijk woningbedrijf kan de bijdrage op grond van deze regeling oplopen tot € 200.000 per jaar. De gevolgen zijn onzeker. We houden de ontwikkelingen in de gaten.

Bouwgrondexploitaties

Algemeen

De opstelling van de provincie bij de ontwikkeling van (woning)bouwlocaties buiten bestaand stedelijk gebied (zogenoemde uitleglocaties) is aanzienlijk terughoudender geworden. Deze opstelling kan gevolgen hebben voor de fasering of ontwikkeling van de exploitaties, waaraan de gemeente deelneemt. De stagnatie op de woningmarkt en de demografische vooruitzichten spelen een rol in het aangescherpte beleid van de provincie.

De ontwikkeling in en van de woningmarkt is op dit moment te vergelijken met het kijken in een glazen bol. Verlaging van de overdrachtsbelasting zorgde voor een korte opleving, maar striktere hypotheekvoorspraken doen dat weer teniet. We volgen de ontwikkelingen op dit gebied op de voet. Duidelijk is dat de appartementenmarkt uiterst moeizaam verloopt. Voor het overige gaan de woningverkoop langzamer maar gestaag door en is de verkoop in Berkhout ronduit positief.

Polderweijde

Deze exploitatie nadert zijn einde en draagt met ingang van 2015 niet meer bij aan de exploitatie. Het gemis van deze inkomsten moet binnen de begroting worden opgevangen.

Woningen in "Polderweijde" in Obdam

Lijsbeth Tijs

Begin dit jaar is een informatieavond gehouden voor de woningen in dit plan. De belangstelling was groot. De ontwikkeling van dit plan is in 2011 begonnen met het bouw- en woonrijp maken.

Tuindersweijde

Uit deze exploitatie komen voorlopig nog geen inkomsten. De gemeente is voor 1/3 deel partner in de ontwikkeling van dit plan. Daarvoor is een samenwerkings- en ontwikkelingsovereenkomst met twee private partijen afgesloten. Op grond van de huidige planning zal het plan voor het eerst in 2016 inkomsten genereren.

Overige exploitaties

In de paragraaf 4.7 Grondbeleid op pagina 85 zijn de overige exploitaties opgenomen. Korthedshalve verwijzen wij u daarnaar.

RUD

Dit is de afkorting van Regionale Uitvoeringsdienst. De regering wil met de vorming van deze regionale diensten vooral de kwaliteit van de gemeentelijke vergunningverlening, het toezicht en de handhaving verbeteren. Daarnaast hoopt men efficiencywinst te behalen. Hoewel kwaliteitsverbetering nooit verkeerd is, vragen wij ons af of de wijze waarop men dat in onze regio wil organiseren leidt tot het beoogde effect. Tot op heden hebben wij ons kritisch opgesteld ten opzichte van de plannen.

Financieel overzicht

Investerings- en investeringslasten

In de periode 2012 tot en met 2015 staan geen investeringen gepland. Dit betekent uiteraard ook dat er geen investeringslasten voorzien worden.

Overzicht exploitatie

Het financiële overzicht van het programma "volkshuisvesting en ruimtelijke ordening" ziet er als volgt uit:

<u>Omschrijving</u>	<u>Rekening</u> <u>2010</u>	<u>Begroting</u> <u>2011</u>	<u>Begroting</u> <u>2012</u>	<u>Begroting</u> <u>2013</u>	<u>Begroting</u> <u>2014</u>	<u>Begroting</u> <u>2015</u>
<u>Lasten:</u>						
Ruimtelijke ordening	€ 823.071	€ 855.889	€ 795.227	€ 795.227	€ 795.227	€ 795.227
Woningbouw / -exploitatie	€ 4.479.022	€ 4.421.701	€ 4.408.136	€ 4.619.136	€ 4.562.136	€ 4.557.136
Stads- en dorpsvernieuwing	€ 32.549	€ 43.921	€ 44.004	€ 44.004	€ 43.704	€ 44.004
Overige volkshuisvesting	€ 707.872	€ 752.092	€ 684.332	€ 684.332	€ 684.332	€ 684.332
Bouwvergunningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bouwgrondexploitatie	€ 2.823.863	€ 2.716.822	€ 5.741.050	€ 609.805	€ 609.805	€ 609.805
	<u>€ 8.866.377</u>	<u>€ 8.790.425</u>	<u>€ 11.672.749</u>	<u>€ 6.752.504</u>	<u>€ 6.695.204</u>	<u>€ 6.690.504</u>
<u>Baten:</u>						
Ruimtelijke ordening	€ 83.795	€ 2.250	€ 2.250	€ 2.250	€ 2.250	€ 2.250
Woningbouw / -exploitatie	€ 4.692.898	€ 4.594.000	€ 4.654.000	€ 4.772.000	€ 4.814.000	€ 4.863.000
Stads- en dorpsvernieuwing	€ -	€ 33.803	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige volkshuisvesting	€ 65.283	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bouwvergunningen	€ 662.060	€ 600.000	€ 675.000	€ 675.000	€ 675.000	€ 675.000
Bouwgrondexploitatie	€ 4.649.031	€ 2.896.822	€ 5.916.050	€ 759.805	€ 734.805	€ 609.805
	<u>€ 10.153.067</u>	<u>€ 8.126.875</u>	<u>€ 11.247.300</u>	<u>€ 6.209.055</u>	<u>€ 6.226.055</u>	<u>€ 6.150.055</u>
<u>Saldo programma</u>	<u>€ 1.286.690-</u>	<u>€ 663.550</u>	<u>€ 425.449</u>	<u>€ 543.449</u>	<u>€ 469.149</u>	<u>€ 540.449</u>

3.7 Financiering en dekkingsmiddelen

Dekkingsmiddelen zijn die inkomsten, die worden gebruikt om de uitgaven van de gemeente te betalen. Deze inkomsten hebben geen vaste relatie met de uitgaven en behoren daardoor tot de algemene inkomsten van de gemeente. Deze middelen zijn dus vrij te besteden. Tot deze inkomsten behoren in ieder geval:

- ✓ algemene uitkering uit het gemeentefonds
- ✓ onroerende-zaakbelastingen
- ✓ hondenbelasting
- ✓ forensenbelasting

Hoewel geen inkomsten behoort het budget "onvoorziene uitgaven" eveneens tot de algemene dekkingsmiddelen. De inzet van dit budget is ook niet gebonden aan (een) vaste uitgave(n). Het is een afgezonderd budget om incidentele, niet-begrote lasten op te vangen. Daarnaast is er de "budgettaire ruimte". Deze geeft aan hoeveel middelen er beschikbaar zijn om (nieuwe) lasten met een structureel karakter te dekken.

Het is een verplichting om jaarlijks een sluitende begroting te presenteren met een budgettaire ruimte om de lasten van de investeringen te dekken. Ons uitgangspunt daarbij is om dit alles te doen met een zo laag mogelijk tarief van de onroerende zaakbelastingen. Algemeen uitgangspunt is dat de jaarlijkse stijging van de tarieven niet meer bedraagt dan de algemene prijsontwikkeling volgens de consumentenprijsindex (CPI).

Algemene uitkering Gemeentefonds

In de meicirculaire 2011 werd eindelijk duidelijk waar de gemeenten na het jaar 2011 op mochten rekenen. Na lange tijd werd een vooruitzicht gegeven van de ontwikkeling van de algemene uitkering tot het jaar 2016. Ook voor onze gemeente betekende dit een sterkte verlaging van de bijdrage van het rijk.

De meicirculaire 2011 van het Ministerie van Binnenlandse zaken gaat er van uit dat de gemeenten op 8 juni 2011 hebben ingestemd met het bestuursakkoord, dat de VNG met het kabinet afsloot. Nu dit niet is gebeurd, kan er een ander beeld kan ontstaan dan in de circulaire is geschetst.

Ook zal de algemene uitkering nog veranderen door de overdracht van taken van het rijk naar de gemeenten, dus de decentralisatie. In hoeverre dit zijn weerslag op de algemene uitkering en de begroting voor de komende jaren zal hebben, is nu niet bekend. Dit zal in de komende jaren duidelijk worden.

De rijksbegroting

De algemene uitkering op basis van de meicirculaire 2011 ontwikkeld zich als volgt:

	2012		2013		2014		2015	
Uitkeringsbasis	€	11.249.676	€	11.361.737	€	11.480.300	€	11.444.648
Uitkeringsfactor		1,5320		1,5030		1,4880		1,4540
Uitkering na factor	€	17.234.504	€	17.076.690	€	17.082.686	€	16.640.518
Overige uitkeringen:	€	1.397.146	€	1.333.365	€	1.283.933	€	1.203.451
	€	18.631.650	€	18.410.055	€	18.366.619	€	17.843.969
Aftrek OZB	€	2.453.648	€	2.453.648	€	2.487.309	€	2.515.057
Uitkering	€	16.178.002	€	15.956.407	€	15.879.310	€	15.328.912

De septembercirculaire 2011 geeft geen grote verrassingen. De grootste wijziging is de rijksbijdrage voor 2012 van € 456.863,- (€ 304.120 voor de jeugdgezondheidszorg en € 152.743 voor het CJG.) Deze bijdrage werd tot en met 2011 als aparte bijdrage in de vorm van een brede doeluitkering verleend. Per 2012 is deze omgezet in een decentralisatie-uitkering en opgenomen in de algemene uitkering. Deze omzetting geeft dus een voordeel van € 41.000. De bijdrage in de kosten van de uitvoering van de Wmo is verhoogd met € 22.000.

Wat vooral in 2012 een behoorlijk negatief effect heeft is de daling van de uitkeringsfactor met 22 punten. Dit scheelt € 220.000 (€ 10 per inwoner) aan uitkering uit het fonds. Samen met wat kleinere, positieve aanpassingen geeft dit een negatief effect van in totaal € 156.000.

De algemene uitkering op basis van de septembercirculaire 2011 is als volgt:

	2012		2013		2014		2015	
Uitkeringsbasis	€	11.295.376	€	11.458.640	€	11.475.066	€	11.422.944
Uitkeringsfactor		1,5100		1,4890		1,4910		1,4640
Uitkering na factor	€	17.056.017	€	17.061.915	€	17.109.324	€	16.723.190
Overige uitkeringen:	€	1.876.347	€	1.812.566	€	1.763.134	€	1.660.314
	€	18.932.364	€	18.874.481	€	18.872.458	€	18.383.504
Aftrek OZB	€	2.453.648	€	2.453.648	€	2.487.309	€	2.515.057
Uitkering	€	16.478.716	€	16.420.833	€	16.385.149	€	15.868.447

Bij de vergelijking tussen de resultaten van de beide circulaire moeten we rekening houden met de omzetting van een rijksbijdrage JGZ/CJG in de algemene uitkering. Houden we daar rekening mee dan krijgen deze verschillen:

	2012	2013	2014	2015
AU sept. circulaire 2011	€ 16.478.716	€ 16.420.833	€ 16.385.419	€ 15.868.447
af: uitkering JCG	€ 456.863	€ 456.863	€ 456.863	€ 456.863
AU gecorrigeerd	€ 16.021.853	€ 15.963.970	€ 15.928.556	€ 15.411.584
AU meircirculaire 2011	€ 16.178.002	€ 15.956.407	€ 15.879.310	€ 15.328.912
voordelig saldo		€ 7.563	€ 49.246	€ 82.672
nadelig saldo	€ 156.149			

Door de septembercirculaire 2011 verslechtert de uitkomst van de begroting 2012. Het perspectief voor de jaren 2013 tot en met 2015 verbetert.

Onderhoud kapitaalgoederen

In het begin van 2011 is de notitie "reserves & voorzieningen 2010" vastgesteld. Daardoor zijn er bestemmingsreserves vervallen en voorzieningen ingesteld. De financiële gevolgen zijn in de administratie van 2011 verwerkt. Deze begroting is aan deze besluitvorming aangepast.

Brandweerkazerne Avenhorn

Er is een overzicht van de ontwikkeling van de reserves en voorzieningen opgenomen (zie pagina 153). In het overzicht over het jaar 2011 zijn twee kolommen opgenomen die de mutaties als gevolg van de vaststelling van deze notitie weergeven. Daaruit blijkt dat er uit de reserve nieuwe investeringen ruim € 7,1 miljoen is onttrokken om de voorzieningen te voeden. De in het overzicht opgenomen onttrekkingen in 2011 en volgende jaren zijn gebaseerd op de onderhavige onderhoudsplannen.

Financieel overzicht

Investeringslasten

In de periode 2012 tot en met 2015 staan geen investeringen gepland. Dit betekent uiteraard ook dat er geen investeringslasten voorzien worden.

Overzicht exploitatie

Het financiële overzicht van het programma "financiering en dekkingsmiddelen" ziet er als volgt uit:

Omschrijving	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:						
Geldleningen ca. < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige fin. middelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Geldleningen > 1 jaar	€ 78.458	€ 75.473	€ 72.487	€ 69.501	€ 66.516	€ -
Algemene uitkeringen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Alg. baten & lasten	€ 133.208	€ 256.375	€ 93.710	€ 149.572	€ 150.723	€ 41.785
Uitvoering Wet WOZ	€ 247.042	€ 255.632	€ 280.947	€ 280.947	€ 280.947	€ 280.947
Baten OZB gebruikers	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten OZB eigenaren	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten forensenbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten hondenbelasting	€ -	€ 3.750	€ -	€ -	€ -	€ -
Heffing gem. belastingen	€ 168.960	€ 241.156	€ 210.045	€ 210.045	€ 210.045	€ 210.045
Saldo kostenplaatsen	€ 618.822	€ 861.377	€ 11.805	€ 11.805	€ 11.805	€ 11.805
	€ 1.246.490	€ 1.693.763	€ 668.994	€ 721.870	€ 720.036	€ 544.582
Baten:						
Geldleningen ca. < 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige fin. middelen	€ 72.250	€ 72.500	€ 72.500	€ 72.500	€ 72.500	€ 72.500
Geldleningen > 1 jaar	€ 78.458	€ 75.473	€ 72.487	€ 69.501	€ 66.516	€ -
Algemene uitkeringen	€ 17.356.836	€ 16.210.294	€ 16.567.216	€ 16.509.333	€ 16.473.649	€ 15.956.947
Alg. baten & lasten	€ 132.723	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Uitvoering Wet WOZ	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Baten OZB gebruikers	€ 93.791	€ 127.830	€ 133.400	€ 136.100	€ 138.750	€ 141.550
Baten OZB eigenaren	€ 890.444	€ 1.153.720	€ 1.187.950	€ 1.219.350	€ 1.251.400	€ 1.284.100
Baten forensenbelasting	€ 25.645	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.500	€ 26.000	€ 26.500
Baten hondenbelasting	€ 53.330	€ 53.000	€ 54.300	€ 55.450	€ 56.550	€ 57.695
Heffing gem. belastingen	€ 22.743	€ 21.750	€ 21.750	€ 21.750	€ 21.750	€ 21.750
Saldo kostenplaatsen	€ 1.390.809	€ 1.276.463	€ 1.323.236	€ 1.333.203	€ 1.506.167	€ 1.460.920
	€ 20.117.029	€ 19.016.030	€ 19.457.839	€ 19.442.687	€ 19.613.282	€ 19.021.962
Saldo programma	€ 18.870.539-	€ 17.322.267-	€ 18.788.845-	€ 18.720.817-	€ 18.893.246-	€ 18.477.380-

4 Algemene dekkingsmiddelen

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk geven wij een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Algemene dekkingsmiddelen kennen geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn dus vrij aanwendbaar. De algemene dekkingsmiddelen bestaan voornamelijk uit de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, de onroerende zaakbelasting en dividenduitkeringen.

Ook gaan we nader in op de post "onvoorziene uitgaven". Daarna besteden we aandacht aan de middelen die vrij besteedbaar zijn. Tenslotte gaan we voor een totaalbeeld in op alle lokale heffingen die vrij aanwendbaar zijn.

4.2 Onvoorziene uitgaven

In de begroting van de gemeente houden we rekening met een bedrag voor de post "onvoorziene uitgaven", gebaseerd is op € 2,50 per inwoner. De post wordt aangewend voor onvoorziene lasten die een incidenteel karakter hebben. We zetten deze in als zij voldoen aan de volgende drie voorwaarden:

- ↘ op het moment van de samenstelling van de begroting waren de lasten niet te voorzien
- ↘ het is niet mogelijk de lasten te vermijden
- ↘ de lasten zijn niet uit te stellen naar de toekomst

We verwachten op 1 januari 2011 22.230 inwoners te hebben. In 2012 is deze post € 55.575.

4.3 Budgettaire ruimte

De post "budgettaire ruimte" is het resultaat van het verschil tussen de baten en de lasten in de begroting. De post heeft een tweeledig doel, namelijk:

- ↘ dekking van de onvoorziene lasten, die een structureel karakter hebben en zich dus over meerdere jaren uitstrekt
- ↘ dekking van de voorziene lasten, maar waarover nog geen (definitieve) besluitvorming heeft plaatsgevonden. Deze lasten komen vooral voort uit het meerjaren investeringsoverzicht.

De budgettaire ruimte ontwikkelt zich, op basis van de primaire begrotingen, als volgt:

jaar	Voordelig	
2009	€	725.366
2010	€	450.541
2011	€	82.928
2012	€	119.535
2013	€	399.922
2014	€	500.598
2015	€	391.185

4.4 Vrije dekkingsmiddelen

Het overzicht van de vrije dekkingsmiddelen ziet er als volgt uit:

Overzicht vrije dekkingsmiddelen 2011 - 2015		(x1.000)					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	
OZB gebruikers	€ 93,0	€ 127,8	€ 133,4	€ 136,1	€ 138,7	€ 141,5	
OZB eigenaren	€ 890,4	€ 1.153,7	€ 1.187,9	€ 1.219,3	€ 1.241,4	€ 1.284,1	
dividend	€ 272,3	€ 287,5	€ 282,5	€ 282,5	€ 282,5	€ 282,5	
forensenbelasting	€ 28,5	€ 25,0	€ 25,0	€ 25,5	€ 26,0	€ 26,5	
gemeentefonds	€ 14.659,3	€ 14.729,7	€ 14.602,4	€ 14.608,3	€ 14.622,0	€ 14.208,1	
	<u>€ 15.943,5</u>	<u>€ 16.323,7</u>	<u>€ 16.231,2</u>	<u>€ 16.271,7</u>	<u>€ 16.310,6</u>	<u>€ 15.942,7</u>	

We merken op dat de algemene uitkering is opgenomen zonder rekening te houden met (doel)uitkeringen en verfijningen. Deze zijn buiten beschouwing gelaten, omdat deze niet vrij besteedbaar zijn.

De stijging van de ontvangst van de OZB van zowel de gebruikers als de eigenaren met ingang van 2011 houdt verband met het besluit deze belastingen met 30% te verhogen.

4.5 Lokale heffingen

In paragraaf "Lokale heffingen" in deze programmabegroting gaan we nader in op het algemeen beleid van de lokale heffingen en de belastingcapaciteit van de gemeente. De volgende belastingen en heffingen komen daar ter sprake:

- \\ onroerend zaakbelasting (OZB)
- \\ hondenbelasting
- \\ rioolrechten
- \\ afvalstoffenheffing c.q. reinigingsrechten
- \\ forensenbelasting
- \\ lijkbezorgingrechten

Kortheidshalve verwijzen wij u naar deze paragraaf op pagina 91.

4.6 Financieringsfunctie

Deze functie betreft alle activiteiten die te maken hebben met verwerven en beheren van financiële middelen door de gemeente. Concreet gaat het dan om zaken zoals het aantrekken van geld in diverse vormen (zoals deposito's en leningen), het beheersen van geldstromen (zodat een minimale

hoeveelheid middelen aangetrokken hoeft te worden) en een optimaal beheer van aanwezige middelen (zodat een optimaal rendement van deze middelen kan worden behaald).

De Gemeentewet schrijft in artikel 212 voor dat de raad voor de financieringsfunctie bij verordening regels formuleert over in ieder geval:

- ✓ de algemene doelstelling van deze functie;
- ✓ te hanteren richtlijnen en limieten;
- ✓ de administratieve organisatie, daaronder begrepen, taken, bevoegdheden, de verantwoordelijkheidsrelaties en informatievoorziening

In verordening 212 bepaalt dat het college van burgemeester en wethouders in een treasurystatuut de dagelijkse regels opnemen voor het beheer van de diverse risico's en voor de administratieve organisatie en de interne controle van de financieringsfunctie. Dit treasurystatuut is in 2011 herzien en aangepast. Het nieuwe statuut is door de raad op 26 april 2011 vastgesteld. Het statuut geldt met ingang van 1 juli 2011.

Het is de bedoeling dat het beleid, zoals dat volgt uit het treasurystatuut, jaarlijks op een transparante wijze wordt gespecificeerd in de paragraaf financiering van de begroting en het jaarverslag.

5 Paragrafen

5.1 Inleiding

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, kortweg het BBV, gaat in titel 2.3 over de paragrafen. In de begroting worden in afzonderlijke paragrafen de beleidslijnen neergelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen.

De achterliggende gedachte bij deze verplichte paragrafen is om een dwarsdoorsnede te geven van de beheersmatige en financiële aspecten vanuit een bepaald perspectief. Het gaat dan vooral om de beleidslijnen van het beheer. Deze kunnen immers grote financiële gevolgen hebben.

De raad krijgt via deze paragrafen informatie om de kaderstellende, controlerende en allocerende rol op het beheer in te vullen. Het belang van de paragrafen is dat de onderwerpen, die in de begroting verspreid staan opgenomen, zijn gebundeld tot een kort overzicht. Daardoor krijgt de raad inzicht in en overzicht over de in de paragrafen opgenomen onderwerpen.

Het BBV schrift voor dat er minimaal de volgende paragrafen voorkomen:

- ✓ weerstandsvermogen en risicomanagement
- ✓ onderhoud kapitaalgoederen
- ✓ financiering
- ✓ bedrijfsvoering
- ✓ verbonden partijen
- ✓ grondbeleid
- ✓ lokale heffingen
- ✓ gemeentelijk woningbedrijf

5.2 Weerstandsvermogen en risicomanagement

Inleiding

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële huishouding van de gemeente is. Het is het vermogen om financiële tegenvallers op te vangen. Het weerstandsvermogen bestaat uit de (financiële) mogelijkheden van de gemeente om de risico's van niet begrote en niet voorziene kosten te dekken. Risico's beperken we tot het gevaar voor niet begrote kosten, die niet anderszins zijn op te vangen en die niet in die mate waren voorzien.

Doelstelling

Het in stand houden van een voldoende groot weerstandsvermogen is van belang om de continuïteit van de organisatie in de uitvoering van beleid en beheer te waarborgen. Het kan en mag niet zo zijn dat bij tegenvallers deze continuïteit in gevaar komt. Het is echter ook niet mogelijk om bij de uitvoering van het beleid en beheer geen risico's te lopen. Dit ligt per definitie in de uitvoering opgesloten.

Natuurlijk nemen we maatregelen om de risico's in te dammen. Echter, dit moet weer niet leiden tot een overdaad. We moeten bewust en gecaluleerd met risico's omgaan en maatregelen nemen om risico's te beperken en/of weg te nemen.

Risicomanagement

Onder risicomanagement verstaan we het herkennen en kwantificeren van risico's en het vastleggen van maatregelen om ze te beheersen. Daarmee beïnvloeden we de kans van optreden en/of de gevolgen van risico's.

De mate van risico's wordt dus bepaald door de kans dat ze kunnen voorkomen en het gevolg van het optreden. Is de kans van optreden klein en de gevolgen groot, dan kan dit leiden tot een grote impact. Omdat de kans echter minimaal is, beschouwen we dit toch als niet belangrijk. Is de kans dat ze optreden groot, maar zijn de gevolgen van het optreden laag, dan is de impact eveneens laag. Ook deze zijn niet belangrijk. We moeten dus vooral kijken naar risico's waarvan het reëel is dat deze met regelmaat voorkomen en die ook de nodige gevolgen hebben.

Afhankelijk van de mate van de factoren "kans" en "gevolgen" kan een risico op vier manieren worden aangepakt:

- ✓ voorkomen: één of beide van de factoren wegnemen;
- ✓ verminderen: één of beide van de factoren afzwakken;
- ✓ uitbesteden: risico's onderbrengen bij verzekeraars;
- ✓ accepteren: wanneer het risico een acceptabel verlies betekent

We hebben een globale inventarisatie van de risico's gemaakt en bekeken in welke mate deze (kunnen) gebeuren. Per risico gaan we dan na hoe we de factoren "kans" en "gevolgen" kunnen wegnemen, afzwakken en/of verzekeren. Bepaalde risico's moeten we accepteren. We geven daarbij aan hoe we de verliezen opvangen en/of compenseren.

Omschrijving risico	Omvang risico	Aandeel in risico	Mate van risico			Toelichting
			Laag	Midden	Hoog	
Garanties/gewaarborgde lening voor:						
hypotheekgarantie particulieren	Laag	Laag	X			Achtere rangpositie Nat. Hyp. Garantie
lening verenigingen/stichtingen	Laag	Laag	X			Weinig garanties, beperkte bedragen
leningen sociale woningbouw	Laag	Laag	X			Achtere rangpositie WSW
Schade- en fiscale claims:						
planschades	Laag	Midden	X			Afdekking via aanvrager
algemene wet bestuursrecht	Laag	Laag	X			Termijnbewaking
aansprakelijkheidstellingen	Laag	Laag	X			Afdekking via verzekeringen
Open-eind-financieringen:						
voorzieningen gehandicapten	Laag	Midden		X		
leerlingenvervoer	Laag	Hoog		X		
Wet werk en Bijstand	Midden	Hoog			X	
maatschappelijke ondersteuning	Midden	Hoog			X	
schuldhulpverlening	Midden	Hoog		X		
participatiebudget	Midden	Midden		X		
Bouwgrondexploitaties:						
Hofland II	Laag	Hoog	X			Winstverwachting € 1,8 miljoen
Ursem - Oost III	Laag	Hoog	X			Winstverwachting € 0,8 miljoen
Zuidermeer	Laag	Hoog	X			Winstverwachting € 0,3 miljoen
Warm Thuis Zuidermeer	Midden	Hoog	X			Exploitatieresultaat beperkt positief
De Burgthlanden	Laag	Midden	X			Winstverwachting goed, bijna klaar
Polderweijde	Laag	Midden	X			Risico projectontwikkelaar, vertraging
Lijsbeth Tijs	Laag	Hoog	X			Verkoop goed, winstverwachting hoog
De Buitenplaats De Burgh	Midden	Midden		X		Nieuwe exploitatie i.s.m. Zeeman
Avenlijn	Midden	Midden		X		Ontwikkeling De Peyler, vertraging
Tuindersweijde	Midden	Midden		X		Ontwikkeling gemeente / private sector
Overigen:						
uitkering Gemeentefonds	Laag	Laag		X		Hoogte bezuinigingen / decentralisatie
dividenduitkering Liander	Laag	Laag	X			Winstverwachting stabiel
dividenduitkering CAW	Laag	Modaal		X		Winstverwachting bijstellen
dividenduitkering BNG	Laag	Laag	X			Winstverwachting stabiel
doeluitkeringen rijk	Midden	Midden		X		Afhankelijk rijksbezuinigingen e.d.

Leeswijzer:

Omschrijving risico	: op welk onderdeel loopt de gemeente risico
Omvang risico	: in welke mate kan het beschreven risico kan plaatsvinden
Aandeel in risico	: als het beschreven risico plaats vindt hoe schatten we dan de (financiële) gevolgen in
Mate van risico	: gelet op de omvang en het aandeel van het risico: hoe schatten we het risico totaal in

Deze opzet gaat vooral over die zaken die in meer of mindere mate een permanent karakter hebben. Er zijn echter ook zaken die een meer incidenteel karakter hebben, zoals het sluiten van een overeenkomst tot de (ver)bouw van onroerend goed, aanbesteding van civieltechnische werken of de aankoop van machines. Voor deze incidentele zaken kijken we eveneens naar de risico's. We inventariseren of er risico's kunnen zijn op de volgende terreinen:

- \\ politiek
- \\ juridisch
- \\ bedrijfsvoering
- \\ financieel
- \\ verbonden partijen
- \\ imago
- \\ beleid

Dit is een eerste opzet in de ontwikkeling van het risicomanagement. In de komende jaren bouwen we dit verder uit.

Er zijn risico's die we via een verzekering hebben afgedekt, zoals voor de aansprakelijkheid (WA-verzekering), voor ongevallen (ongevallenverzekering) en voertuigen (WA c.q. cascoverzekering). Wellicht moeten we de mate van deze verzekering en/of afdekking herzien en het risico nemen dat (een groter deel van) het verlies voor rekening van de gemeente komt. Door de lagere verzekeringspremies kan dit leiden tot een bezuiniging.

De conclusie is dat er, vooruitlopend op de uitbouw van het risicomanagement, op dit moment geen aanleiding is nadere maatregelen te treffen.

Weerstandsvermogen

Onder dit begrip verstaan we het vermogen om de (financiële) risico's op te vangen zonder dat dit gevolgen heeft in de continuïteit van de uitvoering van het beleid en beheer. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten geeft aan dat het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- \\ de middelen en mogelijkheden waarover we beschikken om niet begrote kosten te dekken
- \\ de risico's, waarvoor nog geen voorzieningen zijn gevormd en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie van de gemeente

De paragraaf over het weerstandsvermogen bevat minimaal:

- \\ een inventarisatie van de weerstandscapaciteit
- \\ een inventarisatie van de risico's
- \\ het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's

Inventarisatie van de weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van een gemeente bestaat uit een incidenteel en een structureel deel. Globaal is het weerstandsvermogen als volgt opgebouwd:

\\ ***structureel:***

- de post "onvoorziene uitgaven"
- de post "budgettaire ruimte"
- de ruimte in de belastingcapaciteit

\\ ***incidenteel:***

- de algemene reserve
- de overige vrije reserves
- de stille reserves

Onvoorziene uitgaven

Sinds jaar en dag nemen we in de begroting een bedrag op van € 2,50 per inwoner. Dit geeft een saldo van ruim ca. € 55.575.

Budgettaire ruimte

Het saldo van de hogere inkomsten dan de uitgaven is de ruimte in de begroting voor de lasten van nieuwe investeringen en de invoering van nieuw beleid. Voor zover het nieuwe beleid c.q. de nieuwe investering nog niet is uitgevoerd, kan deze ruimte worden benut om in de weerstandscapaciteit te voorzien. Voor 2012 bedraagt de budgettaire ruimte € 119.535.

Ruimte belastingcapaciteit

Naast de algemene uitkering uit het Gemeentefonds is de heffing van de onroerende zaakbelastingen (OZB) de belangrijkste, vrij besteedbare inkomstenbron voor de gemeente. Er zijn wel hogere inkomstenbronnen, doch aan deze middelen zit een bestedingsverplichting. Deze zijn dus niet vrij aanwendbaar.

In de berekening van de algemene uitkering uit het Gemeentefonds houdt het rijk rekening met fictieve inkomsten uit de OZB. Zij gaat daarbij uit van de economische waarde van de objecten en een gemiddeld tarief van heel Nederland.

Het rijk heeft berekend dat Koggenland ruim € 2.500.000 aan OZB heft. In werkelijkheid heffen we ruim € 1,3 miljoen. Dit betekent dat we nog een ruimte hebben in de OZB van ca. € 1,2 miljoen. We heffen dus ca. 52% van de rijksnorm.

Algemene reserve

Sinds de vaststelling van de notitie "reserves en voorzieningen 2007" bedraagt de algemene reserve € 1.423.250. Dit is ruim € 64 per inwoner en ca. € 160 per woonruimte. Er is geen aanleiding het saldo van deze reserve aan te passen.

Vrije reserves

Naast de algemene reserve beschikken we ook over vrije reserves. Deze zijn vrij omdat er nog geen bestemming aan de reserve is gegeven. Het kan dus voor elk doel worden gebruikt, zoals de reserve nieuwe investeringen. Het saldo van deze reserve bedraagt per 1 januari 2012 ruim € 6,3 miljoen.

Overigens zouden we de bestemmingsreserves ook kunnen rekenen tot het weerstandsvermogen. De raad kan namelijk op ieder moment de bestemming van deze reserves herzien, zodat het weer een vrije reserves worden.

Stille reserves

Onder "stille reserves" verstaan we het verschil tussen de hogere actuele waarde van een kapitaalgoed (zoals een gebouw) en de boekwaarde. De gemeente is een openbaar en democratisch bestuurd lichaam. Het is dus een vereiste dat over de financiële positie van de gemeente een getrouw beeld wordt gegeven. Daaronder vallen ook deze reserves.

Deze reserves treft u echter niet in de begroting aan. Er is namelijk een grote onzekerheid over het op te nemen bedrag. De waarde van een actief staat aan schommelingen bloot. De op te nemen waarde van het actief is dus niet bekend. In dit verband is het beter de reservepositie aan te vullen met de "winst" na de verkoop van het actief. Immers, dan bestaat er zekerheid over de opbrengst. Verder heeft de opname van een stille reserve geen nut. Het draagt niet bij aan de financiering en de dekking in de exploitatie.

Als wij de boekwaarde van de gemeentelijke objecten tegenover de vastgestelde WOZ-waarde zetten, krijgen we globaal een indicatie van de capaciteit van deze stille reserves. Globaal komt dit uit op € 11 miljoen.

De WOZ-waarde van de woningen van het woningbedrijf bedraagt afgerond € 145 miljoen. De boekwaarde van deze woningen bedraagt ca. € 31 miljoen. Het woningbedrijf beheert dus een stille reserve van € 114 miljoen.

Het totaal van de stille reserves zou dus uitkomen op ruim € 125 miljoen.

Weerstandscapaciteit

Op basis van het vorenstaande is de **structurele** weerstandscapaciteit als volgt te berekenen:

\\ post "onvoorziene uitgaven"	€	55.575	
\\ post "budgettaire ruimte"	€	119.535	
\\ ruimte belastingcapaciteit OZB	€	<u>1.200.000</u>	
			€ <u>1.375.110</u>

De **incidentele** weerstandscapaciteit bestaat uit:

\\ saldo algemene reserve	€	1.423.250	
\\ saldo vrije reserve (nieuwe investeringen)	€	<u>6.352.332</u>	
			€ <u>7.775.582</u>

Conclusie

De totale weerstandscapaciteit bedraagt ruim € 9 miljoen. Daarnaast is er nog een stille reserve van ruim € 125 miljoen in het woningbedrijf. De theoretische weerstandscapaciteit is dan ook bijna € 134 miljoen.

5.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf besteden we aandacht aan het onderhoud van de openbare ruimte (wegen, riolering en openbaar groen), openbare verlichting, gebouwen en ruimte. Het onderhoud aan deze kapitaalgoederen maakt een aanzienlijk deel uit van de lasten in de begroting. Een goed inzicht en overzicht van het onderhoud aan de kapitaalgoederen is daarom van groot belang.

Onderhoudsplannen

In januari 2011 is de notitie "reserves & voorzieningen 2010" vastgesteld. In deze notitie zijn bestemmingsreserves omgezet naar voorzieningen. Daarvoor zijn op tal van onderdelen actuele onderhoudsplannen ontwikkeld. Inmiddels zijn er voorzieningen voor:

- \ schoolgebouwen
- \ bibliotheek
- \ begraafplaatsen
- \ peuterspeelzalen
- \ verenigingsgebouwen & dorpshuizen
- \ gemeentehuizen
- \ gebouwen buitendienst
- \ gymnastieklokalen
- \ de "Koggenhal"
- \ bruggen
- \ openbare verlichting
- \ zwembaden
- \ monumenten
- \ brandweerkazernes
- \ opstallen recreatievoorzieningen

Ook voor het onderhoud aan de beschoeiingen is een actueel onderhoudsplan gereed. Hiervoor is (nog) geen voorziening getroffen. Daarvoor is een raadsbesluit nodig. In de notitie over de reserves en voorzieningen in 2013 gaan we nader in op de vraag of er een voorziening moet komen.

Voor het onderhoud aan het asfalt- en de klinkerwegen is geen voorziening getroffen, evenals voor de riolering. Zij voldeden niet aan de voorwaarden. De belangrijkste reden daarvoor was dat er bij het onderhoud van de wegen geen vaste jaarlijkse bijdrage kon worden bepaald. Daarvoor waren de bedragen te afwijkend. Bij de riolering is de rioolheffing onvoldoende om een volledige kostendekking te krijgen. Het onderhoud aan de wegen en de riolering blijft op de "oude" manier plaatsvinden.

Onderhoud wegen

Onderstaand hebben we de kosten van het onderhoud aan de wegen en bruggen opgenomen, zoals deze in de begroting van 2011 en deze begroting is opgenomen. Daaruit blijkt dat er voor bijna € 44.000 minder aan onderhoud wordt uitgegeven. De lasten in de exploitatie nemen toe met ruim

€ 124.000. Het beroep op de reserves neemt in vergelijking met 2011 af met € 168.000.

Overzicht onderhoud wegen	begroting 2011		begroting 2012	
regulier onderhoud	€	885.000	€	755.000
bijdrage HHNK	€	535.900	€	575.000
herinrichting Noord-Spierdijkerweg	€	300.000		
Spierdijkerweg	€	165.000		
voetpad Langeland	€	50.000		
Zuidermeerweg	€	255.000		
Boeier	€	110.000		
Horstenburgstraat	€	90.000		
fiets- en voetgangersvoorzieningen	€	100.000		
onderhoud bruggen	€	123.000		
Verlaatsweg			€	275.000
Parkeerterrein VV Kwiek			€	45.000
Herinrichting Handelskade			€	160.000
Dr. Lohmanstraat			€	525.000
Kerkeweilaan			€	30.000
Ammerdofferstraat			€	145.000
Kosterijstraat			€	60.000
	€	2.613.900	€	2.570.000
dekking uit:				
reserve asfaltwegen	€	475.000	€	320.000
reserve elementverhardingen	€	200.000	€	90.000
reserve nieuwe investeringen	€	733.000	€	830.000
in exploitatie	€	1.205.900	€	1.330.000
	€	2.613.900	€	2.570.000

Riolering

Ten opzichte van 2011 stijgen de lasten van de riolering in de exploitatie met bijna € 136.000 (10,5%). Dit komt hoofdzakelijk door de stijging van de bijdrage aan de reserve riolering (ruim € 138.000). De investeringslasten nemen op begrotingsbasis af met € 68.000, namelijk van € 450.000 naar € 382.000.

In een overzicht ziet dit er als volgt uit:

Overzicht onderhoud riolering	begroting 2011		begroting 2012	
reiniging & inspectie	€	50.000	€	50.000
onderzoek	€	16.000	€	16.000
regulier onderhoud	€	379.500	€	377.000
dotatie reserve riolering	€	847.518	€	985.937
renovatie riolering en gemalen	€	450.000	€	382.000
	€	1.743.018	€	1.810.937

dekking uit reserves	€	450.000	€	382.000
dekking in exploitatie	€	1.293.018	€	1.428.937
	€	1.743.018	€	1.810.937

De geplande kosten veranderen dus niet in grote mate. Overigens verandert de totale lastendruk in de begroting niet. De baten en lasten van de riolering in de exploitatie vallen tegen elkaar weg. Het verschil tussen de baten en de lasten is de dotatie aan de reserve riolering.

Water

In de reguliere begroting is voor de uitvoering van het baggerplan voor 2012 € 127.600 opgenomen. In 2011 was er € 70.600 begroot. Overigens dekken we de kosten van het baggeren uit de reserve nieuwe investeringen. Deze lasten drukken dus niet op het begrotingsresultaat.

Gebouwen

Voor de gemeentelijke gebouwen en opstallen is begin van 2011 besloten gebruik te maken van voorzieningen. De begroting is daarop aangepast. Jaarlijks storten we de gemiddelde kosten in de voorziening. Deze gemiddelde kosten is het totaal van de kosten van het geplande onderhoud (inclusief indexering) gedeeld door het aantal jaren dat het onderhoudsplan loopt. Daardoor vindt er een egalisatie van de kosten plaats.

In onderstaand overzicht hebben we de kosten van het geplande onderhoud over de jaren 2011 en 2012 naast elkaar gezet. Dit ziet er als volgt uit:

Overzicht onderhoud gebouwen	begroting 2011		begroting 2012	
bibliotheek	€	17.996	€	12.480
peuterspeelzalen	€	9.024	€	2.886
verenigingsgebouwen & dorpshuizen	€	19.013	€	7.773
gemeentehuizen	€	46.826	€	91.229
gebouwen buitendienst	€	4.608	€	34.496
gymnastieklokalen	€	151.569	€	29.846
sporthal "Koggenhal"	€	8.554	€	101.183
scholen basisonderwijs	€	98.819	€	71.225
zwembaden	€	9.892	€	10.394
brandweerkazernes	€	9.079	€	22.321
	€	375.380	€	383.833

De bijdrage aan de voorzieningen in 2012 is als volgt:

dotaties aan voorzieningen:	begroting 2012	
bibliotheek	€	9.009
peuterspeelzalen	€	10.347
verenigingsgebouwen & dorpshuizen	€	5.750
gemeentehuizen	€	92.500
gebouwen buitendienst	€	20.000
gymnastieklokalen	€	39.150
sporthal "Koggenhal"	€	19.600
scholen basisonderwijs	€	19.750
zwembaden	€	29.079
brandweerkazernes	€	15.000
	€	<u>260.185</u>

Openbaar groen

De lasten van het onderhoud van het openbaar groen zijn ten opzichte van 2011 iets afgenomen. Dit komt door de afname van het budget "onderhoud" en een lagere toerekening van de kostenplaats Buitendienst. Deze toerekening is lager doordat het uurtarief iets lager uitvalt dan in 2011. Het aantal toegeschreven uren aan het onderhoud van de plantsoenen is gelijk gebleven.

Het overzicht ziet er als volgt uit:

Overzicht onderhoud openbaar groen	begroting 2011		begroting 2012	
uitbesteding aan derden	€	250.000	€	250.000
onderhoudslasten	€	30.000	€	20.000
toerekening uren buitendienst	€	760.999	€	755.590
plantmateriaal	€	29.000	€	29.000
	€	<u>1.069.999</u>	€	<u>1.054.590</u>

Openbare verlichting

Ook voor het onderhoud van de openbare verlichting is een voorziening ingesteld. De jaarlijkse bijdrage aan de voorziening bedraagt € 175.000. De lasten voor 2012 zijn geraamd op € 89.969.

Speeltoestellen

De begrote lasten van de speelvoorzieningen bedragen net als in 2011 € 47.500. Daarvan is voor het onderhoud € 20.000 begroot en voor de vervanging van speeltoestellen € 27.500.

In het kader van de aansprakelijkheid blijven we de speeltoestellen regelmatig controleren zodat er een veilig gebruik van gemaakt kan worden. Ook vindt er op zijn tijd een keuring door een officiële instantie plaats. Deze controles en de bevindingen leggen we vast in een logboek.

Conclusie

De lasten van het onderhoud van de kapitaalgoederen nemen in 2012 toe met ruim € 95.000. Dit is vooral toe te schrijven aan de riolering. Ook zien we een stijging van de lasten zien we bij het baggeren (€ 57.000) en openbare verlichting (€ 20.000).

Daar staat een afname tegenover van het onderhoud aan de wegen (€ 43.900) en openbaar groen (€ 15.409).

Het volledige overzicht ziet er als volgt uit:

Overzicht onderhoud kapitaalgoederen	begroting 2011		begroting 2012	
wegen	€	2.613.900	€	2.570.000
riolering	€	1.743.018	€	1.810.937
water	€	70.600	€	127.600
gebouwen	€	375.380	€	383.833
openbaar groen	€	1.069.999	€	1.054.590
openbare verlichting	€	68.862	€	89.969
speeltoestellen	€	47.500	€	47.500
	€	<u>5.989.259</u>	€	<u>6.084.429</u>

De dekking van de lasten uit de exploitatie is toegenomen met ruim € 244.000. Ook de dekking uit de onderhoudsvoorzieningen is licht gestegen (€ 29.560). De dekking ten laste van de reserves is afgenomen met € 179.000. De dekking van de onderhoudslasten is als volgt:

dekking in exploitatie	€	3.616.417	€	3.861.027
dekking uit reserves	€	1.928.600	€	1.749.600
dekking uit voorzieningen	€	444.242	€	473.802
	€	<u>5.989.259</u>	€	<u>6.084.429</u>

5.4 Financiering

Inleiding

Samen met het treasurystatuut is de financieringsparagraaf voorgeschreven in de Wet financiering decentrale overheden, de Wet Fido. Ook in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, het BBV, is de financieringsparagraaf verplicht gesteld. De paragraaf moet zowel in de programmabegroting als –rekening worden opgenomen. In de paragraaf geven wij informatie over het financieringsbeleid (treasury) en de mogelijke risico's die we daarbij lopen.

Externe ontwikkelingen

Een van de belangrijkste factoren bij de uitvoering van het treasurybeleid is de ontwikkeling van de rente. Daarbij kijken we naar de renteontwikkeling op de kapitaalmarkt en de geldmarkt.

Kapitaalmarkt

Onder de kapitaalmarkt verstaan we de markt voor financiële middelen met een lange(re) looptijd. Minimaal bedraagt deze looptijd twee jaar. Dit noemen we ook wel "lange rente".

De kapitaalmarkt is de afgelopen tijd flink in beweging geweest. De economische problemen in Griekenland kenmerken zich nog steeds door onzekerheid. Ook in Italië en Spanje heerst er onrust rondom haar economie. De Italiaanse en Spaanse economieën zijn veel groter dan de Griekse. Een eventuele financiële steun aan deze landen zal een grotere invloed hebben op de EU.

De vraag naar staatsobligaties is in de stabiele landen gestegen wat tot gevolg had dat de kapitaalmarktrente in de afgelopen tijd daalde. Op basis hiervan verwachten we dat de langlopende rente de komende periode op hetzelfde niveau blijft tot licht zal dalen.

Geldmarkt

Onder de geldmarkt verstaan we de financiële transacties met een looptijd van minder dan twee jaar. Dit is de zogenaamde "korte rente".

De wereldhandel hapert, de inflatie loopt op en het aantal werkzoekende is nog steeds hoog. Al met al is dit niet bevorderlijk voor de groei van de economie. Om de inflatie te beteugelen is het waarschijnlijk dat de Europese Centrale Bank (ECB) met een renteverhoging zal komen. Niet alleen de inflatie, ook de onzekerheid in en over de Zuid-Europese landen speelt daarin een rol.

In het afgelopen jaar is de korte rente (1-maands Euribor) gestegen van ca. 0,4% naar het huidige niveau van 1,4%. De verwachting is dat de rente licht zal stijgen, gelet op de gestegen inflatie of minimaal op hetzelfde niveau zijn blijven. Voorwaarde is dan wel dat de groei van de economie niet stagneert en het consumentenvertrouwen niet afneemt. Is dit wel het geval, dan nemen investeringen af. Er is geen vraag naar financiële middelen en de rente zal dalen.

Opgenomen en uitgezette geldleningen

In de begroting voor 2012 houden we rekening met de volgende leningportefeuille:

Bedrag lening	Lening	%	saldo		Rente	Aflossing	saldo
			1-1-2012				31-12-2012
€ 1.588.231	BNG lening nr. 75234	4,530%	€ 254.117	€	11.944	€ 63.529	€ 190.588
€ 65.789	BNG lening nr. 72-910	7,450%	€ 7.896	€	784	€ 2.632	€ 5.264
€ 45.378	BNG lening nr. 79-297	8,050%	€ 12.706	€	1.169	€ 1.815	€ 10.891
€ 3.100.000	BNG lening nr. 99-034	4,620%	€ 2.232.000	€	108.848	€ 124.000	€ 2.108.000
€ 7.000.000	BNG lening nr. 40.104968	2,740%	€ 7.000.000	€	95.900		€ 7.000.000
	BNG lening op te nemen	2,700%	€ 2.000.000	€	54.000		€ 2.000.000
	BNG lening op te nemen	3,500%	€ 7.500.000	€	262.500		€ 7.500.000
	Subtotaal		€ 19.006.719	€	535.145	€ 191.976	€ 18.814.743
	WBS Woningbedrijf		€ 170.000	€	4.461		€ 153.155
	TOTAAL GENERAAL		€ 19.176.719	€	539.606	€ 191.976	€ 18.967.898

Uit dit overzicht blijkt dat we er rekening mee houden in 2011 voor de financiering van de uitgaven en de investeringen leningen te moeten aantrekken van € 7,5 miljoen. De lasten van deze lening schatten we op € 262.500 rente per jaar. Deze lasten zijn in de begroting opgenomen en dus al gedekt.

Daarnaast verwachten wij extra financiering te moeten aantrekken in verband met de realisatie van de bredeschool in Ursem. Hoeveel en onder welke voorwaarden en beddingen we deze financiering aantrekken is op dit moment nog niet bekend.

Risicobeheer

De belangrijkste algemene financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder geven we weer in welke mate deze risico's zich bij onze gemeente voordoen en op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

Beleggingen

Beleggingen in de vorm van aandelen heeft de gemeente bij:

- de GKNH (Gasbedrijf Kop Noord-Holland) te Alkmaar met aandelen Liander (netwerk NUON);
- het Centraal Afvalverwerkingsbedrijf West-Friesland (CAW) met aandelen HVC;
- de NV Bank Nederlandse Gemeenten te 's-Gravenhage.

Van deze instellingen ontvangen we dividend. Deze worden als baten in de jaarlijkse begroting opgenomen. Het algemene beleid is dat de gemeente geen beleggingen heeft in private bedrijven en instellingen. Dergelijke beleggingen geven een te groot financieel risico en dat kan niet in combinatie met gemeentelijk kapitaal.

Koersrisicobeheer

De koersrisico's van de gemeente zijn zeer beperkt, omdat uitsluitend middelen worden uitgezet in vastrentende waarden, zoals deposito's en obligaties. Vastrentende waarden garanderen dat op de einddatum de nominale waarde wordt uitgekeerd. Op deze einddatum is dus geen sprake van koersrisico's.

Het uitzetten van overtollige middelen geschiedt conform de dienstverleningsovereenkomst zoals die is gesloten met een instelling met een AAA-rating. Veelal betreft dit de NV Bank Nederlandse Gemeenten te Den Haag. Met deze bank hebben we hiervoor een overeenkomst afgesloten.

Renterisicobeheer

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar. De kasgeldlimiet voor het jaar 2012 bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. Het begrotingstotaal in 2012 bedraagt ruim € 39 miljoen en het kasgeldlimiet is dus € 3,9 miljoen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm is een bedrag ter grootte van een percentage van de totale vaste schuld bij aanvang van het jaar. Dit percentage belooft 20% van de vaste schuld van de gemeente. Het doel hiervan is dat gemeenten in enig jaar niet meer dan 20% van hun vaste schuld (looptijd langer dan twee jaar) mogen herfinancieren. Deze zekerheid is ingebouwd in de wet Fido om te voorkomen dat de gemeente met te grote negatieve renteschommelingen geconfronteerd wordt en de nadelige gevolgen daarvan moet kunnen opvangen binnen de begroting. In het verleden hebben wij onze langlopende leningen omgezet naar marktconforme rentepercentages. Het risico van nadelige rente-effecten doet zich in de bestaande leningenportefeuille niet voor.

Financieringspositie

Deze positie hangt af van de te verwachten uitgaven (normale lasten en investeringen) en de inkomsten. De lasten worden globaal gezien betaald uit de algemene uitkering uit het Gemeentefonds, de belastingen, heffingen, rijksbijdragen en retributies.

Ook in 2012 staat wederom een aantal investeringen op stapel. We gaan er echter van uit dat we voor de investeringen en de uitvoering van de begroting 2012 externe financiering moeten aantrekken. Op dit moment kunnen we niet aangeven hoeveel dit zal worden. Dit is mede afhankelijk van de tijdsplanning.

Relatiebeheer

De NV Bank Nederlandse Gemeenten is de huisbankier van de gemeente. Deze band is versterkt door het aangaan van de overeenkomst voor het liquiditeitenbeheer. De overige financiële instellingen spelen in dit verband een secundaire rol. In deze situatie komt voorlopig geen wijziging.

Informatievoorziening

Gezien de omvang van de gemeente bestaan informatie en systemen van de treasuryfunctie hoofdzakelijk uit informatiestromen met de huisbankier. Informatie over de ontwikkeling van de financiële positie wordt verkregen door middel van de treasuryfunctie van de NV Bank Nederlandse Gemeenten. Op basis daarvan ontstaat er inzicht in de liquiditeit op korte termijn. Ook informeert het systeem over de rentetarieven van de geld- en kapitaalmarkt.

5.5 Bedrijfsvoering

Inleiding

Artikel 9 van het Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies, het BBV, bepaalt dat er een paragraaf bedrijfsvoering is. Artikel 14 van het BBV geeft aan dat deze minimaal inzicht geeft in de stand van zaken en de beleidsvoornemens over de bedrijfsvoering. Onder bedrijfsvoering verstaan we in dit geval de manier waarop de personele en financiële middelen worden ingezet om op een zo efficiënt en effectief mogelijke wijze de benodigde producten te leveren.

De traditionele bedrijfsvoering was meestal intern gericht. De eisen aan de gemeente zijn in de loop der jaren veranderd, waardoor de bedrijfsvoering nu meer extern gericht wordt. Zo verwacht de inwoner dat de gemeente rechtmatig handelt, dat de gelden doelmatig en doeltreffend besteed worden en dat de gemeente betrouwbaar, transparant en aanspreekbaar is. Die verwachtingen vragen een bepaalde cultuur, organisatiestructuur, niveau van automatisering en communicatie.

Het personeels- en organisatiebeleid is gericht op het ontwikkelen van de kwaliteit binnen de organisatie. Zodoende ontstaat er een professionele en klantgerichte organisatie die daadkrachtig en slagvaardig in kan spelen op veranderingen. Hierbij zijn medewerkers de kritieke succesfactor. De juiste persoon op de juiste plek is het uitgangspunt om optimale resultaten te kunnen behalen.

Doel van de bedrijfsvoering

De kwaliteit van de bedrijfsvoering bepaalt in belangrijke mate het welslagen van de programma's, zoals die in programmabegroting zijn opgenomen. Doel van de bedrijfsvoering is te ondersteunen, zodat die programma's uitgevoerd kunnen worden.

Begrippen die bij de bedrijfsvoering een rol spelen zijn:

- ✓ rechtmatigheid: een gemeente handelt rechtmatig als zij handelt volgens de geldende wet- en regelgeving
- ✓ betrouwbaarheid: de gemeente heeft haar zaken voor elkaar, voert de (wettelijke) regels voorspelbaar uit en handhaaft deze regels
- ✓ transparantie: een transparante overheid biedt inzicht in de uitvoering van de programma's en de ondersteunende processen
- ✓ doelmatigheid: het zo efficiënt mogelijk voortbrengen van een bepaalde output of met een bepaalde input een kwalitatief en/of kwantitatief zo goed mogelijke output realiseren
- ✓ doeltreffendheid: de effecten bereiken die beoogd waren.

De ontwikkeling van de bedrijfsvoering: planning en control

Kijken we naar planning en control, dan zien we een steeds zwaarder wordend proces van planning en verantwoording. Dit vergt veel van de organisatie. Heel veel onderwerpen hebben een relatie met planning en control: kwaliteitshandvesten, benchmarking, administratieve organisatie, evaluatieonderzoeken, budgetbeheer, audits, lokale rekenkamer, de verordeningen ex art. 212, 213 en 213a Gemeentewet en de kaderstelling. Dit alles in het kader van "wat willen we", "wat gaan we daarvoor doen" en "wat mag het kosten?"

In de raadsvergadering van 9 juni 2008 heeft de raad de notitie "Planning en control in Koggenland" vastgesteld. In de notitie is vastgelegd op welke wijze uitvoering wordt gegeven aan het (bij)sturen, beheersen, verantwoorden en het controleren van het beheer en het beleid door de (financiële) organisatie. Planning houdt in het tijdig en volledig verstrekken van informatie waardoor de uitvoering kan worden (bij)gestuurd. Control gaat in op de wijze van uitvoering en de realisatie van de gestelde doelen.

De notitie gaat in op de manier waarop dit in de organisatie wordt ingepast, de planning, op de bevoegdheden en verantwoordelijkheden en de daarbij gebruikte instrumenten. Ten slotte volgt de uitwerking van de cyclus voor onze organisatie. Wel is duidelijk dat een en ander in de praktijk anders verloopt dan in de notitie staat aangegeven.

Resultaat gericht werken

In onze dienstverlening staat de professionaliteit, transparantie en doorlooptijd centraal. De basis om goede resultaten te behalen ligt in het efficiënt vormgeven van processen. Daarvoor een resultaatgerichte sturing en de afname van de hoeveelheid onderhanden werk nodig. We willen de procesonderdelen die geen meerwaarde aan het product leveren identificeren en elimineren.

Rechtmatigheid

De rechtmatigheid, waar de accountant een oordeel over moet geven, geeft een aanzienlijke hoeveelheid werk. Er zijn goede afspraken tussen de accountant, de raad en het college over de haalbaarheid en de fasering van deze regelgeving. Feitelijk moeten alle administratieve processen worden beschreven en geactualiseerd. Vastgelegd wordt dat de uitvoering in overeenstemming met de wetgeving en voorschriften is geschied. Zo kan op elk moment (door de accountant) worden gecontroleerd of een uitvoering wel in overeenstemming met de gemaakte wetgeving en afspraken is gevoerd.

Rechtmatigheid is een vast onderdeel in de dagelijkse werkzaamheden. Dit betekent o.a. dat interne controlemaatregelen worden opgesteld en vastgelegd. Het is voor de accountant zichtbaar dat de organisatie de wet- en regelgeving naleeft. De invoering geeft daarbij tevens een sterke verhoging van de kwaliteit van de interne organisatie.

Wel komt er daardoor een zwaardere druk te liggen op het secundaire administratieve proces. Dit mag echter niet ten koste van het primaire proces, de dienstverlening. De dienstverlening aan de inwoners van de gemeente staat voorop.

Informatievoorziening

Vervanging van software en hardware blijft doorgaan. Voor wat betreft de software zien we door het kleiner worden van de markt zowel aan de aanbod- als aan de vraagkant steeds hogere kosten ontstaan. Vooral het onderhoud blijft maar steeds in prijs stijgen. Grotere en sterkere communicatielijnen vragen ook meer geld. In het I&A-plan van 2012 komen we op deze ontwikkelingen terug.

In het vastgestelde communicatieplan is ook opgenomen dat er meer aandacht komt voor de gemeentelijke website. Deze moet toegankelijker en actueler. Ook aan de vormgeving zal de nodige aandacht worden geschonken. De verbeteringen aan de site zijn merkbaar. Ook lanceerde de gemeente de digitale nieuwsbrief.

Het belang van de automatisering en informatievoorziening voor de interne bedrijfsvoering groeit. Mede daardoor worden we steeds meer afhankelijk van de automatisering en informatievoorziening. De investeringen in de ICT (informatie en communicatie technologie) optimaliseren we steeds verder.

Met ingang van dit jaar werken we aan een DMS (Document Management Systeem). Met de software is het mogelijk om documenten elektronisch te beheren, te maken, vast te leggen, te verdelen, etc. Dit geldt ook voor gescande documenten en afbeeldingen. DMS bouwen we dit jaar verder uit. Het systeem heeft verschillende voordelen, zoals het eenmalig opslaan, de toegankelijkheid voor de hele organisatie, e.d.

Juridische kwaliteitszorg

Steeds meer zaken worden juridisch vastgelegd. Door deze juridisering van de maatschappij en de mondiger burger is er een veel groter risico op aansprakelijkheidstelling bij gemaakte onvolkomenheden en fouten. Per 1 oktober 2009 is de Wet Dwangsom in werking getreden. Op grond daarvan moet de gemeente een vergoeding betalen als een beschikking op een aanvraag niet tijdig is genomen. De ontstane tijdsdruk staat in schril contrast met de beoogde kwaliteit.

Het is de verantwoordelijkheid van de gemeente zodanige organisatorische maatregelen te nemen om te waarborgen dat de juridische kwaliteit van de producten en diensten voldoen aan de wetgeving en de verwachtingen van de afnemer. Niet alleen bestaande wetgeving, maar ook nieuwe, zoals de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo). In de organisatie moet een systeem draaien dat de juridische kwaliteit borgt en garandeert. Te denken valt aan een databank voor contracten en regelingen, een bewakingsstelsel voor (de termijnen van) bezwaar en beroep. Tevens moet in het werk de juridische toets een normale zaak zijn.

5.6 Verbonden partijen

Algemeen

In deze paragraaf geven we:

- ✓ onze visie op de verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die in de begroting zijn opgenomen
- ✓ de beleidvoornemens over de verbonden partijen

Een verbonden partij is een rechtspersoon die een bestuurlijk en/of een financieel belang met de gemeente heeft. Daarbij moet een publiek belang gediend zijn. Degene die namens de gemeente in het bestuur participeert, moet zich gevraagd en ongevraagd naar de gemeente verantwoorden.

De gemeente Koggenland heeft bestuurlijke en financiële belangen in een aantal verbonden partijen, zoals gemeenschappelijke regelingen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard blijft Koggenland beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden houden ten aanzien van deze partijen.

Bezuinigingen

Het is al gedurende een langere termijn duidelijk dat de gemeenten moeten bezuinigen vanwege de lagere algemene uitkering uit het Gemeentefonds. De gemeentesecretarissen van de Westfriese gemeenten hebben de gemeenschappelijke regelingen duidelijk gemaakt dat men verwacht dat zij hun steentje bijdragen. Daarbij gaan we uit van een bezuiniging van 5% in 2012, 7,5% in 2013 en 10% met ingang van 2014.

De diverse regelingen hebben voor 2012 de (ontwerp)begroting en het meerjarenperspectief over de periode 2013 – 2015 toegezonden. In het algemeen is de conclusie dat de regelingen willen meewerken, maar dat dit niet altijd lukt. We houden de ontwikkelingen in de gaten en gaan er van uit dat deze bezuinigingen op de gemeentelijke bijdragen worden bereikt.

Regelingen

SOW in liquidatie

Voor het SOW is het jaar 2004 een ingrijpend geweest. Een aantal onder haar ressorterende regelingen (RBW, RSW, GGD) zijn verzelfstandigd of geïntegreerd in andere organisaties. Dit heeft geleid tot de opheffing van het SOW. In het traject daartoe is wel gekeken naar welke gemeenten op welke gebieden (blijven) samenwerken, in welke vorm en met welke ondersteuning. In 2005 heeft de gemeente een bijdrage voldaan aan de gemeenschappelijke regeling in liquidatie.

Voor het jaar 2012 is de gemeente geen bijdrage verschuldigd. Het positieve saldo uit 2010 en de reservepositie is zodanig dat een gemeentelijke bijdrage in 2012 niet nodig is. Met ingang van 2013 is weer wel een bijdrage van de gemeenten nodig. Daarvoor is in het meerjarenperspectief rekening gehouden.

Recreatieschap West-Friesland (RSW)

De gemeente neemt deel in het Recreatieschap West-Friesland. Deze regeling wordt uitgevoerd door de gemeente Stede Broec. De bijdrage voor het jaar 2012 is gebaseerd op een bedrag van € 5,20 per inwoner en bedraagt € 115.600. Ten opzichte van de bijdrage per inwoner in 2011 van € 5,48 is de bijdrage in 2012 met 5,1% afgenomen.

Het RSW behartigt voor de West-Friese gemeenten de belangen van openluchtrecreatie en landschap. Het zet zich in voor een rijkere, gevarieerdere natuur met meer recreatiemogelijkheden. Het ontwikkelt hiervoor een recreatief beleid en voert dit uit. Naast een aantal overnachtinggelegenheden beheert het RSW tien recreatieterreinen in West-Friesland.

HVC

De aandelen van Afvalzorg Deponie BV, een onderdeel van het CAW, zijn verkocht. De bedrijfsactiviteiten van het CAW en de gemeenschappelijke regeling zelf zijn verkocht aan de NV Huisvuilcentrale Noord-Holland (HVC) in Alkmaar.

De HVC berekent de kosten van de verwerking van het huisvuil door aan de gemeenten, waarbij wordt uitgegaan van kostendeckende tarieven. De gemeenten brengen deze kosten veelal één op één door aan de burgers. De bijdrage over 2012 is geraamd op € 2.192.500 en bedraagt € 98,63 per inwoner. In 2011 was de geraamde bijdrage € 98,13 per inwoner.

Het CAW is een gemeenschappelijke regeling van de West-Friese gemeenten en heeft aandelen van de HVC. Het dividend van de HVC verdeelt het CAW over de deelnemende gemeenten. Deze inkomsten bedragen jaarlijks ca. € 70.000 en zijn in de begroting opgenomen.

Veiligheidsregio

Op 1 oktober 2010 is de Wet Veiligheidsregio in werking getreden. Onder de Veiligheidsregio vallen de ambulancezorg, de brandweer, de GHOR, de Meldkamer en het Veiligheidsbureau.

In de vergadering van juni 2011 is de begroting 2012 van de veiligheidsregio behandeld. De raad stemde niet in met de begroting. Er werd niet voldaan aan de bezuinigingstaakstelling van 5%. In de begroting voor 2012 is de bijdrage aan de Veiligheidsregio begroot op € 265.000 (€ 11,79 per inwoner).

Op/Maat

Dit is een gemeenschappelijke regeling voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening. Door een efficiënte bedrijfsvoering heeft deze regeling overschotten en een eigen reserve kunnen creëren. Sinds jaren is geen financiële bijdrage aan dit samenwerkingsverband verleend. Ook in 2012 hoeft de gemeente geen bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling te voldoen.

Het logo van Op Maat

Wel wordt met ingang van 2008 de rijksbijdrage niet meer rechtstreeks aan de werkvoorziening betaald. De uitbetaling van de bijdrage gebeurt nu aan de gemeente die deze doorbetaalt aan de werkvoorziening. Het gaat in 2012 om € 925.000. Een en ander is dus budgettair neutraal in de begroting opgenomen.

Programmabureau Integrale Veiligheid

Het Programmabureau Integrale Veiligheid Noord-Holland Noord heeft als doel om de samenwerking tussen gemeenten in de regio Noord-Holland Noord op het gebied van veiligheid te ondersteunen en te stimuleren. Behalve de gemeenten zijn er talloze organisaties, instellingen en individuen die zich op gemeentelijk, regionaal en interregionaal niveau inzetten voor een veiliger samenleving.

De bijdrage voor 2012 is gebaseerd op € 0,28 per inwoner, totaal € 6.225.

Advies- en steunpunt huiselijk geweld

Het Steunpunt Huiselijk Geweld biedt eerste hulp aan alle betrokkenen bij huiselijk geweld: het slachtoffer, de pleger en andere leden van het gezin. Naast direct betrokkenen kunnen ook getuigen, vrienden, familieleden, huisartsen en andere hulpverleners terecht bij het Steunpunt Huiselijk Geweld.

De eerste hulp kan een luisterend oor zijn van een medewerker van het Steunpunt Huiselijk geweld of een advies. Ook kan de politie of andere hulpverleners worden ingeschakeld.

De bijdrage van de gemeente voor 2012 is begroot op € 3.300.

Stichting De Noord-Hollandse Opvang (DNO)

DNO biedt onderdak en hulpverlening aan mensen met psychosociale en psychiatrische problemen, die niet meer thuis kunnen wonen of dakloos zijn. De activiteiten die DNO biedt zijn: nachtopvang, crisisopvang, begeleid wonen, sociaal pension, e.d.

De bijdrage voor het jaar 2012 is begroot op € 1.050.

Archiefdienst West-Friese gemeenten

Deze regeling heeft de zorg op zich genomen van het bewaren en het beheer van archiefbescheiden en het bevorderen van lokale en regionale geschiedbeoefening. Hoorn is centrumgemeente.

De bijdrage in 2012 is vastgesteld op € 6,49 per inwoner. De bijdrage aan de Archiefdienst voor het jaar 2012 is dan ook begroot op € 144.275. Ten opzichte van 2011 is de bijdrage per inwoner verlaagd met € 0,34 per inwoner en in totaal met € 7.275. De daling bedraagt net geen 5%.

Samenwerking HALT-bureau West-Friesland

Deze regeling is aangegaan om de gegroeide samenwerking op het gebied van alternatieve straffen vorm te geven. De gemeente Hoorn is daarbij centrumgemeente. In 2012 wordt uitgegaan van een bijdrage van € 8.750 (2011: € 8.788), een bijdrage van € 0,39 per inwoner (2011: € 0,40).

Onderwijsbegeleidingsdienst Noord-West

OBD Noordwest is een onderwijsadviesbureau met ervaring in het ondersteunen en adviseren van scholen en besturen bij veranderingen. Zij verzorgen en adviseren met betrekking tot onderwijsconcepten, zorg voor leerlingen (waaronder schoolkeuze, dyslexie, faalangst, e.d.) en over het onderwijsaanbod.

De bijdrage voor het jaar 2012 is begroot op € 116.500. Deze bijdrage blijft de komende jaren stabiel.

Sportservice West-Friesland

Sportservice West-Friesland is een organisatie-, advies- en servicebureau voor de sport en geeft uitvoering aan het gemeentelijk sportbeleid van Westfriese gemeenten. Het adviseert sportverenigingen, organiseert activiteiten op het gebied van sportstimulering en is de organisatie waar men terecht kan met sportvragen. Taak is de breedtesport vorm te geven binnen de gemeenten door:

- √ bewegingsonderwijs op de basisscholen te verzorgen door bewegingsconsulenten
- √ organisatie van sportstimuleringsactiviteiten voor jeugd, jongeren en 50-plussers
- √ sportverenigingen te betrekken bij sportstimuleringsactiviteiten
- √ sportverenigingen te adviseren

De bijdrage voor het jaar 2012 is begroot op € 40.000. De bijdrage is ten opzichte van 2011 verlaagd met € 20.000. We willen meer zelf gaan uitvoeren en minder afnemen van Sportservice. Met ingang van het jaar 2013 is geen bijdrage in de meerjaren begroting meer opgenomen.

De Wering

De Wering biedt in onze gemeente diensten aan op het gebied van maatschappelijk werk. Zij is er voor iedere inwoner van de gemeente. De gemeentelijke bijdrage voor 2012 is begroot op een bedrag van € 138.100. In 2011 was de bijdrage vergelijkbaar.

Houdstermij. Gaskop Noord-Holland

De aandelen in deze houdstermaatschappij zijn in het bezit van de gemeenten die voorheen eigenaar waren van het gasbedrijf. Het doel was de aandelen Multikabel (nu verkocht en tegenwoordig Ziggo) en een pakket aandelen NUON te beheren. De marktwaarde van de aandelen overtreft de nominale waarde in veelvoud.

De infrastructuur van de nutsbedrijven moet in handen blijven van een Nederlands bedrijf, dit in tegenstelling tot de productie van energie. De energietak van het NUON is aan een derde verkocht. Dit houdt logischerwijze in dat het uit te keren dividend voor de gemeente lager is geworden.

De infrastructuur (Liander) blijft wel eigendom van de betrokken gemeenten. Dit betekent dat de gemeente voor het jaar 2012 naar verwachting een dividend € 150.000 tegemoet kan zien. Dit is gebaseerd op het ontvangen dividend in 2011.

Sociale Recherche

Zijn er vermoedens van onrechtmatig of frauduleus handelen van een uitkeringsgerechtigde dan kan een sociaal rechercheur opdracht krijgen een bijzonder onderzoek in te stellen. De sociale recherche brengt aan de gemeente verslag uit van het verrichte onderzoek. Afhankelijk van de hoogte van de fraude handelt de gemeente de zaak af of doet de sociale recherche aangifte bij het Openbaar Ministerie.

De gemeente maakt gebruik van de diensten van de sociale recherche in Alkmaar. De bijdrage voor 2012 is begroot op € 14.000 (2011: € 13.000).

Bank Nederlandse Gemeenten

De gemeente bezit 29.016 aandelen van de bank. Jaarlijks wordt een dividend aan de gemeente uitgekeerd. Het dividend over het jaar 2010 bedroeg € 2,30 per aandeel, totaal € 66.736. De BNG heeft de winstverwachting over het jaar 2011 naar boven bijgesteld. Voor het jaar 2012 handhaven we het dividend op € 72.500.

Regionale ambulancedienst

De ambulancedienst valt onder de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. In het gebied van de Veiligheidsregio kan men rekenen op de hulpverlening van twee aanbieders: Ambulancezorg van de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord en de Ambulancedienst Kennemerland. De diensten werken samen en werken vanuit verschillende standplaatsen: Alkmaar Noord, Alkmaar Zuid, Den Burg, Den Helder, Hoogkarspel, Hoorn, Noord-Scharwoude, Schagen, Wieringerwerf en Wognum.

De bijdrage voor het jaar 2012 is begroot op € 17.500, vergelijkbaar met 2011.

Gewestelijke gezondheidsdienst Hollands Noorden

De GGD Hollands Noorden is een gemeentelijke gezondheidsdienst die voor de gemeenten in West-Friesland. Zij voert taken uit die in de Wet collectieve volksgezondheid genoemd worden. Doel van de GGD is het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid van de Westfriese bevolking. Daarbij staat collectieve preventie centraal: het voorkomen van ziekten en het verbeteren van de gezondheid.

De gemeente verleent een tweetal bijdragen aan de GGD:

- ↘ een bijdrage voor de algemene taken in de volksgezondheid van € 374.600 (2011: € 393.860) en
- ↘ een bijdrage voor de taken in de jeugdgezondheidszorg van € 291.100 (2011: € 286.765)

De gemeentelijke bijdrage per inwoner is 2012 5% lager berekend dan in 2011. De bijdrage daalde van € 17,75 naar € 16,85. In juli 2011 constateerde we echter dat de begroting niet sluitend is en dat naar een oplossing voor het tekort wordt gezocht. Ook zijn er een aantal posten in de begroting opgenomen die nog nader moeten worden uitgewerkt. Het nog maar de vraag of de cijfers in deze begroting reëel zijn. Het is voorstelbaar dat over het jaar 2012 een extra financiering van de gemeenten wordt gevraagd (mogelijk achteraf).

De door de GGD opgegeven bijdrage is in de begroting opgenomen.

Bestuurlijke samenwerking West-Friesland

De gemeente Hoorn voert voor een aantal regelingen (secretariële) werkzaamheden uit. Daarvoor vragen zij een bijdrage van de deelnemende gemeenten. De bijdrage in deze kosten is in 2012 verlaagd van € 61.733 (€ 2,78 per inwoner) naar € 58.100 (€ 2,61 per inwoner).

Resumé

In onderstaand overzicht hebben wij de bijdragen van de regionale instellingen en gemeenschappelijke regelingen verzameld. Ter vergelijking zijn de budgetten uit de begroting 2011 en 2012 opgenomen.

	begroting 2011		per inwoner		begroting 2012		per inwoner	
SOW in liquidatie	€	10.875	€	0,49	€	-	€	-
Bestuurlijke samenwerking gem. Hoorn	€	61.733	€	2,78	€	58.100	€	2,61
Veiligheidsregio Noord-Holland Noord	€	263.385	€	11,87	€	265.000	€	11,79
HALT-bureau West-Friesland	€	8.788	€	0,40	€	8.750	€	0,39
Op Maat	€	955.000	€	43,04	€	925.000	€	41,61
Programmabureau integrale veiligheid	€	6.195	€	0,28	€	6.225	€	0,28
Advies- en steunpunt huiselijk geweld	€	3.300	€	0,15	€	3.300	€	0,15
Sociale recherche Alkmaar	€	13.000	€	0,59	€	14.000	€	0,63
Onderwijs Begeleidingsdienst Noord-West	€	116.500	€	5,25	€	116.500	€	5,24
Sportservice West-Friesland	€	60.190	€	2,71	€	40.000	€	1,80
De Wering	€	138.000	€	6,22	€	138.100	€	6,21
Stichting De Noordhollandse Opvang	€	1.050	€	0,05	€	1.050	€	0,05
Recreatieschap West-Friesland	€	121.600	€	5,48	€	115.600	€	5,20
Regionale ambulancedienst	€	17.550	€	0,79	€	17.500	€	0,79
Huisvuilcentrale Alkmaar	€	2.177.500	€	98,13	€	2.192.500	€	98,63
Gewestelijke gezondheidsdienst	€	680.625	€	30,67	€	665.700	€	29,95
Milieudienst	€	13.000	€	0,59	€	2.000	€	0,09
Archiefdienst West-Friese gemeenten	€	151.550	€	6,83	€	144.275	€	6,49
	€	4.799.841	€	216,32	€	4.713.600	€	211,91

De lagere bijdrage aan de gemeenschappelijke regelingen komt hoofdzakelijk door:

- ∨ het vervallen van de bijdrage over 2012 aan het SOW in liquidatie
- ∨ de lagere doorbetaling van de rijksbijdrage aan de WSW-instellingen (Op Maat)
- ∨ de lagere bijdrage aan Sportservice West-Friesland
- ∨ de begrote lagere afname van diensten van de milieudienst
- ∨ de doorberekende bezuinigingen van diverse regelingen, zoals bestuurlijke samenwerking Hoorn, de GGD, het recreatieschap West-Friesland en de Archiefdienst

Totaal gezien is er een lagere bijdrage per inwoner van € 4,41. De bijdrage is met 2% afgenomen ten opzichte van 2011. Deze afname is nog altijd 3% minder dan wat de gemeentesecretarissen van de gemeenten in West-Friesland in 2010 hebben gevraagd.

5.7 Grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente heeft een relatie met alle programma's in de begroting. Het beleid heeft invloed op verkeer en vervoer, onderwijs en educatie, cultuur, sport en recreatie, openbare orde en veiligheid. Het grondbeleid heeft een grote financiële impact en daarom een grote invloed op de dekkingsmiddelen. Eventuele baten, maar vooral de financiële risico's, zijn van invloed op de financiële positie van de gemeente.

De uitvoering van het grondbeleid gebeurt op diverse manieren:

- ✓ op basis van samenwerkingsovereenkomsten met projectontwikkelaars: dit gebeurt bij de woningbouw in "Polderweijde"
- ✓ de gemeente is zelf ontwikkelaar en uitvoerder (Lijsbeth Tijs)
- ✓ op basis van een publiek-/privaatrechtelijke samenwerking (PPS): hierin neemt de gemeente naast projectontwikkelaars ook zelf actief deel aan de ontwikkeling van een exploitatie (Burghtlanden)

Uitvoering op basis van samenwerkingsovereenkomsten heeft als voordeel dat het financiële risico voor de gemeente (zeer) beperkt is. De (vaste) inkomsten uit de samenwerkingsovereenkomst kunnen echter minder zijn dan de winst die gemaakt kan worden bij het in eigen beheer ontwikkelen en uitvoeren van de exploitatie. Niet alleen het (uitsluiten van) risico voor de gemeente is een overweging. Ook dient de gemeente over de voldoende expertise, tijd en de mankracht te beschikken om zelf de ontwikkeling en uitvoering van de grondexploitatie te doen.

Actief grondbeleid

Bij actief grondbeleid koopt de gemeente gronden aan, maakt deze bouw- en woonrijp en verkoopt de bouwrijpe gronden aan derden. Kenmerkend is dat de gemeente de ontwikkeling en verkoop van bouwrijpe gronden voor eigen rekening en risico uitvoert: er is sprake van een gemeentelijke grondexploitatie.

Actief grondbeleid betekent ook dat er forse investeringen moeten worden gemaakt door de verwerving van agrarisch land op het moment dat nog geen sprake is van enige ontwikkeling. Dit legt uiteraard een beslag op de financiële middelen van de gemeente.

Facilitair grondbeleid

Bij facilitair grondbeleid is de grondexploitatie in handen van marktpartijen. De gemeente probeert haar belangen veilig te stellen in overeenkomsten met marktpartijen die gerelateerd zijn aan het bestemmingsplan. In de praktijk doen zich vormen voor waarbij kenmerken van actief en facilitair grondbeleid in een vorm van samenwerking tussen marktpartijen en de gemeente worden overeengekomen (PPS of Publiek-Private Samenwerking). Het plangebied "Burghtlanden" wordt bijvoorbeeld op basis van publiekprivate samenwerking gerealiseerd. Voor de kwaliteit van de

woningbouw zijn in dit laatste plan afspraken gemaakt met de partners en neergelegd in een beeldkwaliteitplan.

Voorziening Grondbedrijf

Gezien de verwachte positieve resultaten van de bestaande exploitaties gaan we vooralsnog niet over tot het instellen van een voorziening.

Winstnemingen

De gemeente neemt de winst zoveel mogelijk bij het afsluiten van een exploitatie of bij het afsluiten van een duidelijke onderscheiden planfase. Bij tussentijdse winstnemingen kunnen deze beïnvloed worden door toevallige gebeurtenissen of wensen.

Tussentijdse winstneming is wel mogelijk, maar alleen als aan een aantal voorwaarden is voldaan. Zo moeten de exploitatiebegrotingen regelmatig, minimaal één maal per jaar, worden geactualiseerd. Op die manier kan de (financiële) ontwikkeling van de exploitatie goed in de gaten worden gehouden. Blijkt uit deze exploitatieoverzichten dat er een duidelijke c.q. bovenmatige winstverwachting uit de exploitatie komt en we voldoende inzicht hebben in de werkzaamheden en de risico's, dan is winstneming mogelijk.

Actualisatie grondexploitatieberekeningen

Omdat planning en uitvoering vaak jaren duren, kunnen de verwachte en werkelijke winst flink verschillen. Gezien de grote financiële belangen van de gemeente bij de grondexploitaties worden de exploitatieberekeningen daarom elk jaar herzien.

Kredietcrisis

De gevolgen van de huidige kredietcrisis is op dit moment nog niet in te schatten. Voor zover het er nu uitziet zijn de eventuele gevolgen binnen de exploitaties op te vangen. Het betreft hier renteverliezen als gevolg van vertraagde verkopen.

Exploitaties

Hierna geven we u een overzicht van de projecten die op dit moment in ontwikkeling zijn of in de toekomst in ontwikkeling zullen worden genomen.

Bedrijventerreinen

Vredemaker – West

In 2011 zijn er nog werkzaamheden voor een langzaam verkeersverbinding tussen de Burghtlanden en Vredemaker – West en de aanleg van openbaar groen. De exploitatie sluiten we daarna af. De exploitatie sluit met een verwacht resultaat van € 320.000.

Braken V

Deze exploitatie is in 2010 afgerond en afgesloten.

Woningbouwplannen

Ursem – Oost III

Op grond van de actualisatie van deze exploitatie zal de begrote winst uit deze exploitatie € 832.000 bedragen. Er zijn nog 2 kavels te koop in het noordoosten van het plan. Als gevolg van een gewijzigde opzet is de begrote winst lager dan de berekening van vorig jaar.

Zuidermeer

Het huidige exploitatiegebied betreft Overtoom en buiteninrichting kerk/dorps huis. Het resultaat per 1 januari 2011 is € 355.000 positief.

Burghtlanden

In 2008 zijn de verkopen van deel I afgerond. In 2010 is door de exploitatiemaatschappij, waarin de gemeente, Zeeman en USP deelnemen, aan de gemeente een winstbedrag van € 52.000 toebedeeld. Voor 2011 resteren het herstraten en de reconstructie van het kruispunt Witbol - Rietsikkel. Voor de gemeente Koggenland zal de resterende winst € 161.000 bedragen.

Een impressie van woningen in de Burghtlanden

In de Burghtlanden deel II is per 1 januari 2011 in fase 2b nog een klein aantal woningen niet verkocht. In 2011 moeten de verkochte kavels in fase 2c nog worden ontvangen.

In 2010 heeft de gemeente van de exploitatiemaatschappij € 770.000 winstaandeel ontvangen. Het gemeentelijke aandeel in de winst en de vergoeding op de gemeentelijke kosten per 1 januari 2011, worden begroot op € 497.000. Verminderd met de al gemaakte en nog te maken gemeentelijke kosten wordt het nettoresultaat berekend op € 282.000.

Ursem Centrum

In 2011 starten we met de grondexploitatie voor het centrum van Ursem. Hier is de realisatie van de nieuwe breschool en een klein aantal woningen gepland.

Polderweijde

Deze exploitatie is in handen van projectontwikkelaars. Jaarlijks volgt een afrekening op basis van het aantal m² uitgegeven grond, het aantal gerealiseerde woningen, en dergelijke. Verder wordt er een vergoeding in rekening gebracht van de gemeentelijke apparaatskosten. Totaal komt er jaarlijks gemiddeld ca. € 180.000 binnen. Dit bedrag is in de exploitatie opgenomen.

Plattegrond Polderweijde Obdam

Lijsbeth Tijs

In 2009 is gestart met de aanleg van de verkeersbrug. De laatste berekeningen geven aan dat de winst op ca. € 2.625.000 zal uitkomen. Deze is hoger dan vorig jaar door een gewijzigde begroting waarin de grondverkopen aanmerkelijk zijn toegenomen. Dit komt door de differentiatie van de kavelprijzen.

Hofland II

Deze exploitatie is recent ontwikkeld en loopt de komende jaren door. Op grond van de laatste actualisatie zal de exploitatie een winst ontwikkelen van bijna € 1.857.000. Omdat de combinatie woon-werk voor de verkoop ongunstig uitpakte, hebben wij de zone "woon-werk" omgezet naar "wonen" en deze kavels scherper in de markt gezet.

Warm thuis

In 2010 is de grond bouwrijp gemaakt en zijn diverse gebouwen gesloopt. De gemeente bouwt vier levensloopbestendige woningen in de huursector. De gemeente verkoopt nog een drietal vrije

kavels. Deze kavels zijn gelegen naast de levensloopbestendige woningen van Intermaris. Het positieve resultaat wordt berekend op € 152.000. Dit is een verbetering ten opzichte van vorig jaar omdat de 2^e fase, die volgens planning nog niet in exploitatie komt, is ondergebracht bij het agrarisch bedrijf.

Buitenplaats De Burgh

Dit is een nieuwe exploitatie. Dit plan ontwikkelen we samen met Zeeman Vastgoed. De eerste verkopen staan gepland in 2012 en het plan kent een looptijd van ongeveer 10 jaar. Volgens de huidige exploitatieopzet is de totale winstverwachting over deze looptijd € 2.116.000.

Avenlijn

Dit plan wordt ontwikkeld door De Peyler, waarbij de gemeente bouw- en woonrijp maakt. De voorlopige berekening laat een opbrengst zien van € 2.024.000.

Een impressie van het appartementencomplex Avenlijn

Hieronder geven we u een overzicht van deze informatie.

Vredemaker West	€	320.000
Ursem Oost III	€	832.000
Zuidermeer	€	355.000
Burghlanden	€	282.000
Lijsbeth Tijs	€	2.625.000
Hofland II	€	1.857.000
Warm Thuis	€	152.000
Buitenplaats	€	2.116.000
Avenlijn	€	2.024.000
	€	<u>10.563.000</u>

Het totaal te verwachten resultaat uit verschillende exploitaties verloopt nog steeds naar wens. De bouwgrondexploitatie levert een wezenlijke bijdrage aan de (verbetering van de) financiële positie van de gemeente. Enige nuancering in met name de looptijd van de plannen als gevolg van de gewijzigde omstandigheden op de woningmarkt is op zijn plaats. Op basis van de voorlopige cijfers mogen we op termijn rekenen op ruim € 10,5 miljoen exploitatiewinst tot en met 2023.

5.8 Lokale heffingen

Inleiding

De gemeente Koggenland kent de volgende gemeentelijke belastingen en heffingen:

- \\ onroerende zaakbelastingen
- \\ rioolheffing
- \\ afvalstoffenheffing
- \\ forensenbelasting
- \\ lijkbezorgingrechten
- \\ hondenbelasting

De totale inkomsten in 2012 uit de gemeentelijke belastingen en heffingen zijn in 2012 begroot op € 6.551.650. In de onderstaande tabel zijn de gemeentelijke inkomsten uit de belastingen en heffingen verzameld uit de jaarrekening 2010 en begrotingen 2011 en 2012. Verder geven wij aan hoeveel een belasting of heffing bijdraagt in het totaal van de belastingen en heffingen.

Heffing/belasting	Rekening 2010	%	Begroting 2011	%	Begroting 2012	%
Raadsstukken	€ 811	0,01%	€ 1.000	0,02%	€ 1.000	0,02%
Paspoorten/ID-kaarten	€ 76.443	1,29%	€ 95.000	1,50%	€ 114.300	1,74%
Burgerlijke stand	€ 24.138	0,41%	€ 25.000	0,40%	€ 26.100	0,40%
Rijbewijzen	€ 59.901	1,01%	€ 91.500	1,45%	€ 99.250	1,51%
Huwelijken	€ 14.578	0,25%	€ 18.000	0,29%	€ 21.800	0,33%
Kadastrale info	€ 28	0,00%	€ -	0,00%	€ -	0,00%
Leges APV	€ 793	0,01%	€ -	0,00%	€ -	0,00%
Staangeld markt	€ 3.365	0,06%	€ 3.750	0,06%	€ 3.750	0,06%
Telecomwet	€ 5.217	0,09%	€ 7.500	0,12%	€ 5.750	0,09%
Staangeld kermis	€ 15.109	0,25%	€ 15.000	0,24%	€ 15.400	0,24%
Afvalstoffenheffing	€ 2.169.779	36,58%	€ 2.177.500	34,49%	€ 2.192.500	33,46%
Rioolheffing	€ 1.720.089	29,00%	€ 1.821.500	28,85%	€ 1.937.900	29,58%
Begraafplaatsrechten	€ 66.559	1,12%	€ 56.750	0,90%	€ 56.750	0,87%
Bestemmingsplannen	€ 1.050	0,02%	€ 1.500	0,02%	€ 1.500	0,02%
Procedures	€ 49.125	0,83%	€ 40.000	0,63%	€ -	0,00%
Bouwleges ca.	€ 662.060	11,16%	€ 600.000	9,50%	€ 675.000	10,30%
OZB gebruikers	€ 93.791	1,58%	€ 127.830	2,02%	€ 133.400	2,04%
OZB eigenaren	€ 890.444	15,01%	€ 1.153.720	18,27%	€ 1.187.950	18,13%
Forensenbelasting	€ 25.645	0,43%	€ 25.000	0,40%	€ 25.000	0,38%
Hondenbelasting	€ 53.330	0,90%	€ 53.000	0,84%	€ 54.300	0,83%
	€ 5.932.255	100,00%	€ 6.313.550	100,00%	€ 6.551.650	100,00%

De stijging van de inkomsten in 2011 komt door de verhoging van de tarieven voor de reisdocumenten, rijbewijzen en de leges burgerzaken. De leges namen toe met € 54.440 van € 175.060 in 2010 naar € 229.500 in 2011.

In 2012 hebben we een verdere stijging van de overige leges burgerzaken opgenomen van deze leges. Deze stijging van de baten bedraagt € 32.450 en komt neer op een gemiddelde van 13%. Daarmee krijgen we een betere dekking van de lasten. De te hanteren tarieven zijn nog steeds lager of in verhouding met de omliggende gemeenten.

Verder is besloten met ingang van 2011 de tarieven van de onroerende zaakbelastingen met 30% te verhogen. Dit leidde tot een verhoging van de inkomsten met € 297.015. We merken hierbij wel op dat we de inkomsten uit de rekening 2010 vergelijken met de begrote cijfers uit 2011. De stijging van de opbrengst in 2012 komt door de compensatie van de inflatie en de toename van het aantal objecten.

Verder valt de stijging van de rioolheffing op. Dit komt doordat de stijging van de tarieven niet alleen een correctie van de inflatie inhoudt maar ook een aanvullende verhoging van 4,6% om tot een kostendekkend tarief te komen. Deze stijging geldt eveneens voor 2012 en de toename van het aantal objecten.

Voor het overige geeft het overzicht geen schokkende afwijkingen tussen de jaren te zien. Ook het procentuele aandeel van de diverse belastingen en heffingen blijft redelijk gelijk.

Onroerende zaakbelastingen

De WOZ-waarde van de objecten in de gemeente worden elk jaar opnieuw vastgesteld. Het gaat dan om de waarde in het economisch verkeer. Bij de woningen is dat de marktwaarde van de woningen die rond 1 januari 2011 zijn verkocht. Onder de marktwaarde verstaan we de waarde die een koper bereid is te betalen als de woning leeg en zonder hypotheek of andere zakelijke rechten op de vrije markt wordt verkocht.

Bij de vaststelling van de tarieven van de onroerende zaakbelastingen houden we rekening met de volgende ontwikkelingen:

- ↘ de ontwikkeling van de waarde van de woningen
- ↘ de inflatie

Uit de marktanalyse van de verkochte objecten binnen de gemeente blijkt dat de waarde van de woningen over de periode 1 januari 2010 tot 1 januari 2011 gemiddeld met 1,9% is gedaald. Het CBS geeft verder aan dat de inflatie gedurende de periode juni 2010 tot juni 2011 2,3% bedraagt.

Om minimaal dezelfde opbrengst van de OZB te krijgen moeten we met deze ontwikkelingen rekening houden en compenseren in de vaststelling van de tarieven. De tarieven moeten dan ook verhoogd worden met 4,2%.

Dit betekent dat de tarieven voor 2012 vastgesteld moeten worden op:

↘ eigenaren van woningen en niet-woningen	0,0444%	(2011: 0,0426%)
↘ gebruikers van niet-woningen	0,0349%	(2011: 0,0335%)

De aanslag in 2011 bij een WOZ-waarde van € 200.000 kwam voor de eigenaar uit op € 85. In 2012 neemt de waarde van de woning af naar € 196.000 (waardevermindering van 1,9% met afronding naar beneden). De te verwachten aanslag in 2012 komt dan uit op € 87 (€ 196.000 x 0,0444%). De stijging van het bedrag van de aanslag is alleen het gevolg van de prijscompensatie.

In 2011 is de opbrengst van de OZB begroot op € 1.281.550. De verwachte opbrengst van het jaar 2012 komt uit op € 1.321.350. Dit is de stijging ter compensatie van de inflatie van ca. € 29.500 en de toename c.q. uitbreiding van het aantal objecten van ca. € 10.300.

Rioolheffing

Van alle percelen in de gemeente die direct of indirect op de gemeentelijke riolering zijn aangesloten, leggen we een rioolheffing op. Op grond van het laatste gemeentelijk rioleringplan (GRP) ligt het kostendekkende tarief gemiddeld op € 200,45 per object. Dit tarief stamt uit 2008. Daar is nog geen inflatiecorrectie op toegepast over de jaren 2009 tot en met 2011. Houden we wel rekening met de inflatie dan komt het kostendekkende tarief uit op € 212,70. Hierbij zijn we uitgaan van een gemiddelde inflatie van 2%.

Om tot dit kostendekkende tarief te komen verhogen we de heffing jaarlijks met 4,6%, exclusief de inflatie. Op grond van het vorenstaande stellen we de volgende tarieven voor:

	2011	2012
woningen	€ 189,90	€ 203,20
niet-woningen (> 5 personen)	€ 379,80	€ 405,90
niet-woningen	€ 189,90	€ 203,20
niet-woningen (< 3 m3)	€ 47,40	€ 50,70
extra aansluiting	€ 47,40	€ 50,70
kamers verzorgingstehuis	€ 47,40	€ 50,70
vaste standplaats camping	€ 142,40	€ 152,40
passantenplaats camping	€ 18,90	€ 20,20

De opbrengst in 2012 ramen we op € 1.965.350 (2011: € 1.821.500). De opbrengst van de rioolheffing stijgt dus met € 116.400. Dit betreft de percentuele aanpassingen zoals hiervoor genoemd. Verder is rekening gehouden met de toename van het aantal aangesloten objecten op de riolering.

Afvalstoffenheffing

De inzameling en verwijdering van de afvalstoffen (huisvuil) gebeurt in de gemeente door HVCinzameling, een onderdeel van de NV Huisvuilcentrale Alkmaar (HVC). HVCinzameling brengt per gebruiker een tarief bij de gemeente in rekening. Jaarlijks geeft het HVC een advies over de vast te stellen tarieven.

De gemeente houdt rekening met een tariefdifferentiatie in eenpersoonshuishoudens en huishoudens met meerdere personen. De in rekening te brengen tarieven zijn zodanig samengesteld

dat de gemeentelijke kosten worden gedekt. In principe volgt hieruit dat er sprake is van een volledige kostendekking. De tarieven bedragen:

	2011	2012
eenpersoonshuishoudens	€ 205,15	€ 208,70
meerpersoonshuishoudens	€ 273,80	€ 277,85

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die niet binnen onze gemeente wonen, maar wel meer dan negentig dagen van het jaar een gemeubileerde woning voor zichzelf dan wel voor hun gezin ter beschikking houden. De gedachte achter deze belasting is dat forensen, niet-inwoners van een gemeente, profiteren van allerlei activiteiten en voorzieningen van een gemeente, zonder dat de gemeente hiervoor een tegemoetkoming uit het Gemeentefonds ontvangt. Voor inwoners van een gemeente is dat anders. In de algemene uitkering wordt immers wel rekening gehouden met het aantal inwoners door middel van de maatstaf "inwoners".

De forensenbelasting is dus gebaseerd op de profijtgedachte, maar is niet bedoeld als instrument om kosten te verhalen. De opbrengst van de forensenbelasting komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente en is dus vrij besteedbaar. De forensenbelasting wordt overigens naast de OZB geheven. Het kan dus voorkomen, dat een onroerende zaak zowel in de OZB als in de forensenbelasting wordt betrokken.

De tarieven bedragen:

	2011	2012
voor een stacaravan of chalet	€ 53,90	€ 55,15
een andere gemeubileerde woning	€ 106,90	€ 109,35

De tarieven zijn verhoogd met de prijsindex van 2,3%. Op basis van deze tarieven en het aantal objecten dat onder de toepassing van deze belasting vallen, wordt voor het jaar 2012 een opbrengst verwacht van € 25.000.

Begraafplaatsrechten

De gemeente heft lijkbezorgingrechten voor het gebruik van de gemeentelijke begraafplaatsen en de diensten die de gemeente daarbij verleent.

Voor het jaar 2012 laten we de tarieven ongewijzigd. Mede gelet op de inkomsten in 2009 en 2010 en de ontwikkeling in 2011, mogen we verwachten dat ook het komende jaar de inkomsten op een zodanig niveau liggen dat de uitgaven volledig worden gedekt. Dit komt omdat er gemiddeld meer mensen zijn overleden en dus meer begrafenissen plaatsvinden dan werd aangenomen.

De verwachting is dat de inkomsten voor 2012 uitkomen op € 56.750. Dit is inclusief de opbrengst van de plaatsen van urnen van € 1.000. In 2010 hebben wij daarvoor de mogelijkheid op enkele begraafplaatsen geschapen.

Hondenbelasting

Voor het houden van een hond wordt een directe belasting geheven. De tarieven zijn ten opzichte van het jaar 2011 verhoogd met de prijsindex van 2,3%. Het meest gangbare tarief (het houden van één hond) bedraagt in 2012 € 25,80 (2011: € 25,20).

Voor 2012 wordt een opbrengst verwacht van € 54.300.

5.9 Gemeentelijk woningbedrijf

Rentepercentage

Wij stellen u voor om voor 2012 de volgende percentages aan te houden:

	2011	2012
✓ voor investeringen, die aangemerkt worden als extra voorziening	3,00%	3,00%
✓ voor belegde Algemene Bedrijfsreserve en voorzieningen	3,00%	3,00%
✓ voor belegde waarborgsommen	2,25%	2,25%

De Algemene Bedrijfsreserve is bij belegd de gemeente Koggenland. De post waarborgsommen betreft de waarborgsom die de huurder bij de aanvang van de huur aan het woningbedrijf dient te voldoen. Dit is een bedrag van € 250 dat de huurder met bijgeschreven rente bij beëindiging van de huur terugkrijgt, mits hij geen huurachterstand heeft en de woning netjes achtergelaten heeft.

Meerjarenraming exploitatie

Bij deze begroting voor 2012 is een meerjarenraming van de exploitatie tot en met 2015 gevoegd. Deze raming is onder ander gebaseerd op de jaarcijfers van 2010 en de cijfers voor de begroting van 2011.

De huuropbrengsten nemen jaarlijks toe door de huurverhogingen en in het exploitatie nemen van de nieuwe complexen in 2011.

Het huurverhogingpercentage voor 2012 en verder is aangehouden op 1,5%, waarmee wij proberen aan te sluiten bij een verwacht inflatiepercentage. Aan de uitgavenkant zijn de kosten van onderhoud dus ook jaarlijks met 1,5% verhoogd.

Vergoedingen en overheidsbijdragen

De vergoedingen betreffen de ontvangsten van het Glasfonds en andere kleinere fondsen. De huurders hoeven namelijk geen (duurdere) glasverzekering bij een verzekeringsmaatschappij af te sluiten want het woningbedrijf heeft een fonds waar huurders in kunnen participeren voor € 2 per maand. Het merendeel van de huurders maakt hier gebruik van.

De overheidsbijdragen hebben betrekking op egalisatie-uitkeringen voor BWS-woningen. Deze laatste bijdrage laat een dalend verloop zien omdat dit zijn einde nadert.

Meerjarenraming

De raming van de baten en lasten voor het jaar 2012 en de meerjarenraming over periode 2013 – 2015 ziet er als volgt uit:

MEERJARENRAMING(bedragen
x € 1.000)

	Verslagjaar 2010	Primaire begroting 2011	2012	2013	2014	2015
BEDRIJFSOPBRENGSTEN						
(Percentage huurverhogingen)	2,50%	2,00%	1,50%	1,50%	1,50%	1,50%
-Huren	4.129	4.296	4.432	4.550	4.617	4.687
-Vergoedingen	24	20	23	23	23	23
-Overheidsbijdragen	60	52	48	48	23	2
-Verkoop woningen	248	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
-Overige baten	1	6	1	1	1	1
TOTAAL BEDRIJFSOPBRENGST	4.462	4.374	4.504	4.622	4.664	4.713
BEDRIJFSLASTEN						
-Afschrijvingen	618	668	713	754	785	804
- Lasten onderhoud						
Kosten derden klein onderh.	403	522	542	561	569	577
Kosten derden groot onderh.	552	675	660	800	750	765
-Overige bedrijfslasten						
Kosten derden	163	195	182	185	188	191
Doorberekende uren	415	493	420	420	420	420
TOTAAL BEDRIJFSLASTEN	2.151	2.553	2.517	2.720	2.712	2.757
Exploitatieresultaat voor rente	2.311	1.821	1.987	1.902	1.952	1.956
-Rentebaten	192	220	150	150	150	150
-Rentelasten	-1.766	-1.865	-1.887	-1.895	-1.846	-1.796
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	737	176	250	157	256	310
Buitengewone baten	0	0	0	0	0	0
Buitengewone lasten	0	0	0	0	0	0
JAARRESULTAAT	737	176	250	157	256	310

Bedrijfsreserve

In de bijgevoegde meerjarenraming is het verloop over 2010 t/m 2015 te zien van de reserve. Uit het verloop blijkt dat het saldo door winsttoevoegingen in de loop van deze jaren gestadig toeneemt. Echter, in de Notitie Reserves en Voorzieningen, die de gemeenteraad in januari 2011 is vastgesteld, is opgenomen dat de reserve van het Woningbedrijf niet hoger mag zijn dan € 5.000.000. Het meerdere wordt afgestort in de reserve Volkshuisvesting. Dit houdt wel dat in de renteopbrengst vanaf 2012 lager zal zijn vanwege het plafond van de bedrijfsreserve.

OVERZICHT RESERVE ONTWIKKELING 2010-2015

	(bedragen x € 1.000)					
Omschrijving	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Algemene bedrijfsreserve						
Stand per 1 januari	6.377	7.176	5.000	5.000	5.000	5.000
Resultaat (van het voorgaande jaar) (excl. Resultaat fondsen)	799	731	176	250	157	256
Overboeking naar reserve volkshuisvesting		-2.907	-176	-250	-157	-256
	<hr/>					
Stand per 31 december	7.176	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000

Woningbezit

Het woningbezit bestond per 1 januari 2011 uit 848 woningen.

In 2011 zijn tot op heden geen woningen verkocht. Verder zijn in maart en april 2011 13 appartementen in het voormalige gemeentekantoor in Obdam en de nieuwbouw van 12 huurwoningen in Burghtlanden II opgeleverd.

In het najaar 2011 is gestart met de bouw van 8 huurwoningen in het plan Lijsbeth Tijds te Berkhout en zijn de voorbereidingen voor nog eens 4 levensloop bestendige woningen in Zuidermeer in volle gang.

Financiële begroting

6 Uitgangspunten

6.1 Inleiding

In de Kadernota 2012 – 2015 zijn voor de samenstelling van de begroting 2012 en volgende jaren een aantal uitgangspunten opgenomen over:

- ✓ personeelsformatie en loonkosten
- ✓ aantal inwoners
- ✓ aantal woonruimten
- ✓ het budget "onvoorziene uitgaven"
- ✓ indeling van de programmabegroting
- ✓ toerekening van rente
- ✓ activering van de investeringen

In het vervolg van dit hoofdstuk gaan we in het kort nog nader op deze onderwerpen in.

6.2 Personeelskosten

In de kadernota 2012-2015 hebben wij aangegeven dat een extra bezuiniging op de loonkosten financieel gezien noodzakelijk is. De taakstelling die we hierbij hanteren is een gerealiseerde bezuiniging van € 100.000 in 2012, € 200.000 in 2013 en € 300.000 met ingang van 2014. Dit betekent een verlaging van de formatie van ongeveer 6 fte. Dit komt bovenop de bij de begroting 2011 vastgelegde bezuiniging van € 75.000 ofwel 1,5 fte.

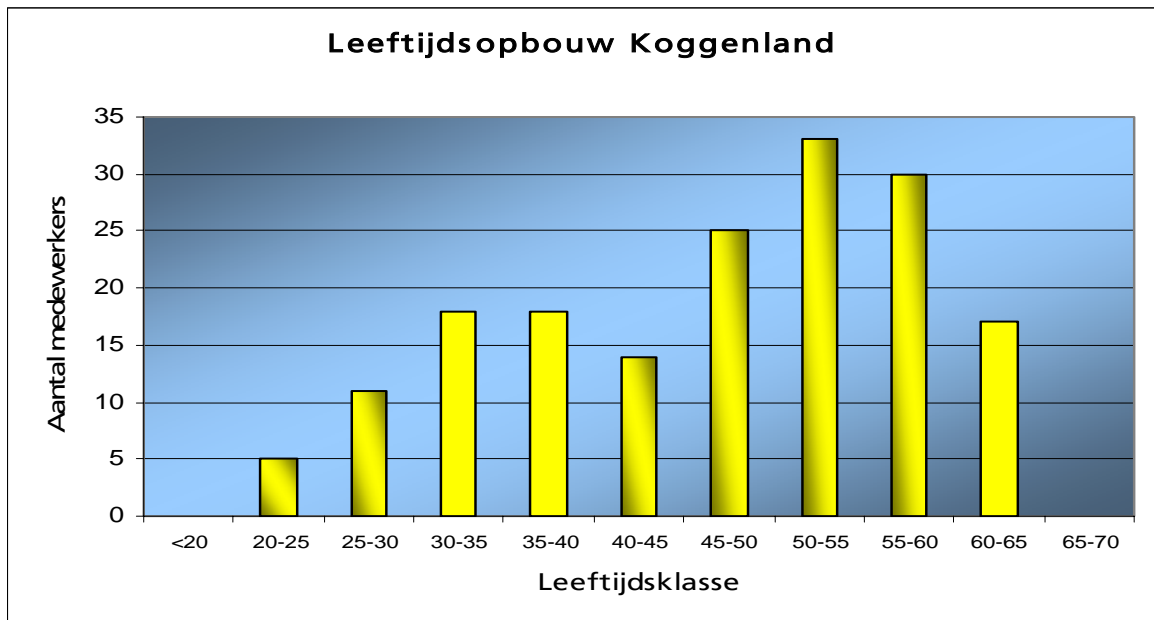
Uitgangspunt bij het bereiken van de taakstelling is dat we gebruik maken van natuurlijk verloop. Bij elke vacature kijken we uiterst zorgvuldig naar de noodzakelijkheid van het invullen hiervan. In de praktijk betekent dit dat we voor lastige dilemma's komen te staan. Verlaging van de formatie kan niet zonder een versoering van de diensten die we leveren.

Een tegengestelde ontwikkeling is de uitbreiding van het gemeentelijke takenpakket als gevolg van de decentralisatie van rijkstaken. Dit brengt grote veranderingen met zich mee die invloed zullen hebben op de formatie. De consequenties in formatie en financiën zijn nog niet duidelijk. Als hier duidelijkheid over is, zullen wij hier bij u op terugkomen.

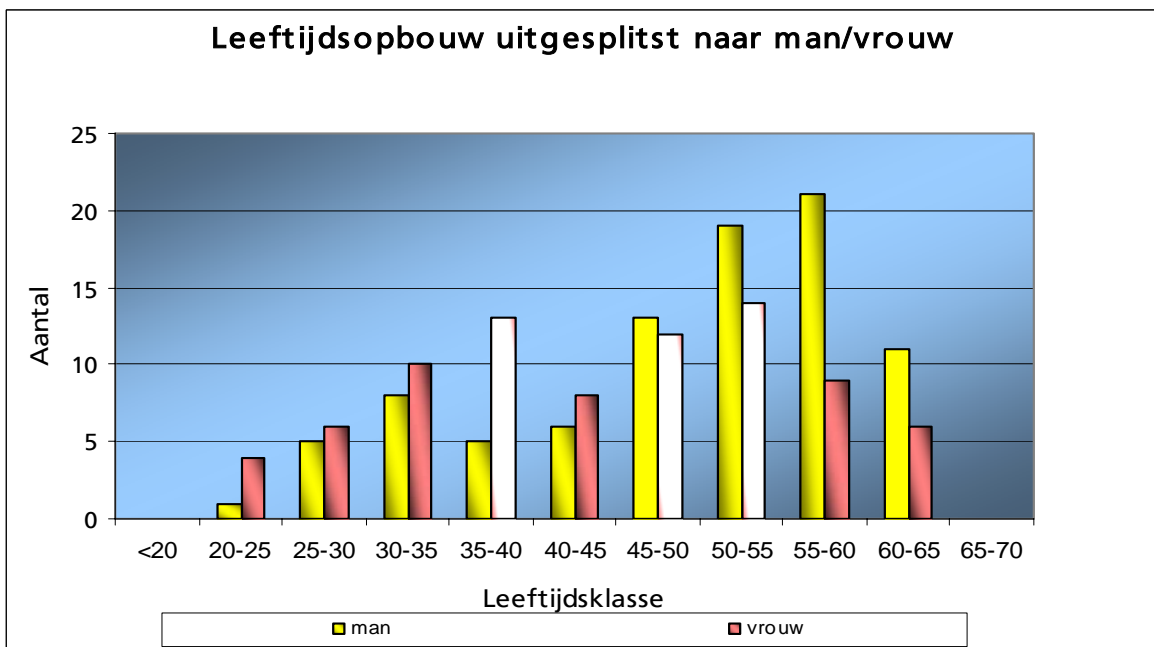
6.3 Opbouw personeelsbestand

Ons personeelsbestand bestaat uit 171 medewerkers. Het aantal fulltime eenheden bedraagt 138. De gemiddelde leeftijd is 45,8 jaar. In Koggenland is de gemiddelde leeftijd gelijk aan de benchmark.

De leeftijdsopbouw binnen onze organisatie ziet er als volgt uit.

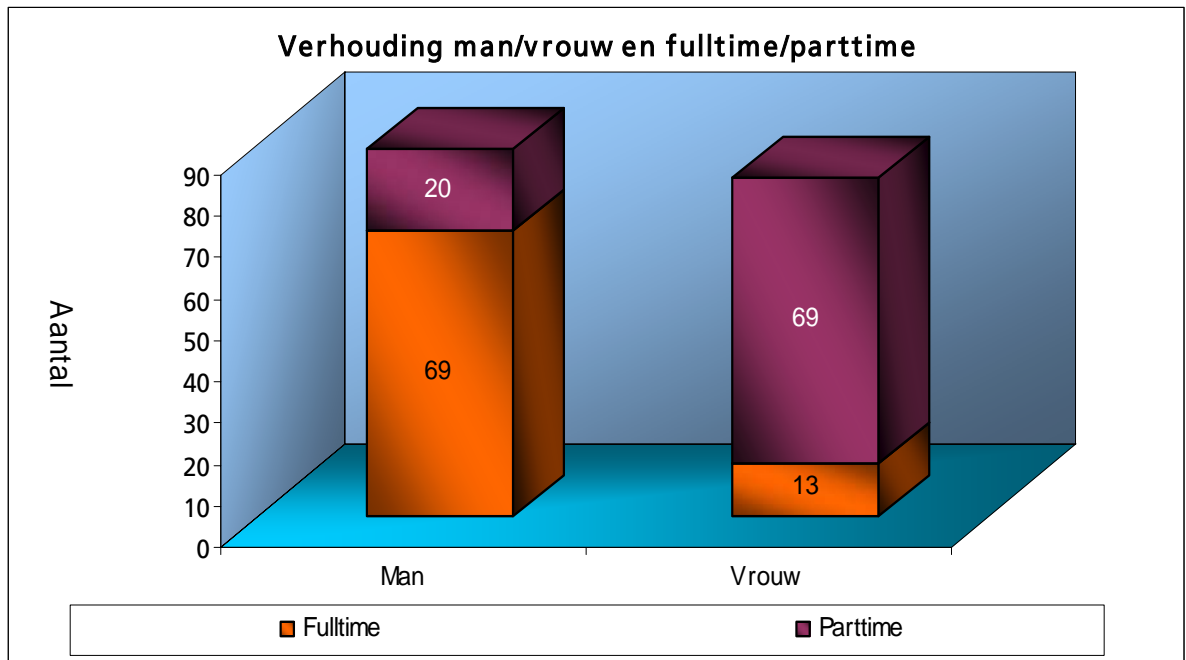
Wanneer er onderscheid wordt gemaakt tussen mannen en vrouwen, ziet de opbouw er als volgt uit:

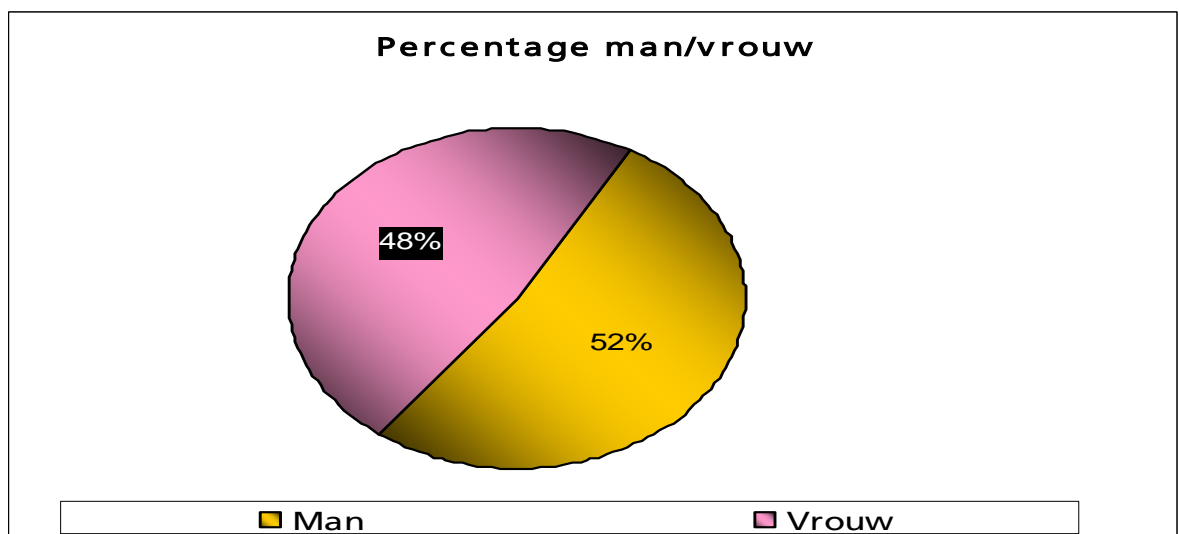
Binnen de organisatie werken veel medewerkers in deeltijd. In het personeelsbeleid is opgenomen dat een medewerker minimaal 18 uur per week werkt, verdeeld over 3 dagen. Voor leidinggevenden

is het minimaal aantal uren gesteld op 28 uur, verdeeld over 4 dagen. De verhouding tussen mannen en vrouwen en het percentage dat deeltijd werkt ziet er als volgt uit:

- van de 89 mannen werken er 69 fulltime en 20 parttime
- van de 82 vrouwen werken er 13 fulltime en 69 parttime

Het aantal mannen en vrouwen wat werkzaam is binnen Koggenland is redelijk in evenwicht. Er zijn binnen Koggenland 82 vrouwen en 89 mannen werkzaam. Dit geeft de volgende percentages weer:

6.4 Loonkosten

Bij de samenstelling van deze begroting waren de onderhandelingen over een nieuwe CAO voor het gemeentepersoneel nog steeds in volle gang. We zijn bij de samenstelling van de loonkosten uitgegaan van een loonstijging van 1%. Ondertussen is er door de bonden een eis neergelegd van 2,5%. De Cao-verhoging wordt gecompenseerd in het gemeentefonds en heeft dan ook een beperkt negatief effect op onze financiële positie.

De totale loonkosten voor 2012 komen uit op € 8.975.000 (2011: € 8.855.000). Ten opzichte van de primaire begroting 2011 stijgen de loonkosten met € 120.000. Dit is 1,3% van de begrote loonkosten over 2011. Deze stijging is het gevolg van de opgenomen aanpassing van de lonen in de CAO van 1% (€ 88.500) en een stijging van de loonkosten door overige loonaanpassingen. Deze bedraagt ca. € 71.500. Totaal dus € 160.000.

Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van een verlaging van de formatie van 0,8 fte. Inmiddels hebben wij besloten een aantal vacatures niet of slechts gedeeltelijk op te vullen. Op dit moment is er sprake van een afname van 4 fte. Gemiddeld genomen bedragen de loonkosten per FTE ca. € 50.000, voor 4 FTE € 200.000.

De stelpost voor de loonkosten voor 2012 is met € 44.000 verlaagd en teruggebracht naar 0,5% van de loonsom. De stelpost bedraagt nu € 43.600.

6.5 Inwoners en woonruimte

Inwoners

In het onderstaande overzicht zijn de werkelijke cijfers van het aantal inwoners in de gemeente opgenomen over de jaren 2007 tot en met 2011 en de prognose tot en met 2015.

	Werkelijk 2007	Werkelijk 2008	Werkelijk 2009	Werkelijk 2010	Werkelijk 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014	Raming 2015
mannen	10.675	10.836	10.992	11.074	11.132	11.206	11.301	11.395	11491
vrouwen	10.539	10.659	10.800	10.895	10.950	11.024	11.119	11.215	11309
totaal	21.214	21.495	21.792	21.969	22.082	22.230	22.420	22.610	22.800

	Werkelijk 2007	Werkelijk 2008	Werkelijk 2009	Werkelijk 2010	Werkelijk 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014	Raming 2015
< 20 jaar	5.780	5.819	5.866	5.840	5.869	5.909	5.959	6.010	6.060
20 - 64 jaar	12.856	12.968	13.034	13.087	13.154	13.242	13.356	13.469	13.582
> 64 jaar	2.578	2.708	2.892	3.042	3.058	3.079	3.105	3.131	3.158
totaal	21.214	21.495	21.792	21.969	22.082	22.230	22.420	22.610	22.800

Toename		281	297	177	113	148	190	190	190
---------	--	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

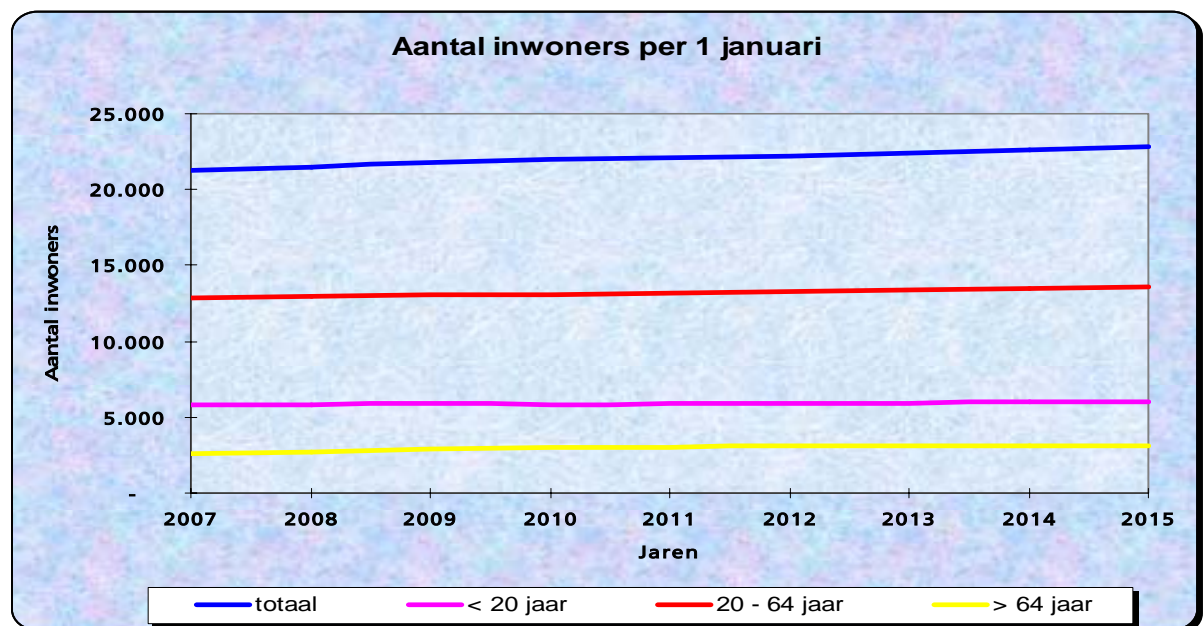

Stijging 1,3% 1,4% 0,8% 0,5% 0,7% 0,9% 0,8% 0,8%

Uit het overzicht blijkt dat de toename van het aantal inwoners in de jaren 2010 en 2011 veel lager is geweest dan we verwacht hadden. Dit heeft geleid tot een bijstelling van de groei. Verder moeten we er rekening mee houden dat de toename van het aantal woningen zal verminderen. Dit heeft ook zijn weerslag op het aantal inwoners.

In het algemeen verwacht men dat de gevolgen van de economische crisis na 2011 afnemen en dat het vertrouwen weer zal toenemen. Dit zal betekenen dat de gevolgen voor de woningbouw zullen verminderen en de bouw weer iets kan aantrekken. Vandaar dat we na 2012 de stijging van het aantal inwoners licht zien toenemen.

Grafisch ziet de ontwikkeling van de bevolking van de gemeente er als volgt uit:

Woonruimten

Het werkelijk aantal woningen in de gemeente op 1 januari van de afgelopen jaren ontwikkelde zich als volgt:

2007	8.236 woningen
2008	8.376 woningen
2009	8.559 woningen
2010	8.611 woningen

De gemiddelde stijging van het aantal woningen bedraagt een kleine 100 per jaar.

Voor de komende jaren moeten we er van uitgaan dat de afvlakking van de stijging van het aantal woonruimten doorzet. Hoewel de verkoop van de nieuwbouwwoningen tot nu toe goed verloopt (de laatste fase Burghtlanden is verkocht), moeten we vrezen dat het aantal gerealiseerde woonruimten zal afnemen. Dit komt door de gevolgen van de kredietcrisis en de voorgestelde bezuinigingen bij de (rijks)overheid. Ook de stijging van de (hypotheek)rente is daar debet aan. Tenslotte stellen de banken hardere eisen bij het verstrekken van hypotheekleningen. Dit heeft zijn weerslag op de aankoop van een woning.

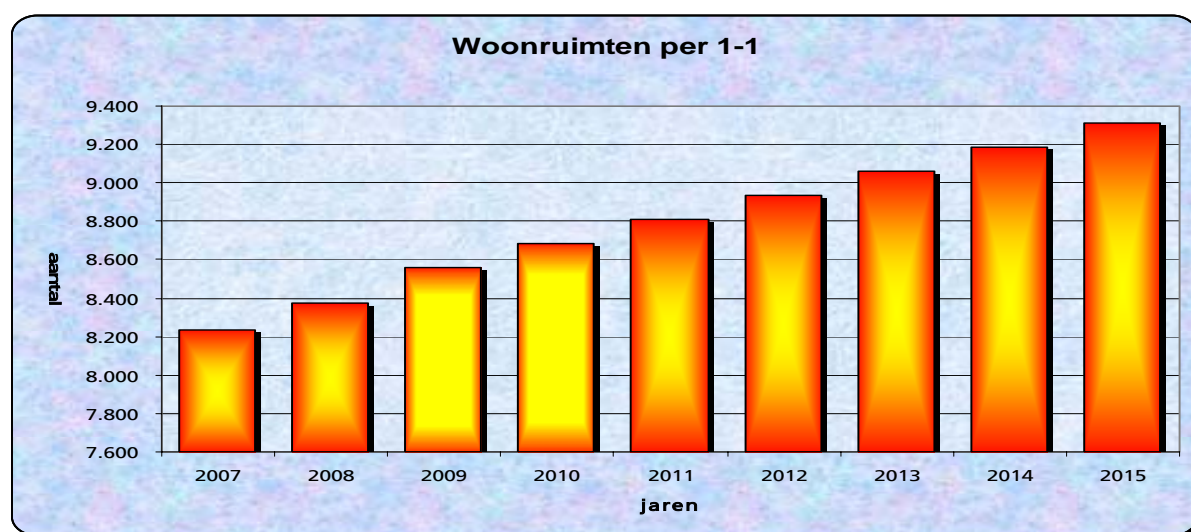
In de kadernota van vorig jaar gingen we uit van een stijging met 125 woonruimten per jaar. Gelet op de lopende uitbreidingsplannen in de gemeente (o.a. Burghtlanden, Polderweijde, Hofland en Lijsbeth Tijs) is dit nog steeds het uitgangspunt. Afhankelijk van de feitelijke ontwikkelingen op de woningmarkt en mogelijk beperkend beleid van de provincie, moeten we bezien of deze inschatting op termijn neerwaarts moet worden bijgesteld.

Rekening houdende met de geschetste ontwikkeling zal het aantal woningen als volgt verlopen:

Aantal woonruimten

	Werkelijk 2007	Werkelijk 2008	Werkelijk 2009	Werkelijk 2010	Raming 2011	Raming 2012	Raming 2013	Raming 2014	Raming 2015
Woningen	8.236	8.376	8.559	8.684	8.809	8.934	9.059	9.184	9.309
Stijging		140	183	125	125	125	125	125	125

Grafisch ziet dit er als volgt uit:

Nu we aantal (verwachte) inwoners van de gemeente kennen en de ontwikkeling van het aantal woningen, kunnen we gemiddelde woningbezetting berekenen. Op basis van deze cijfers is dit als volgt:

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gemiddelde bezetting	2,57	2,57	2,55	2,53	2,51	2,49	2,47	2,46	2,45

Uit deze reeks blijkt dat de gemiddelde woningbezetting nog steeds afneemt. We verwachten niet dat deze trend in de komende jaren zal veranderen.

6.6 Onvoorziene uitgaven

Het bedrag van de post "onvoorziene uitgaven" blijft gehandhaafd op € 2,50 per inwoner. Dit betekent dat deze post er de komende jaren als volgt in de begroting wordt opgenomen:

jaar	inwoners	bedrag
2011	22.189	€ 55.473
2012	22.230	€ 55.575
2013	22.420	€ 56.050
2014	22.610	€ 56.525
2015	22.800	€ 57.000

6.7 Indeling programmabegroting

Wij stellen voor de huidige indeling van de programmabegroting te handhaven. Het is niet wenselijk tijdens een lopende raadsperiode een andere indeling toe te passen.

De volgende programma's nemen we wederom in de begroting voor 2012 op:

- algemeen bestuur
- openbare orde en veiligheid
- verkeer, vervoer en waterstaat
- economische zaken
- onderwijs
- recreatie, cultuur en sport
- sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening
- volksgezondheid en milieu
- ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
- financiering en algemene dekkingsmiddelen

6.8 Toerekening van rente

De toerekening van de rente aan de reserves en voorzieningen passen we niet aan. Dit houdt in dat er geen rente wordt toegevoegd aan de reserves en de voorzieningen. Aan de voorzieningen mag op grond van het bepaalde in het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in ieder geval geen rente worden toegevoegd.

In overeenstemming met het gestelde in de notitie reserves en voorzieningen uit 2007 rekenen we alleen rente toe aan de algemene reserve grondbedrijf en de algemene reserve woningbedrijf. De toerekening is bepaald op 2,5% voor het grondbedrijf en 3,0% voor het woningbedrijf.

In de notitie reserves en voorzieningen van 2010 is het maximale bedrag in de algemene reserve woningbedrijf respectievelijk algemene reserve grondbedrijf vastgesteld op € 5 miljoen en € 7,5 miljoen. De toe te rekenen rente aan de algemene reserve woningbedrijf bedraagt dus maximaal € 150.000 (3% van € 5 miljoen) en € 187.500 (2,5% van maximaal € 7,5 miljoen).

6.9 Activering van investeringen

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten de investeringen met een economisch nut altijd worden geactiveerd. Dit betekent dat de last van de investering, het investeringsbedrag, op de balans komt te staan en dat er jaarlijks een gedeelte van dit bedrag als kapitaallast in de exploitatie wordt opgenomen.

Onder "economisch nut" verstaan we een investering die de gemeente inkomsten oplevert of kan worden verkocht. Zo geven de investeringen in de riolering de gemeente de mogelijkheid om een rioolheffing in rekening te brengen. Een auto voor de Buitendienst kan worden verkocht.

In artikel 5 van de "financiële verordening gemeente Koggenland", welke is voorgeschreven in artikel 212 van de Gemeentewet, is aangegeven welke afschrijvingstermijnen de gemeente hanteert. Deze zijn vastgelegd in de bijlagen van de notitie "waardering en afschrijving Koggenland". Deze notitie is door de raad vastgesteld in de vergadering van 9 november 2009.

Met ingang van 1 januari 2010 gelden de volgende afschrijvingstermijnen:

Omschrijving

Afschrijvingstermijn in jaren

1. Immateriële activa.

↘ kosten van onderzoek en ontwikkeling	-
↘ kosten van het sluiten van geldleningen	-
↘ saldo van agio/disagio	-

2. Materiële activa.

Gronden en terreinen

↘ grond en terreinen (m.u.v. ondergrond van wegen etc.)	-
---	---

Omschrijving	Afschrijvingstermijn in jaren
Woonruimten en bedrijfsgebouwen	
\ nieuwbouw van woonruimten en bedrijfsgebouwen	40
\ renovatie en restauratie van woonruimten en bedrijfsgebouwen	25
\ technische installaties in bedrijfsgebouwen, woonruimten en rioolgemalen	15
\ veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, kantoor-meubilair, schoolmeubilair, aanleg tijdelijke terreinwerken, nieuwbouw tijdelijke woonruimten en bedrijfsgebouwen en groot onderhoud woonruimten en bedrijfsgebouwen	10
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
\ (druk) rioleringen	25
Vervoermiddelen	
\ voertuigen brandweer	10
\ tractoren en bedrijfswagens buitendienst	8
\ zware transportmiddelen, aanhangwagens, schuiten, personenauto's en lichte voertuigen	5
Overige materiële vaste activa	
\ materialen en apparatuur brandweer	10
\ droogpakken brandweer	5
\ automatiseringsapparatuur	4
3. Financiële vaste activa	
Kapitaalverstrekkingen, overige langlopende leningen en overige uitzettingen	
\ leningen woningbouwcorporatie	-
\ overige langlopende leningen	-
\ aandelen in gem. regelingen	-
Bijdragen aan activa derden	
\ investeringssubsidies gebouwen	40
\ investeringssubsidies wegen	25
\ alle overige investeringssubsidies	10

4. Overige activa

Indien een actief niet valt onder de hiervoor aangehaalde activa en afschrijvingstermijnen wordt de afschrijvingstermijn gebaseerd op de kortste gebruiksperiode van de technische of economische levensduur.

Voor het Woningbedrijf van de gemeente gelden aparte afschrijvingstermijnen. Deze zijn:

Gronden en terreinen

\ grond en terreinen -

Woningen

\ woningen	50
\ kleinere woningen	40
\ renovatie	25
\ installaties	20
\ intercom	10
\ gasaansluitingen	25

Activa met een economisch nut en een verkrijgingprijs van € 10.000 of minder activeren we niet. Deze worden direct ten laste van de exploitatie gebracht. Gronden en terreinen activeren we wel, maar we schrijven er niet op af. Zij behouden immers hun waarde.

7 Financiële begroting

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we nader in op de financiële zaken. Wat zijn de grootste verschillen in de begroting 2011 en 2012 en volgende jaren. Hoe ontwikkelt de algemene uitkering uit het Gemeentefonds zich? Hoe en waarop gaan we bezuinigen? Welke investeringen zijn er voor de komende jaren gepland? Wat is het begrotingsresultaat, m.a.w. kunnen we een sluitende begroting en meerjarenperspectief presenteren? Al deze onderwerpen komen in dit hoofdstuk ter sprake.

7.2 Mutaties na kadernota 2012

Het is ondoenlijk om alle mutaties ten opzichte van de begroting 2011 op te nemen. In de kadernota 2012 – 2015 is al een uitgebreid overzicht van de belangrijkste mutaties opgenomen. In het vervolg gaan we alleen nog in op de wijzigingen die zich na de behandeling van deze kadernota hebben voorgedaan. Dit zijn de volgende mutaties:

Product	omschrijving product	voordelig	nadelig
	Saldo kadernota		€ 149.493
6.310.10	Handel & ambacht		€ 3.600
6.510.10	Bibliotheek	€ 10.150	
6.650.20	Peuterspeelzalen	€ 1.250	
6.005.10	Intergemeentelijke samenwerking	€ 10.875	
6.140.10	Openbare orde & veiligheid	€ 14.500	
6.005.10	Intergemeentelijke samenwerking		€ 14.379
6.480.20	Lokaal onderwijsbeleid		€ 700
6.480.20	Lokaal onderwijsbeleid		€ 8.400
6.480.20	Lokaal onderwijsbeleid		€ 1.200
6.715.10	Jeugdgezondheidszorg uniform		€ 73.117
6.722.10	Riolering		€ 27.450
6.980.10	Mutaties reserves	€ 27.450	
6.210.10	Onderhoud asfaltwegen	€ 50.000	
6.210.10	Onderhoud elementverhardingen	€ 50.000	
6.330.10	Nutsbedrijven	€ 10.000	
6.620.40	Sociale recherche	€ 1.000	
6.004.40	Leges huwelijken	€ 3.500	
6.004.10	Leges reisdocumenten	€ 17.800	
6.004.30	Leges rijbewijzen	€ 6.000	
6.004.20	Leges Burgerzaken ca.	€ 600	
6.714.10	Gezondheidszorg	€ 4.000	
6.922.40	Bezuinigingen op subsidies	€ 25.000	
6.922.40	Vermindering loonkosten	€ 100.000	
6.480.10	Leerlingenvervoer		€ 4.000
6.714.10	Gezondheidszorg	€ 800	

Product	omschrijving product	voordelig	nadelig
6.714.11	Gezondheidszorg	€ 20.600	
6.931.10	OZB gebruikers		€ 4.655
6.932.10	OZB eigenaren	€ 3.500	
6.715.10	Jeugdgezondheidszorg uniform		€ 415.000
6.921.10	Algemene uitkering	€ 300.714	
7.100.10	HKP Automatisering		€ 20.030
		<u>€ 657.739</u>	<u>€ 572.531</u>
	Saldo mutaties	<u>€ 85.208</u>	
	Saldo begroting		<u>€ 64.285</u>

Deze mutaties zijn opgenomen in de begroting 2012. De meeste mutaties werken uiteraard ook door in de meerjarenbegroting voor de periode 2013 – 2015.

7.3 Algemene uitkering Gemeentefonds

Meicirculaire 2011

In 2012 herstelt de rijksoverheid de normeringsystematiek "trap op, trap af". Dit betekent dat de gemeenten weer meedelen in de groei van het Gemeentefonds, maar ook in de bezuinigingen van de rijksoverheid. In de Miljoenennota 2011 is een overzicht opgenomen over de groei van het Gemeentefonds tot en met 2015. Daarin is het aandeel van de gemeenten in de bezuinigingen opgenomen van € 18 miljard.

De meicirculaire 2011 geeft eindelijk de duidelijkheid over de ontwikkeling van de algemene uitkering die de gemeenten de afgelopen jaren hebben gemist. De algemene uitkering uit het Gemeentefonds ontwikkeld zich als volgt:

	2012	2013	2014	2015
Uitkeringsbasis	€ 11.249.676	€ 11.361.737	€ 11.480.300	€ 11.444.648
Uitkeringsfactor	1,5320	1,5030	1,4880	1,4540
Uitkering na factor	€ 17.234.504	€ 17.076.690	€ 17.082.686	€ 16.640.518
Overige uitkeringen:	€ 1.397.146	€ 1.333.365	€ 1.283.933	€ 1.203.451
	€ 18.631.650	€ 18.410.055	€ 18.366.619	€ 17.843.969
Aftrek OZB	€ 2.453.648	€ 2.453.648	€ 2.487.309	€ 2.515.057
Uitkering	€ 16.178.002	€ 15.956.407	€ 15.879.310	€ 15.328.912

De meicirculaire 2011 van het Ministerie van Binnenlandse zaken gaat er van uit dat de gemeenten op 8 juni hebben ingestemd met het bestuursakkoord, dat de VNG met het kabinet afsloot. Dit is niet gebeurd. Voor de gemeenten betekent dit dat er misschien weer een ander beeld kan komen dan nu is geschetst.

Daarnaast zal de algemene uitkering nog veranderen door de overdracht van taken van het rijk naar de gemeenten, dus de decentralisatie. In hoeverre dit zijn weerslag op de algemene uitkering en de begroting voor de komende jaren zal hebben, is nu niet bekend. Dit zal in de komende jaren duidelijk worden.

Septembercirculaire 2011

De septembercirculaire 2011 geeft geen grote verrassingen. De grootste wijziging is de rijksbijdrage voor 2012 van € 456.863,- (€ 304.120 voor de jeugdgezondheidszorg en € 152.743 voor het CJG.) Deze bijdrage werd tot en met 2011 als aparte bijdrage in de vorm van een brede doeluitkering verleend. Per 2012 is deze omgezet in een decentralisatie-uitkering en opgenomen in de algemene uitkering. Deze omzetting geeft een voordeel van ruim € 41.000. De bijdrage in de kosten van de uitvoering van de Wmo is verhoogd met € 22.000.

Wat vooral in 2012 een behoorlijk negatief effect heeft is de daling van de uitkeringsfactor met 22 punten. Dit scheelt bijna € 220.000 (€ 10 per inwoner) aan uitkering uit het fonds. Samen met wat kleinere, positieve aanpassingen resulteert dit een negatief effect van in totaal € 178.000.

De uitkering op basis van de septembercirculaire 2011 ziet er als volgt uit:

	2012	2013	2014	2015
Uitkeringsbasis	€ 11.295.376	€ 11.458.640	€ 11.475.066	€ 11.422.944
Uitkeringsfactor	1,5100	1,4890	1,4910	1,4640
Uitkering na factor	€ 17.056.017	€ 17.061.915	€ 17.109.324	€ 16.723.190
Overige uitkeringen:	€ 1.876.347	€ 1.812.566	€ 1.763.134	€ 1.660.314
	€ 18.932.364	€ 18.874.481	€ 18.872.458	€ 18.383.504
Aftrek OZB	€ 2.453.648	€ 2.453.648	€ 2.487.309	€ 2.515.057
Uitkering	€ 16.478.716	€ 16.420.833	€ 16.385.149	€ 15.868.447

7.4 **Bezuinigingen & ombuigingen**

Inleiding

Het financiële vooruitzicht is zodanig dat er maatregelen nodig zijn om de begroting in evenwicht te brengen. De kaasschaafmethode levert, gezien de bedragen waarom het gaat, niet (meer) genoeg op. We moeten dus naar andere mogelijkheden kijken. Om deze te inventariseren en één en ander goed tegen elkaar af te wegen, vraagt en vergt tijd. En deze tijd willen we ook nemen en goed gebruiken. Daarom kunnen we nu niet precies aangeven op welke terreinen en voor hoeveel er aan bezuinigingen en ombuigingen zullen komen.

Bij de inventarisatie van de bezuinigingen en ombuigingen gaan we uit van een vijftal thema's. Deze zijn:

- ✓ ontwikkeling loonkosten
- ✓ subsidie(beleid)
- ✓ onderhoud
- ✓ investeringen
- ✓ inkomsten

Loonkosten

We gaan de organisatie nader bekijken, evenals de processen die daar lopen. Deze nadere beschouwing kan wellicht tot gevolg hebben dat er stappen in de procesvoering zijn, die geen wezenlijke bijdrage aan een product of een dienst toevoegt. Dergelijke stappen laten we vervallen, waardoor werkprocessen beter moeten lopen. Dit bevordert de effectiviteit en de efficiency. Wel is het moeilijk om dit om te zetten naar een bedrag van bezuiniging.

Onze formatie is, gelet op de leeftijden van de medewerkers, relatief gezien aan de "oude" kant. In de komende tien jaar zal ongeveer 30% van alle medewerkers al dan niet vervroegd met pensioen gaan. Overigens is dit in overeenstemming met het landelijke beeld. We gaan na wat de consequenties voor de organisatie en de loonkosten zijn.

De (mogelijke) inperking van de formatie is slechts mogelijk als er een helder beeld is over de taken en het ambitieniveau. Is dat duidelijk dan kan de formatie daarop worden afgestemd.

Subsidies

We hebben al aangegeven, dat we het beleid op de verlening van subsidies en bijdragen aan verenigingen, instellingen en stichtingen herzien. Dit naar aanleiding van uw opdracht vorig jaar. Duidelijk is dat we minimaal de vastgestelde bedragen halen. De komende maanden leggen we de beleidsregels vast en stellen vast welke bedragen we werkelijk kunnen inrekenen.

Ook het bibliotheekwerk betrekken we bij de bezuinigingen. Eerst moet er echter een visie komen over de voorgenomen ontwikkeling. Deze visie is de basis om te kijken waarop we bezuinigen: op de fysieke voorzieningen of de dienstverlening, dan wel een combinatie daarvan.

Het muziekonderwijs loopt in de nieuwe vorm nu twee jaar en wordt geëvalueerd. Ook daarbij betrekken we de mogelijkheden om tot bezuinigingen te komen. De wijze waarop moet eveneens uit de evaluatie komen.

Jaarlijks dragen we voor € 190.000 bij aan het peuterspeelzaalwerk. Een notitie over de toekomst van de peuterspeelzaalvoorziening is in de maak. De scheiding tussen de peuterspeelzaal en het kinderdagverblijf vervaagt echter steeds meer. Daarbij neemt de belangstelling voor de peuterspeelzaal af en die voor het kinderdagverblijf toe. Het ligt dus in de rede om te kijken of en in hoeverre samenvoeging van de beide voorzieningen mogelijk is.

We moeten fundamentele keuzes maken. Doen we dit dan is het reëel dat de opgelegde taakstelling van € 75.000 in 2013 wordt verdubbeld.

Onderhoud

Het onderhoud van en aan alle kapitaalgoederen van en in de gemeente vergt jaarlijks een groot bedrag. Jaarlijks begroten we ca. € 3,5 miljoen aan onderhoudslasten. We beseffen dat het onderhoud en vervanging van voorzieningen een directe relatie heeft met de levensduur. Of er dan ook gesproken kan worden over het "vooruitschuiven naar de toekomst" is maar de vraag. Het is vanzelfsprekend ook mogelijk om met een lager onderhoudsniveau te leren leven.

Investeringsen

We zijn nagegaan of de opgenomen investeringen in het meerjaren investeringsoverzicht noodzakelijk zijn. Daarbij kijken we ook naar het jaar van de uitvoering, mogelijke uitstel van de uitvoering, de financiële voor- en nadelen, e.d.

Inkomsten

We verhogen de inkomsten. We denken daarbij niet gelijk aan verhoging van de gemeentelijke belastingen voor onze inwoners, hoewel we deze mogelijkheid op voorhand niet mogen uitsluiten. Wel willen we nagaan of de tarieven de kosten van onze dienstverlening dekken en of de huursom van onze eigendommen (sporthal, gymnastieklokalen, zwemvoorzieningen, openbaar groen, e.d.) wel in verhouding is tot datgene wat men daarvoor krijgt.

We hebben vooral gekeken naar de leges voor burgerzaken. Afhankelijk van de huidige prijsstelling e.d. willen we de opbrengst van burger- en bevolkingszaken verhogen met gemiddeld 13%. Dit geeft een stijging van de inkomsten met € 32.000. Ondanks deze stijging blijft Koggenland aan de onderkant van de tarieven in de regio.

Conclusie

We ontkomen er niet aan: bezuinigen en / of ombuigen. Dat is nieuw voor ons. We willen met een gedegen en goed onderbouwd voorstel komen voor de bezuinigingen en ombuigingen. Dit betekent inventariseren, afwegen en besluiten.

Op grond van de vijf aangegeven thema's hebben we een eerste inventarisatie gemaakt van de reële bezuinigingen, ombuigingen en verhoging van de inkomsten. We komen daarbij tot de volgende opstelling:

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
budget onderhoud asfalt- & klinkerwegen	€ 100.000-	€ 250.000-	€ 100.000-	€ 250.000-
bezuiniging/ombuiging subsidies	€ 25.000-	€ 150.000-	€ 150.000-	€ 150.000-
aanpassing leges burgerzaken	€ 32.000-	€ 32.000-	€ 32.000-	€ 32.000-
aanpassing loonkosten	€ 100.000-	€ 200.000-	€ 300.000-	€ 300.000-
aanpassing budget gemeensch. regelingen	€ 35.000-	€ 55.000-	€ 75.000-	€ 75.000-
	<u>€ 292.000-</u>	<u>€ 687.000-</u>	<u>€ 657.000-</u>	<u>€ 807.000-</u>

De bezuiniging op het budget voor het onderhoud van de asfalt- en klinkerwegen is in de begroting 2012 en volgende jaren opgenomen. Ook is de vergroting van de inkomsten van de leges van burgerzaken in de begroting opgenomen.

De bezuinigingen op de gemeenschappelijke regelingen is een taakstelling. We gaan er van uit dat deze regelingen de bezuinigingen in hun begrotingen doorvoeren. De gemeenten zijn echter verplicht de gevraagde bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen in hun begroting op te nemen. Zo niet, dan kan dit gevolgen hebben. De provincie heeft de bevoegdheid de begroting van de gemeenten aan te passen aan de benodigde bedragen ten laste van andere posten, zoals de post "onvoorzien uitgaven" of de budgettaire ruimte.

In de begroting hebben we de bijdragen opgenomen, waarvan de gemeenschappelijke regelingen hebben aangegeven deze nodig te hebben. De taakstellende bezuiniging voor de gemeenschappelijke regelingen nemen we dus verder niet meer op in de opstelling van het begrotingsresultaat.

7.5 Meerjaren Investeringsoverzicht 2012 – 2015

In dit overzicht zijn de geplande investeringen voor de periode 2012 tot en met 2015 opgenomen. Korthedshalve verwijzen we u naar het overzicht in paragraaf 8.7 op pagina 159. Het is uiteraard mogelijk deze planning aan te passen en investeringen uit dan wel af te stellen. Dit verlaagt de lasten en heeft dan een gunstige invloed op het resultaat van de begroting.

Het meerjaren investeringsoverzicht en de daaruit voortvloeiende lasten ziet er als volgt uit:

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
<i>Nieuw beleid:</i>				
met economisch nut	€ 3.212.750	€ 8.092.750	€ 592.750	€ 592.750
met maatschappelijk nut	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-
	<u>€ 3.204.550</u>	<u>€ 8.084.550</u>	<u>€ 584.550</u>	<u>€ 584.550</u>
<i>Bestaand beleid/onderhoud</i>				
met economisch nut	€ 555.700	€ 355.000	€ 395.500	€ 243.500
met maatschappelijk nut	€ 2.042.175	€ 1.442.275	€ 1.813.650	€ 1.838.150
	<u>€ 2.597.875</u>	<u>€ 1.797.275</u>	<u>€ 2.209.150</u>	<u>€ 2.081.650</u>
Totaal investeringen	<u>€ 5.802.425</u>	<u>€ 9.881.825</u>	<u>€ 2.793.700</u>	<u>€ 2.666.200</u>

Uit deze investeringen vloeien lasten voort. Een deel daarvan wordt gedekt uit de reserves van de gemeente. Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten investeringen met een economisch nut worden geactiveerd. Afhankelijk van de afschrijvingstermijn belast het actief jaarlijks de exploitatie. De lasten van de investeringen zijn als volgt:

Omschrijving	2012	2013	2014	2015
<i>Nieuw beleid:</i>				
met economisch nut	€ 41.500	€ 236.500	€ 236.500	€ 236.500
met maatschappelijk nut	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-
	<u>€ 33.300</u>	<u>€ 228.300</u>	<u>€ 228.300</u>	<u>€ 228.300</u>
<i>Bestaand beleid/onderhoud</i>				
met economisch nut	€ 48.335	€ 76.835	€ 105.375	€ 124.985
met maatschappelijk nut	€ 37.900	€ 37.900	€ 37.900	€ 37.900
	<u>€ 86.235</u>	<u>€ 114.735</u>	<u>€ 143.275</u>	<u>€ 162.885</u>
Totaal lasten	<u>€ 119.535</u>	<u>€ 343.035</u>	<u>€ 371.575</u>	<u>€ 391.185</u>

7.6 Resultaat begroting

In de kadernota 2012 – 2015 schetsten we een somber beeld over de financiële ontwikkeling van de ruimte in de begroting. Het was gebruikelijk dat de reserve WMO en het Vereveningsfonds OZB werden gebruikt om de exploitatie te voeden. In deze reserves zit echter onvoldoende saldo om deze tekorten structureel te dekken. De tering moet naar de nering gezet worden. We moeten bezuinigen, ombuigen en inkomsten verhogen.

In de kadernota en ook in paragraaf 6.4 van dit hoofdstuk is dit al ter sprake gekomen. De bezuinigingen in het wegonderhoud en de vergroting van de inkomsten van de leges burgerzaken zijn in de begroting 2012 opgenomen. De taakstelling tot vermindering van de subsidies en de loonkosten zijn taakstellend. Een exacte invulling van deze bezuiniging kan ten tijde van de samenstelling van deze begroting nog niet plaatsvinden. Bij de subsidies moet nog nadere besluitvorming plaatsvinden. Via een wijziging van de begroting vullen we dit nader in.

Voor de ontwikkeling van de loonkosten zijn we afhankelijk van het aantal mutaties in het personeelsbestand. Uitgangspunt is dat er geen gedwongen ontslagen vallen. Slechts als een medewerker een andere baan accepteert, met pensioen gaat, e.d. ontstaan er mogelijkheden om op personeelskosten te bezuinigen. Bij elke ontstane vacature kijken we of opvulling, al dan niet gedeeltelijk, nodig is en of een dergelijke opvulling uit het huidige personeelsbestand kan plaatsvinden.

In paragraaf 6.2 van dit hoofdstuk presenteren we een overzicht van de mutaties die na de kadernota 2012 – 2015 hebben plaatsgevonden. Deze mutaties zijn in de begroting verwerkt. Dit resulteert in de volgende cijfers:

	2012	2013	2014	2015
<i>budgettaire ruimte:</i>				
voordelig resultaat		€ 399.922	€ 500.598	
nadelig resultaat	€ 64.285			€ 26.306
<i>investeringslasten:</i>				
nieuw beleid	€ 33.300	€ 228.300	€ 228.300	€ 228.300
bestaand beleid & onderhoud	€ 86.235	€ 114.735	€ 143.275	€ 162.885
	<u>€ 119.535</u>	<u>€ 343.035</u>	<u>€ 371.575</u>	<u>€ 391.185</u>
<i>saldo:</i>				
voordelig		€ 56.887	€ 129.023	
nadelig	€ 183.820			€ 417.491

De jaren 2012 en 2015 laten een negatief resultaat zien. Zonder nadere maatregelen is er onvoldoende ruimte om de investeringslasten te dekken. In 2012 is dit vooral het gevolg van de behoorlijk lagere uitkering uit het Gemeentefonds op basis van de septembercirculaire 2011.

Hoe dekken we deze tekorten? In de jaren 2012 gebruiken we daarvoor een deel van de reserve Wmo en van het Vereveningsfonds OZB. De uitname bedraagt respectievelijk € 90.000 en € 93.820, totaal dus € 183.820. Het tekort in de begroting van 2012 en de lasten uit het investeringsoverzicht zijn hiermee gedekt.

In de jaren 2013 en 2014 mogen we op grond van dit perspectief rekenen op een budgettaire ruimte die meer dan voldoende is om de investeringslasten in deze jaren te dekken.

Het berekende tekort in 2015 is beperkt op ruim € 26.000. De lasten uit de geplande investeringen van ruim € 391.000, resulteert in een benodigde ruimte van € 417.000. Dit is te veel om structureel te dekken uit de reserve Wmo en het Vereveningsfonds OZB.

We weten op dit moment nog niet wat het uiteindelijke resultaat van de bezuinigingen op de subsidies zal zijn. Ook mogen we verwachten dat de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen, gelet op de opgelegde taakstelling, lager zullen uitvallen.

Het is moeilijk te bepalen hoe de economie zich naar het jaar 2015 zal ontwikkelen. Na de bezuinigingen van het rijk en de afwending van de financiële crisis, zijn er mogelijkheden voor economische groei. Dit kan betekenen dat de rijksinkomsten toenemen en dus ook de uitgaven van het rijk een stijgende lijn te zien zal geven. Gelet op het herstel van "trap op, trap af" voor de algemene uitkering uit het gemeentefonds is het niet onmogelijk dat deze in de toekomst zal groeien.

Verder weten we op dit moment ook nog niet welke taken de rijksoverheid naar de gemeente zal overhevelen. Nog minder is bekend over de financiële compensatie. In de komende jaren verwachten we daarover meer te weten te komen.

We hebben we dus nog even de tijd om:

- ∨ de definitieve uitkomst van de bezuinigingen op loonkosten en subsidies af te wachten
- ∨ de financiële gevolgen van de overdracht van de rijkstaken te inventariseren
- ∨ de ontwikkelingen in de kredietcrisis en de mogelijke economische groei te volgen

Deze factoren zijn bepalend voor de structurele oplossing van het te verwachten tekort in 2015. Voorlopig gaan we er van uit dat het tekort in 2015 gedekt wordt door een bijdrage uit de reserves Wmo en het Vereveningsfonds OZB. Deze bijdrage bedraagt respectievelijk € 210.000 en € 207.491.

8 Ontwikkeling reserves en voorzieningen

8.1 Inleiding

In de begroting van 2011 stelden we dat voor het opvangen van de bezuinigingen ook gekeken moet worden naar de ontwikkeling van de reserves en voorzieningen. In de begroting hielden we jaarlijks rekening met een bijdrage uit de reserves, zoals het Vereveningsfonds OZB en de reserve Wmo. Deze reserves moeten dan wel op een goed peil blijven om de structurele bijdrage te kunnen blijven leveren.

In 2011 is de notitie "reserves & voorzieningen 2010" vastgesteld. De begroting 2011 is aangepast aan deze besluitvorming. Het resultaat daarvan is opgenomen in het overzicht van de reserves en voorzieningen in paragraaf 8.6 op pagina 153. We gaan daar in de volgende paragraaf nader op in.

Voorts kijken we even apart naar de ontwikkeling van de belangrijkste reserves, namelijk:

- ✓ vereveningsfonds OZB
- ✓ reserve Wmo
- ✓ reserve nieuwe investeringen
- ✓ reserve onderhoud riolering

Tenslotte gaan we nog nader in op de verdeling van het resultaat in de jaarrekening 2010.

8.2 Uitwerking notitie reserves en voorzieningen 2010

Deze notitie werd in de vergadering van de raad van januari 2011 vastgesteld. Kort gezegd kwam de besluitvorming er op neer dat voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen en scholen, bruggen en openbare verlichting onderhoudsvoorzieningen kwamen. De voeding aan deze voorzieningen bestond uit het in de begroting opgenomen budget. Gezien de bezuinigingen waren er geen mogelijkheden de exploitatie zwaarder te belasten. Het bedrag dat dan tekort in de voorziening zou komen werd bijgedragen uit de reserve nieuwe investeringen. Daarvoor waren de gelden uit de verkoop van de aandelen NUON in deze reserve gestort. Dit betekende dat naast de jaarlijkse bijdrage uit de exploitatie er ruim een bedrag van € 7,1 miljoen uit deze reserve voor de dotatie aan de diverse voorzieningen is gebruikt.

De uit de notitie voortvloeiende mutaties hebben wij samengebracht in het overzicht van de reserves en voorzieningen in het jaar 2011 (zie paragraaf 8.6 op pagina 154). Naast de gebruikelijke kolommen zijn de kolommen "toevoegingen reserves & voorzieningen 2011" en "afnemingen reserves & voorzieningen 2011" opgenomen. Daarin zijn de mutaties als gevolg van de notitie opgenomen. Hieruit blijkt dat er uit de reserve nieuwe investeringen ruim € 7,1 miljoen is onttrokken om de voorzieningen te voeden. Verder blijkt hieruit dat diverse onderhoudsreserves zijn omgevormd tot voorzieningen. Het saldo is aan de reserve onttrokken en toegevoegd aan de voorziening. Het saldo van de reserve is nihil.

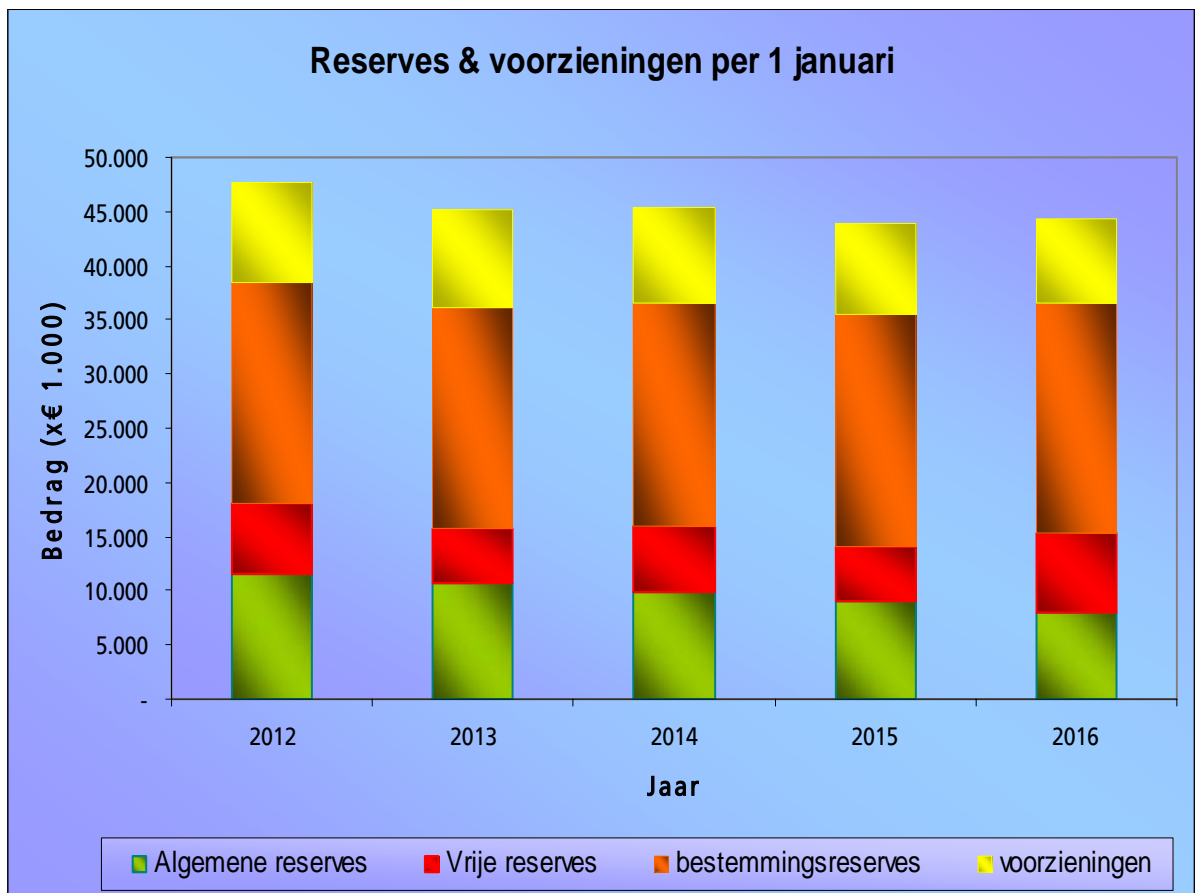

Verder blijkt uit het overzicht dat er een maximum gesteld is aan de diverse reserves. De reserve grondbedrijf is maximaal € 5 miljoen. Het meerdere is in 2011 overgebracht naar de reserve nieuwe investeringen.

Op grond van de gegevens in deze begroting geven wij u onderstaand een overzicht van de ontwikkeling van de reserves en voorzieningen over de periode 2012 tot en met 2016. De opgenomen saldi zijn per 1 januari.

bedragen x 1.000	2012	2013	2014	2015	2016
Algemene reserves	€ 11.643,3	€ 10.773,8	€ 9.882,5	€ 8.969,0	€ 8.032,6
Vrije reserves	€ 6.352,3	€ 5.032,6	€ 6.082,7	€ 5.129,4	€ 7.214,2
bestemmingsreserves	€ 20.541,4	€ 20.384,3	€ 20.677,9	€ 21.451,7	€ 21.291,1
voorzieningen	€ 9.072,4	€ 8.937,3	€ 8.795,4	€ 8.356,5	€ 7.775,3
totaal	€ 47.609,4	€ 45.127,9	€ 45.438,5	€ 43.906,6	€ 44.313,2

In een grafiek ziet de ontwikkeling van de reserves en voorzieningen er als volgt uit.

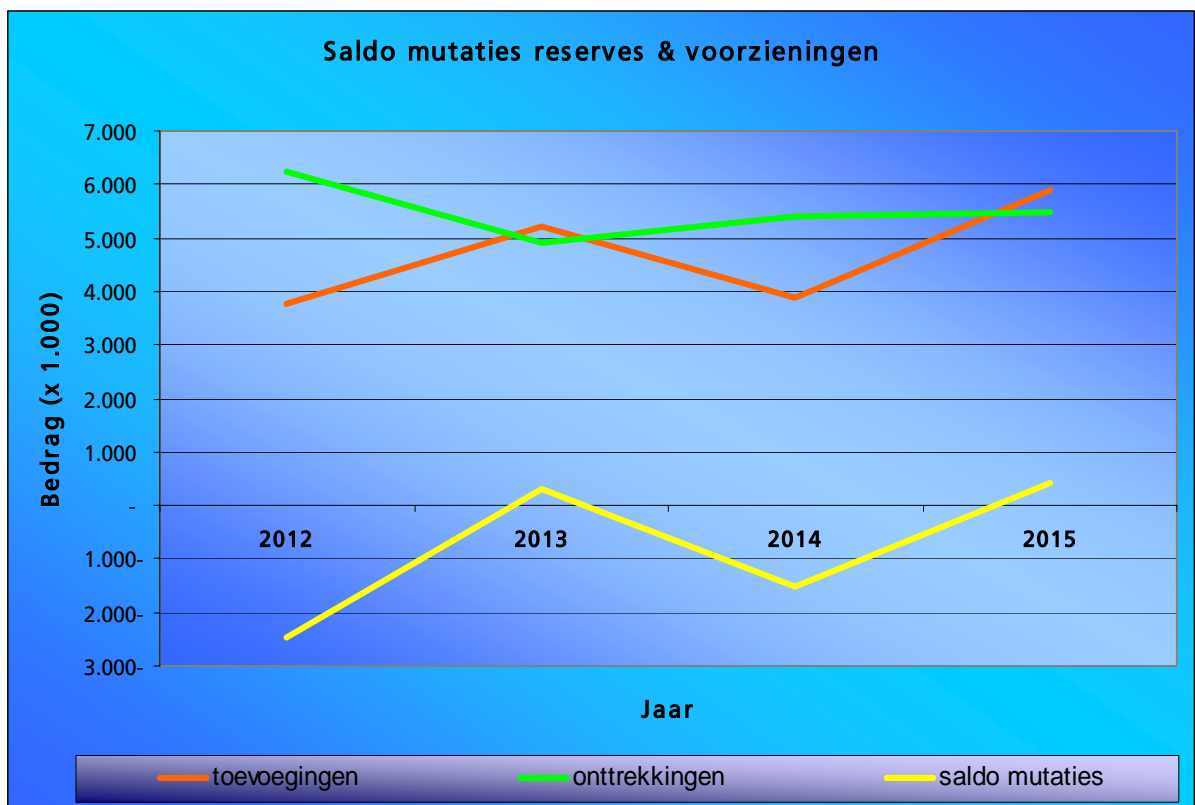

Ondanks de onttrekkingen blijft het niveau van de reserves en voorzieningen redelijk op peil. Voor het grootste deel is de ontwikkeling van de vrije en bestemmingsreserves daarvoor bepalend. Deze blijven gedurende de periode redelijk stabiel.

De onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves en voorzieningen verloopt als volgt:

bedragen x 1.000	2012	2013	2014	2015
toevoegingen	€ 3.758,5	€ 5.212,7	€ 3.864,9	€ 5.880,9
onttrekkingen	€ 6.208,1	€ 4.882,1	€ 5.396,8	€ 5.494,3
saldo mutaties	€ 2.449,5-	€ 330,6	€ 1.531,9-	€ 386,6

In een grafiek zien de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves en voorzieningen er als volgt uit:

Rest te vermelden dat in deze overzichten geen rekening is gehouden met de verwachte winstuitnames van de bouwgrondexploitaties. De winst uit deze exploitaties is berekend op een bedrag van ruim € 10,5 miljoen tot het jaar 2023.

8.3 Vereveningsfonds OZB

Zoals eerder in deze begroting is aangegeven, is het saldo van deze reserve te klein om een structurele bijdrage te leveren aan de exploitatie. Daarom is er geen onttrekking aan deze reserve opgenomen. Alleen in 2012 is er een onttrekking van € 93.820 opgenomen om deze begroting in evenwicht te krijgen.

In de jaren 2013 en 2014 is geen onttrekking opgenomen. In het jaar 2015 hebben we een onttrekking opgenomen van € 207.491. Dit omdat het perspectief voor dit jaar niet in evenwicht is. We verwachten een tekort van ruim € 417.000. We weten op dit moment nog niet hoe de voorgenomen bezuinigingen van de o.a. de subsidies en de loonkosten zullen uitvallen. Verder verwacht men dat de economie in de komende jaren kan groeien. Dit geeft een impuls aan de overheidsfinanciën en kan betekenen dat de uitkering uit het gemeentefonds kan groeien.

Aan de andere kant moeten we rekening houden met de financiële gevolgen van de overdracht van rijkstaken naar ede gemeenten. Die zijn op dit moment niet bekend.

We hebben nog even de tijd om maatregelen te nemen voor de jaren na 2014. Daarvoor is meer informatie nodig. We verwachten dat er in het komende jaar meer gegevens bekend zullen worden en we een beter perspectief voor de jaren na 2014 kunnen samenstellen.

Op grond van de gegevens in deze begroting is de ontwikkeling van de reserves als volgt:

Saldo per 1-1-2011		€	822.797	
Onttrekking 2011	€	295.000	€	527.797
Onttrekking 2012	€	93.820	€	433.977
Onttrekking 2013	€	-	€	433.977
Onttrekking 2014	€	-	€	433.977
Onttrekking 2015	€	207.491	€	226.486

Per 31 december 2015 verwachten we nog een saldo in deze reserve over te houden van ruim € 226.000.

8.4 Reserve Wmo

Wat hier voor is aangegeven voor het Vereveningsfonds OZB geldt ook voor de reserve Wmo: het saldo van deze reserve te klein om een structurele bijdrage te leveren aan de exploitatie. Daarom is er geen onttrekking aan deze reserve opgenomen.

Alleen in 2012 is er een onttrekking van € 90.000 opgenomen om deze begroting in evenwicht te krijgen. We hebben we in het jaar 2015 een onttrekking opgenomen van € 210.000. Dit is om het perspectief voor dit jaar in evenwicht te brengen. Daarbij gelden dezelfde overwegingen als bij het Vereveningsfonds OZB.

Op grond van de gegevens in deze begroting is de ontwikkeling van deze reserve als volgt:

Saldo per 1-1-2011		€	840.219	
Onttrekking 2011	€	250.000	€	590.219
Onttrekking 2012	€	90.000	€	500.219
Onttrekking 2013	€	-	€	500.219
Onttrekking 2014	€	-	€	500.219
Onttrekking 2015	€	210.000	€	290.219

Per 31 december 2015 verwachten we nog een saldo in deze reserve over te houden van ruim € 290.000.

8.5 Reserve nieuwe investeringen

In 2009 hebben we geen bestemming gegeven aan de opbrengst uit de verkoop van de aandelen NUON van ruim € 4 miljoen. In 2011 is de notitie reserves en voorzieningen 2010 vastgesteld en hebben we diverse onderhoudsreserves omgevormd tot voorzieningen en nieuwe voorzieningen ingesteld. Daarbij zijn voorzieningen gevoed met een bijdrage uit de reserve nieuwe investeringen tot een bedrag van ruim € 7,1 miljoen.

De reserve nieuwe investeringen heeft per 31 december 2011 een saldo van ruim € 6,3 miljoen. We verwachten dat de reserve op dit niveau zal blijven. Dit ondanks de onttrekkingen voor onderhoud en reconstructie/herinrichting van wegen, onderhoud beschoeiingen, de kosten van het uitvoeringsprogramma structuurvisie, de lasten van het klimaatbeleid "ambitieuw", de lasten van de handhaving van de permanente bewoning van campings, de kosten van het baggerplan, e.d. Deze onttrekkingen hebben we als volgt begroot:

Onttrekking 2012	€	2,3	miljoen
Onttrekking 2013	€	1,3	miljoen
Onttrekking 2014	€	1,9	miljoen
Onttrekking 2015	€	0,8	miljoen
	€	<u>6,3</u>	<u>miljoen</u>

De dotatie aan de reserve bestaat uit een bijdrage uit de reserve grondbedrijf en de opbrengst van de verkoop van de aandelen NUON via het GKNH. De dotatie over de jaren 2012 tot en met 2016 bedraagt ruim € 7,2 miljoen.

8.6 Reserve onderhoud riolering

Deze reserve blijft groeien. Per 1 januari 2011 is het saldo € 7,9 miljoen en groeit eind 2015 naar een bedrag van € 11,1 miljoen. De voeding van deze reserve gebeurt uit het saldo van de lasten en baten van de riolering. Doordat vooral de kapitaallasten afnemen en de inkomsten uit de rioolheffing toenemen, groeit de bijdrage aan de reserve. In 2011 is de bijdrage ca. € 985.000 en groeit in 2015 naar bijna € 1,45 miljoen.

Op grond van het gemeentelijk rioleringplan (GRP), dat in 2008 is vastgesteld, zijn deze middelen nodig om het onderhoud van het rioleringsstelsel nu en in de toekomst te kunnen dekken.

9 Overzichten

9.1 Inleiding

De programmabegroting geeft uiteraard niet alleen een beschrijving van het voorgenomen beleid. De begroting moet ook aangeven hoe de ontwikkeling van de financiële middelen te komende jaren zal verlopen. Is er voldoende ruimte in de begroting om onze plannen uit te voeren. In dit hoofdstuk geven we via diverse overzichten een beeld van deze financiële ontwikkeling. De volgende overzichten treft u aan:

\\ ***financiële begroting 2012***

hierin zijn de baten en lasten per programma opgenomen, de algemene dekkingsmiddelen en de mutaties in de reserves, verdeeld naar programma's

\\ ***een overzicht per beleidstaak***

de rekeningcijfers uit 2010, de begrotingscijfers uit 2011 (inclusief begrotingswijzigingen tot en met juli 2011) en de begrotingscijfers voor 2012

\\ ***overzicht per programma***

een financiële samenvatting met de rekeningcijfers uit 2010, en de begrotingen van de jaren 2011 tot en met 2015

\\ ***overzicht van de reserves en voorzieningen***

hierin geven we de ontwikkeling aan van de reserves en voorzieningen over de jaren 2011 tot en met 2015

\\ ***overzicht van de investeringen***

de voorgenomen investeringen voor de jaren 2012 tot en met 2015. Tevens geeft het overzicht aan op welke wijze er dekking plaats vindt en welke jaarlasten er uit deze investeringen komen

\\ ***incidentele baten en lasten***

een overzicht van de in de begroting opgenomen incidentele lasten en baten

9.2 Financiële begroting 2012

Programma	lasten	baten	voordelig saldo	nadelig saldo	saldo
Algemeen bestuur	€ 3.498.618	€ 429.875		€ 3.068.743	
Openbare orde en veiligheid	€ 1.935.455	€ 60.289		€ 1.875.166	
Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 2.257.426	€ 27.000		€ 2.230.426	
Economische zaken	€ 71.979	€ 9.900		€ 62.079	
Onderwijs	€ 1.768.767	€ 9.500		€ 1.759.267	
Sport, cultuur en recreatie	€ 4.195.718	€ 894.954		€ 3.300.764	
Sociale voorzieningen ca.	€ 8.665.288	€ 3.223.790		€ 5.441.498	
Volksgezondheid en milieu	€ 5.163.962	€ 4.285.050		€ 878.912	
Ruimtelijke ordening ca.	€ 11.672.749	€ 11.247.300		€ 425.449	
Financiering/dekkingsmiddelen	€ 493.884	€ 1.471.773	€ 977.889		
Totaal	€ 39.723.846	€ 21.659.431	€ 977.889	€ 19.042.304	
Saldo					€ 18.064.415
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien					
Lokale heffingen		€ 1.346.350	€ 1.346.350		
Algemene uitkering		€ 16.567.216	€ 16.567.216		
Dividend		€ 358.500	€ 358.500		
Onvoorzien	€ 55.575			€ 55.575	
	€ 55.575	€ 18.272.066	€ 18.272.066	€ 55.575	€ 18.216.491-
Resultaat voor bestemming					€ 152.076-
Mutaties in reserves					
Algemeen bestuur	€ 120.000	€ 312.951	€ 192.951		
Openbare orde en veiligheid					
Verkeer, vervoer en waterstaat		€ 377.600	€ 377.600		
Economische zaken		€ 175.000	€ 175.000		
Onderwijs		€ 20.996	€ 20.996		
Sport, cultuur en recreatie		€ 102.500	€ 102.500		
Sociale voorzieningen ca.					
Volksgezondheid en milieu	€ 985.937	€ 50.529		€ 935.408	
Ruimtelijke ordening ca.	€ 250.000	€ 100.000		€ 150.000	
Financiering/dekkingsmiddelen		€ 183.820	€ 183.820		
	€ 1.355.937	€ 1.323.396	€ 1.052.867	€ 1.085.408	€ 32.541
Resultaat na bestemming					€ 119.535-

9.3 Kerngegevens

Sociale structuur

	Werkelijk 2010	Werkelijk 2011	Raming 2012
Aantal inwoners			
mannen	11.077	11.136	11.209
vrouwen	10.892	10.950	11.021
totaal	21.969	22.086	22.230
waarvan tot 20 jaar	5.840	5.871	5.909
waarvan 20 tot 65 jaar	13.087	13.157	13.242
waarvan 65 jaar en ouder	3.042	3.058	3.078
	21.969	22.086	22.230
in %:			
waarvan tot 20 jaar	26,6%	26,6%	26,6%
waarvan 20 tot 65 jaar	59,6%	59,6%	59,6%
waarvan 65 jaar en ouder	13,8%	13,8%	13,8%
	100,0%	100,0%	100,0%
aantal inwoners per km ²	273	275	277

Fysieke structuur

oppervlakte land in hectare	8.058	8.058	8.058
oppervlakte binnenwater in hectare	277	277	277
oppervlakte buitenwater in hectare	80	80	80
oppervlakte gemeente	8.415	8.415	8.415
oppervlakte bebouwing	151	160	165
aantal kernen	18	18	18
aantal bedrijfsvestigingen	1.510	1.530	1.540
aantal woningen:			
- in bijzondere woongebouwen	152	152	152
- recreatiewoningen	4	4	4
- woningen	8.444	8.539	8.640
- wooneenheden	13	13	13
	8.613	8.708	8.809

9.4 Overzicht per beleidstaak 2010 – 2012

Beleidstaak	Product	Nr.	Rekening 2010			Begroting 2011			Begroting 2012		
			Uitgaven	Inkomsten	Resultaat	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat
Programma: algemeen Bestuur											
Bestuursorganen	Gemeentebestuur	001.10	€ 769.894	€ 49	€ 769.845	€ 752.889	€ -	€ 752.889	€ 762.754	€ -	€ 762.754
Bestuursondersteuning	Bestuursondersteuning	002.10	€ 1.151.385	€ 34.994	€ 1.116.391	€ 1.213.230	€ 35.500	€ 1.177.730	€ 1.273.970	€ 35.500	€ 1.238.470
	Rechtsbescherming	002.20	€ 110.493	€ -	€ 110.493	€ 117.589	€ 1.175	€ 116.414	€ 126.395	€ 1.175	€ 125.220
Burgerzaken	Verkiezingen en referenda	003.10	€ 102.803	€ -	€ 102.803	€ 66.211	€ -	€ 66.211	€ 50.954	€ -	€ 50.954
	Burgerlijke stand	003.20	€ 46.070	€ -	€ 46.070	€ 44.654	€ -	€ 44.654	€ 46.450	€ -	€ 46.450
	Rijbewijzen	003.30	€ 113.931	€ -	€ 113.931	€ 109.247	€ -	€ 109.247	€ 107.351	€ -	€ 107.351
	Reisdocumenten	003.40	€ 133.173	€ -	€ 133.173	€ 129.989	€ -	€ 129.989	€ 108.763	€ -	€ 108.763
	Bevolkingsregister	003.50	€ 184.871	€ 5.636	€ 179.235	€ 174.903	€ -	€ 174.903	€ 168.784	€ -	€ 168.784
	Huwelijken	003.60	€ 38.473	€ -	€ 38.473	€ 42.273	€ -	€ 42.273	€ 40.241	€ -	€ 40.241
	Kadastrale informatie	003.70	€ 9.316	€ -	€ 9.316	€ 3.928	€ -	€ 3.928	€ 1.865	€ -	€ 1.865
Secretarieleges burgerzaken	Baten leges reisdocumenten	004.10	€ 70.693	€ 159.108	€ 88.415	€ 80.000	€ 175.000	€ 95.000	€ 81.000	€ 195.300	€ 114.300
	Baten leges bev.register & Burg.st.	004.20	€ 9.156	€ 41.118	€ 31.962	€ 13.050	€ 38.000	€ 24.950	€ 13.300	€ 39.350	€ 26.050
	Baten leges rijbewijzen	004.30	€ 43.995	€ 90.802	€ 46.807	€ 36.500	€ 128.000	€ 91.500	€ 36.500	€ 135.750	€ 99.250
	Baten leges huwelijken	004.40	€ -	€ 14.578	€ 14.578	€ -	€ 18.000	€ 18.000	€ -	€ 21.800	€ 21.800
	Baten leges kadastrale informatie	004.50	€ -	€ 28	€ 28	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bestuurlijke samenwerking	Intergemeentelijke samenwerking	005.10	€ 159.290	€ 1.313	€ 157.977	€ 175.109	€ 1.000	€ 174.109	€ 168.620	€ 1.000	€ 167.620
	Fricatiekosten herindeling	005.20	€ 490.218	€ -	€ 490.218	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bestuursondersteuning raad c.a.	Best. ondersteuning raad en rek.kmr.	006.10	€ 181.542	€ -	€ 181.542	€ 194.976	€ -	€ 194.976	€ 188.364	€ -	€ 188.364
	Jaarstukken	006.20	€ 306.323	€ -	€ 306.323	€ 328.336	€ -	€ 328.336	€ 323.307	€ -	€ 323.307
			€ 3.921.626	€ 347.626	€ 3.574.000	€ 3.482.884	€ 396.675	€ 3.086.209	€ 3.498.618	€ 429.875	€ 3.068.743
Programma: openbare orde en veiligheid											
Brandweer en rampenbestrijding	Gemeentelijke brandweer	120.10	€ 1.562.341	€ 47.710	€ 1.514.631	€ 1.579.789	€ 32.916	€ 1.546.873	€ 1.562.960	€ 59.789	€ 1.503.171
Openbare orde en veiligheid	Openbare orde en veiligheid	140.10	€ 230.797	€ 4.239	€ 226.558	€ 294.891	€ 500	€ 294.391	€ 372.495	€ 500	€ 371.995
			€ 1.793.138	€ 51.949	€ 1.741.189	€ 1.874.680	€ 33.416	€ 1.841.264	€ 1.935.455	€ 60.289	€ 1.875.166
Programma: verkeer, vervoer en waterstaat											
Wegen, straten en pleinen	Onderhoud wegen	210.10	€ 2.551.112	€ 273.950	€ 2.277.162	€ 1.888.099	€ 14.000	€ 1.874.099	€ 1.629.959	€ 19.000	€ 1.610.959
	Openbare verlichting	210.20	€ 123.441	€ 5.782	€ 117.659	€ 682.685	€ 8.000	€ 674.685	€ 269.343	€ 8.000	€ 261.343
Verkeersmaatregelen ter land	Verkeersregelingen	211.10	€ 122.365	€ 45.880	€ 76.485	€ 142.896	€ 23.287	€ 119.609	€ 118.640	€ -	€ 118.640
Waterkering, afwatering c.a.	Afwatering	240.10	€ 274.894	€ -	€ 274.894	€ 185.263	€ 45.706	€ 139.557	€ 239.484	€ -	€ 239.484
			€ 3.071.812	€ 325.612	€ 2.746.200	€ 2.898.943	€ 90.993	€ 2.807.950	€ 2.257.426	€ 27.000	€ 2.230.426

Beleidsstaak	Product	Productnr	Rekening 2010			Begroting 2011			Begroting 2012		
			Uitgaven	Inkomsten	Resultaat	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat
Programma: economische zaken											
Handel en ambacht	Handel en ambacht	310.10	€ 65.290	€ -	€ 65.290	€ 53.009	€ -	€ 53.009	€ 56.708	€ -	€ 56.708
Baten marktgeld	Baten marktgeld	311.10	€ -	€ 3.767	€ 3.767	€ -	€ 3.750	€ 3.750	€ -	€ 4.150	€ 4.150
Nutsbedrijven	Nutsbedrijven	330.10	€ 15.038	€ 329.550	€ 314.512	€ 15.207	€ 1.601.500	€ 1.586.293	€ 15.271	€ 221.750	€ 206.479
			€ 80.328	€ 333.317	€ 252.989	€ 68.216	€ 1.605.250	€ 1.537.034	€ 71.979	€ 225.900	€ 153.921
Programma: onderwijs											
Openb.basisonderwijs excl. huisvest.	Openb.basisonderw.:schoolb.taken	420.10	€ 1.390	€ -	€ 1.390	€ 1.412	€ -	€ 1.412	€ 1.378	€ -	€ 1.378
Openb.basisonderwijs, huisvesting	Openb .onderwijs: schoolgebouwen	421.10	€ 443.774	€ 1.610	€ 442.164	€ 2.076.296	€ -	€ 2.076.296	€ 399.317	€ -	€ 399.317
Bijz.basisonderwijs excl. huisvesting	Bijz.basisonderw.: schoolbest.taken	422.10	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bijz.basisonderwijs, huisvesting	Bijz.basisonderwijs: schoolgebouwen	423.10	€ 480.409	€ -	€ 480.409	€ 2.839.877	€ -	€ 2.839.877	€ 493.335	€ -	€ 493.335
Openbaar speciaal onderwijs	Openbaar speciaal onderwijs	430.10	€ 5.480	€ -	€ 5.480	€ 7.129	€ -	€ 7.129	€ 5.945	€ -	€ 5.945
Gem.baten en lasten onderwijs	Schoolkinderenvervoer	480.10	€ 492.330	€ 2.290	€ 490.040	€ 495.880	€ -	€ 495.880	€ 520.786	€ 2.000	€ 518.786
	Lokaal onderwijsbeleid	480.20	€ 323.498	€ 358	€ 323.140	€ 360.106	€ 7.500	€ 352.606	€ 348.006	€ 7.500	€ 340.506
Volwasseneneducatie	Volwasseneneducatie	482.10	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
			€ 1.746.881	€ 4.258	€ 1.742.623	€ 5.780.700	€ 7.500	€ 5.773.200	€ 1.768.767	€ 9.500	€ 1.759.267
Programma: cultuur en recreatie											
Openbaar bibliotheekwerk	Openbare bibliotheken	510.10	€ 572.950	€ 10.057	€ 562.893	€ 609.167	€ 9.850	€ 599.317	€ 595.427	€ 9.850	€ 585.577
Vormings- en ontwikkelingswerk	Kunstzinnige vorming	511.10	€ 226.599	€ 41.554	€ 185.045	€ 207.863	€ 16.500	€ 191.363	€ 208.710	€ 17.500	€ 191.210
Sport	Subsidiebeschikkingen	530.10	€ 178.498	€ -	€ 178.498	€ 233.981	€ -	€ 233.981	€ 253.963	€ -	€ 253.963
	Zwemvoorzieningen	530.20	€ 17.379	€ 412.628	€ 395.249	€ 756.779	€ 388.600	€ 368.179	€ 490.007	€ 398.800	€ 91.207
	St.Sportgebouwen Hensbroek	530.30	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 126.505	€ 70.500	€ 56.005
	Exploitatie "Koggehal"	530.40	€ 172.762	€ 59.449	€ 113.313	€ 407.510	€ 59.200	€ 348.310	€ 196.408	€ 59.200	€ 137.208
	Exploitatie gymnastieklokalen	530.50	€ 197.448	€ 193.055	€ 4.393	€ 1.145.347	€ 203.000	€ 942.347	€ 185.129	€ 196.750	€ 11.621
Groene sportvelden en terreinen	Groene sportvelden ca.-complexen	531.10	€ 334.094	€ 59.663	€ 274.431	€ 342.793	€ 84.929	€ 257.864	€ 419.920	€ 86.154	€ 333.766
Kunst	Kunst en cultuur	540.10	€ 42.642	€ 293	€ 42.349	€ 33.381	€ 250	€ 33.131	€ 32.695	€ 300	€ 32.395
Oudheidkunde / musea	Monumenten	541.10	€ 70.938	€ 17.132	€ 53.806	€ 272.794	€ 9.132	€ 263.662	€ 51.855	€ -	€ 51.855
Openbaar groen en luchtrecreatie	Openbaar groen	560.10	€ 1.319.217	€ 150.151	€ 1.169.066	€ 1.206.319	€ 60.000	€ 1.146.319	€ 1.186.417	€ 40.000	€ 1.146.417
	Recreatievoorzieningen	560.20	€ 422.011	€ 1.797	€ 420.214	€ 296.536	€ 500	€ 296.036	€ 295.217	€ 500	€ 294.717
	Volksfeesten	560.30	€ 43.018	€ 15.570	€ 27.448	€ 40.940	€ 15.000	€ 25.940	€ 35.178	€ 15.400	€ 19.778
Overige recreatieve voorzieningen	Exploitatie "De Ladder" te Obdam	580.10	€ 778	€ -	€ 778	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	Speelvoorzieningen	580.20	€ 119.500	€ -	€ 119.500	€ 121.156	€ 25.798	€ 95.358	€ 118.287	€ -	€ 118.287
			€ 3.716.278	€ 961.349	€ 2.754.929	€ 5.674.566	€ 872.759	€ 4.801.807	€ 4.195.718	€ 894.954	€ 3.300.764

Beleidstaak	Product	Productnr	Rekening 2010			Begroting 2011			Begroting 2012		
			Uitgaven	Inkomsten	Resultaat	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat
Programma: sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening											
Bijstandsverlening ca.	Wet Werk en Bijstand (Inkomen)	610.10	€ 1.276.527	€ 1.133.535	€ 142.992	€ 1.418.205	€ 1.137.500	€ 280.705	€ 1.424.299	€ 1.121.500	€ 302.799
	Bijstandsverlening zelfstandigen	610.15	€ 570.163	€ 653.309	€ 83.146	€ 517.039	€ 486.250	€ 30.789	€ 517.542	€ 486.250	€ 31.292
	Wet WIJ	610.20	€ 11.615	€ 10.000	€ 1.615	€ 65.000	€ 10.000	€ 55.000	€ 65.000	€ 10.000	€ 55.000
	Wet Werk en Bijstand (werkdeel)	611.10	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	Wet Sociale werkvoorziening	611.20	€ 937.886	€ 927.914	€ 9.972	€ 955.000	€ 955.000	€ -	€ 925.000	€ 925.000	€ -
Inkomensvoorzieningen	IAOW	612.10	€ 37.170	€ 11.250	€ 25.920	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	IAOZ	612.20	€ 75.551	€ 48.010	€ 27.541	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	Eenmalige uitkeringen echte minima	613.15	€ 17.654	€ -	€ 17.654	€ 25.000	€ -	€ 25.000	€ 25.000	€ -	€ 25.000
	Bijzondere bijstand	614.10	€ 264.074	€ 13.911	€ 250.163	€ 245.452	€ 10.000	€ 235.452	€ 273.752	€ 15.000	€ 258.752
	Kwijtschelding gem. belastingen	614.20	€ 54.623	€ 28.000	€ 26.623	€ 80.080	€ 32.500	€ 47.580	€ 80.358	€ 30.000	€ 50.358
Maatsch.begeleiding en advies	Maatschappelijke zorg	620.10	€ 205.537	€ -	€ 205.537	€ 210.268	€ -	€ 210.268	€ 211.857	€ -	€ 211.857
	Flankerend en ouderenbeleid	620.20	€ 265.773	€ 7.915	€ 257.858	€ 279.705	€ 9.000	€ 270.705	€ 276.612	€ 9.000	€ 267.612
	Schulphulpverlening	620.30	€ 34.293	€ 14.093	€ 20.200	€ 15.000	€ -	€ 15.000	€ 60.000	€ -	€ 60.000
	Sociale recherche	620.40	€ 12.627	€ -	€ 12.627	€ 13.000	€ -	€ 13.000	€ 14.000	€ -	€ 14.000
Vreemdelingen	Hulp aan vreemdelingen	621.10	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Maatschappelijke ondersteuning	Maatsch.ondersteuning (Wmo)	622.10	€ 2.005.941	€ 495.013	€ 1.510.928	€ 1.953.040	€ 263.000	€ 1.690.040	€ 2.032.935	€ 208.000	€ 1.824.935
Participatiebudget	Participatiebudget	623.10	€ 891.749	€ 488.114	€ 403.635	€ 630.535	€ 440.000	€ 190.535	€ 826.091	€ 400.000	€ 426.091
Sociaal-Cultureel werk	Verenigingsgebouwen / dorpshuizen	630.10	€ 537.320	€ 5.851	€ 531.469	€ 556.900	€ 6.150	€ 550.750	€ 91.552	€ 7.195	€ 84.357
	Jeugd- en jongerenwerk	630.20	€ 221.993	€ 1.819	€ 220.174	€ 279.158	€ -	€ 279.158	€ 282.272	€ 1.145	€ 281.127
Kinderdagopvang	Kinderdagverblijven	650.10	€ 95.724	€ -	€ 95.724	€ 118.616	€ -	€ 118.616	€ 117.993	€ -	€ 117.993
	Peuterspeelzalen	650.20	€ 202.198	€ -	€ 202.198	€ 244.082	€ 3.200	€ 240.882	€ 239.562	€ 10.700	€ 228.862
Voorziening gehandicapten	Wet voorziening gehandicapten	652.10	€ 1.248.112	€ -	€ 1.248.112	€ 1.356.240	€ -	€ 1.356.240	€ 1.201.463	€ -	€ 1.201.463
			€ 8.966.530	€ 3.838.734	€ 5.127.796	€ 8.962.320	€ 3.352.600	€ 5.609.720	€ 8.665.288	€ 3.223.790	€ 5.441.498

Programma: volksgezondheid en milieu											
Ambulancevervoer	Ambulancevervoer	711.10	€ 17.216	€ -	€ 17.216	€ 17.550	€ -	€ 17.550	€ 17.500	€ -	€ 17.500
Openbare gezondheidszorg	Gezondheidszorg	714.10	€ 450.817	€ 1.414	€ 449.403	€ 502.126	€ -	€ 502.126	€ 454.286	€ -	€ 454.286
Jeugdgezondheidszorg (uniform)	Jeugdgezondheidszorg (uniform)	715.10	€ 392.628	€ 406.313	€ 13.685	€ 533.646	€ 444.221	€ 89.425	€ 508.638	€ -	€ 508.638
Jeugdgezondheidszorg (maatwerk)	Jeugdgezondheidszorg (maatwerk)	716.10	€ 26.956	€ -	€ 26.956	€ 43.588	€ -	€ 43.588	€ 38.335	€ -	€ 38.335
Afvalverwijdering en -verwerking	Vuillophaal en -afvoer	721.10	€ 2.297.435	€ 236.564	€ 2.060.871	€ 2.298.031	€ 81.100	€ 2.216.931	€ 2.317.756	€ 76.100	€ 2.241.656
Riolering en waterzuivering	Riolering (gecombineerd)	722.10	€ 1.367.038	€ 29.492	€ 1.337.546	€ 1.177.937	€ 5.350	€ 1.172.587	€ 1.164.956	€ 5.350	€ 1.159.606
Milieubeheer	Milieubeleid en -coördinatie	723.10	€ 156.950	€ 619	€ 156.331	€ 125.183	€ -	€ 125.183	€ 119.643	€ -	€ 119.643
	Omgevingsvergunningen	723.20	€ 8.613	€ -	€ 8.613	€ 8.689	€ -	€ 8.689	€ 8.728	€ -	€ 8.728
	Uitvoering milieutaken	723.30	€ 168.957	€ 33.145	€ 135.812	€ 179.918	€ -	€ 179.918	€ 180.504	€ -	€ 180.504
	Handhaving milieu	723.40	€ 245.564	€ 189	€ 245.375	€ 208.323	€ -	€ 208.323	€ 165.698	€ -	€ 165.698
	Milieu: bodembeheer	723.50	€ 102.103	€ 70.849	€ 31.254	€ 65.126	€ -	€ 65.126	€ 65.257	€ -	€ 65.257
Lijkbezorging	Begraafplaatsen	724.10	€ 105.577	€ 62.575	€ 43.002	€ 107.785	€ 30.000	€ 77.785	€ 122.661	€ 40.000	€ 82.661
Baten reinigingsrechten c.a.	Opbrengst afvalstoffenheffing	725.10	€ -	€ 2.169.779	€ 2.169.779	€ -	€ 2.177.500	€ 2.177.500	€ -	€ 2.192.500	€ 2.192.500
Baten rioolrecht	Opbrengst rioolrecht	726.10	€ -	€ 1.720.089	€ 1.720.089	€ -	€ 1.821.500	€ 1.821.500	€ -	€ 1.965.350	€ 1.965.350
Baten begraafplaatsen	Baten begraafplaatsen	732.10	€ -	€ 70.525	€ 70.525	€ -	€ 76.250	€ 76.250	€ -	€ 75.750	€ 75.750
			€ 5.339.854	€ 4.801.553	€ 538.301	€ 5.267.902	€ 4.635.921	€ 631.981	€ 5.163.962	€ 4.355.050	€ 808.912

Beleidstaak	Product	Productnr	Rekening 2010			Begroting 2011			Begroting 2012		
			Uitgaven	Inkomsten	Resultaat	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat
Programma: ruimtelijke ordening en volkshuisvesting											
Ruimtelijke ordening	Bestemmingsplannen	810.10	€ 324.865	€ 50.175	€ 274.690	€ 338.143	€ 2.250	€ 335.893	€ 331.678	€ 2.250	€ 329.428
	Procedures	810.20	€ 75.796	€ 33.620	€ 42.176	€ 76.463	€ -	€ 76.463	€ 52.369	€ -	€ 52.369
	Handhaving	810.30	€ 422.410	€ -	€ 422.410	€ 441.283	€ -	€ 441.283	€ 411.180	€ -	€ 411.180
Woningexploitatie -/bouw	Woningexploitaties	820.10	€ 562.022	€ 38.898	€ 523.124	€ 3.701	€ -	€ 3.701	€ 4.136	€ -	€ 4.136
	Gemeentelijk woningbedrijf	820.20	€ 3.917.000	€ 4.654.000	€ 737.000-	€ 4.418.000	€ 4.594.000	€ 176.000-	€ 4.404.000	€ 4.654.000	€ 250.000-
Stads- en dorpsvernieuwing	Beeldebepalende panden	821.10	€ 32.549	€ -	€ 32.549	€ 43.921	€ 33.803	€ 10.118	€ 44.004	€ -	€ 44.004
Overige volkshuisvesting	Bouwen en wonen	822.10	€ 48.585	€ 65.283	€ 16.698-	€ 87.000	€ -	€ 87.000	€ 61.000	€ -	€ 61.000
	Kosten bouwvergunningen	822.20	€ 659.287	€ -	€ 659.287	€ 665.092	€ -	€ 665.092	€ 623.332	€ -	€ 623.332
Bouwvergunningen	Leges bouwvergunningen	823.10	€ -	€ 662.060	€ 662.060-	€ -	€ 600.000	€ 600.000-	€ -	€ 675.000	€ 675.000-
Bouwgrondexploitatie	Bouwgrondexploitatie	830.10	€ 2.823.863	€ 4.649.031	€ 1.825.168-	€ 2.716.822	€ 2.896.822	€ 180.000-	€ 5.741.050	€ 5.916.050	€ 175.000-
			€ 8.866.377	€ 10.153.067	€ 1.286.690-	€ 8.790.425	€ 8.126.875	€ 663.550	€ 11.672.749	€ 11.247.300	€ 425.449
Programma: financiering en algemene dekkingsmiddelen											
Geldleningen en uitzettingen < 1 jaar	Rente	911.10	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige financiële middelen	Dividend	913.10	€ -	€ 72.250	€ 72.250-	€ -	€ 72.500	€ 72.500-	€ -	€ 72.500	€ 72.500-
Geldleningen en uitzettingen > 1 jaar	(Bespaarde) rente	914.10	€ 78.458	€ 78.458	€ -	€ 75.473	€ 75.473	€ -	€ 72.487	€ 72.487	€ -
	Disagio	914.20	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Algemene uitkeringen	Algemene uitkering Gemeentefonds	921.10	€ -	€ 17.356.836	€ 17.356.836-	€ -	€ 16.210.294	€ 16.210.294-	€ -	€ 16.567.216	€ 16.567.216-
Algemene baten en lasten	Onvoorziene uitgaven	922.10	€ -	€ -	€ -	€ 47.313	€ -	€ 47.313	€ 55.575	€ -	€ 55.575
	Nieuw beleid	922.20	€ -	€ -	€ -	€ 121.462	€ -	€ 121.462	€ 119.535	€ -	€ 119.535
	Stelposten	922.30	€ -	€ -	€ -	€ 87.600	€ -	€ 87.600	€ 43.600	€ -	€ 43.600
	Overige baten en lasten	922.40	€ 133.208	€ 132.723	€ 485	€ -	€ -	€ -	€ 125.000-	€ -	€ 125.000-
Uitvoering Wet WOZ	Wet W.O.Z.	930.10	€ 247.042	€ -	€ 247.042	€ 255.632	€ -	€ 255.632	€ 280.947	€ -	€ 280.947
Baten OZB gebruikers	Baten OZB gebruikers	931.10	€ -	€ 93.791	€ 93.791-	€ -	€ 127.830	€ 127.830-	€ -	€ 133.400	€ 133.400-
Baten OZB eigenaren	Baten OZB eigenaren	932.10	€ -	€ 890.444	€ 890.444-	€ -	€ 1.153.720	€ 1.153.720-	€ -	€ 1.187.950	€ 1.187.950-
Baten forensenbelasting	Baten forensenbelasting	935.10	€ -	€ 25.645	€ 25.645-	€ -	€ 25.000	€ 25.000-	€ -	€ 25.000	€ 25.000-
Baten hondenbelasting	Baten hondenbelasting	937.10	€ -	€ 53.330	€ 53.330-	€ 3.750	€ 53.000	€ 49.250-	€ -	€ 54.300	€ 54.300-
Heffing & invord. gem.belastingen	Heffing en invordering gem.belastingen	940.10	€ 168.960	€ 22.743	€ 146.217	€ 241.156	€ 21.750	€ 219.406	€ 210.045	€ 21.750	€ 188.295
Saldo van de kostenplaatsen	Saldo kostenplaatsen	960.10	€ 618.822	€ 1.390.809	€ 771.987-	€ 861.377	€ 1.276.463	€ 415.086-	€ 11.805	€ 1.323.236	€ 1.311.431-
			€ 1.246.490	€ 20.117.029	€ 18.870.539-	€ 1.693.763	€ 19.016.030	€ 17.322.267-	€ 668.994	€ 19.457.839	€ 18.788.845-

Naam programma	Rekening 2010			Begroting 2011			Begroting 2012		
	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat	Uitgaven	Inkomsten	Resultaat
Resumé programma's									
Algemeen bestuur	€ 3.921.626	€ 347.626	€ 3.574.000	€ 3.482.884	€ 396.675	€ 3.086.209	€ 3.498.618	€ 429.875	€ 3.068.743
Openbare orde en veiligheid	€ 1.793.138	€ 51.949	€ 1.741.189	€ 1.874.680	€ 33.416	€ 1.841.264	€ 1.935.455	€ 60.289	€ 1.875.166
Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 3.071.812	€ 325.612	€ 2.746.200	€ 2.898.943	€ 90.993	€ 2.807.950	€ 2.257.426	€ 27.000	€ 2.230.426
Economische zaken	€ 80.328	€ 333.317	€ 252.989	€ 68.216	€ 1.605.250	€ 1.537.034	€ 71.979	€ 225.900	€ 153.921
Onderwijs	€ 1.746.881	€ 4.258	€ 1.742.623	€ 5.780.700	€ 7.500	€ 5.773.200	€ 1.768.767	€ 9.500	€ 1.759.267
Cultuur en recreatie	€ 3.716.278	€ 961.349	€ 2.754.929	€ 5.674.566	€ 872.759	€ 4.801.807	€ 4.195.718	€ 894.954	€ 3.300.764
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	€ 8.966.530	€ 3.838.734	€ 5.127.796	€ 8.962.320	€ 3.352.600	€ 5.609.720	€ 8.665.288	€ 3.223.790	€ 5.441.498
Volksgezondheid en milieu	€ 5.339.854	€ 4.801.553	€ 538.301	€ 5.267.902	€ 4.635.921	€ 631.981	€ 5.163.962	€ 4.355.050	€ 808.912
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	€ 8.866.377	€ 10.153.067	€ 1.286.690	€ 8.790.425	€ 8.126.875	€ 663.550	€ 11.672.749	€ 11.247.300	€ 425.449
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	€ 1.246.490	€ 20.117.029	€ 18.870.539	€ 1.693.763	€ 19.016.030	€ 17.322.267	€ 668.994	€ 19.457.839	€ 18.788.845
Resultaat voor bestemming (zonder mutaties reserves)	€ 38.749.314	€ 40.934.494	€ 2.185.180	€ 44.494.399	€ 38.138.019	€ 6.356.380	€ 39.898.956	€ 39.931.497	€ 32.541
Mutaties reserves	€ 2.448.122	€ 4.257.665	€ 1.809.543	€ 4.635.347	€ 10.991.728	€ 6.356.380	€ 1.355.937	€ 1.323.396	€ 32.541
Resultaat na bestemming (met mutaties reserves)	€ 41.197.436	€ 45.192.159	€ 3.994.723	€ 49.129.746	€ 49.129.747	-	€ 41.254.893	€ 41.254.893	-

9.5 Overzicht per programma

Programma: algemeen bestuur

Nr.	Omschrijving	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:							
001	Bestuursorganen	€ 769.894	€ 752.889	€ 762.754	€ 755.526	€ 755.525	€ 744.792
002	Bestuursondersteuning college van B&W	€ 1.261.878	€ 1.330.819	€ 1.400.365	€ 1.400.365	€ 1.400.365	€ 1.400.365
003	Burgerzaken	€ 628.637	€ 571.205	€ 524.408	€ 533.408	€ 559.608	€ 543.508
004	Baten secretarieleges burgerzaken	€ 123.844	€ 129.550	€ 130.800	€ 130.800	€ 130.800	€ 130.800
005	Bestuurlijke samenwerking	€ 649.508	€ 175.109	€ 168.620	€ 179.495	€ 179.495	€ 179.495
006	Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(funcctie)	€ 487.865	€ 523.312	€ 511.671	€ 511.671	€ 511.671	€ 511.671
		€ 3.921.626	€ 3.482.884	€ 3.498.618	€ 3.511.265	€ 3.537.464	€ 3.510.631
Baten:							
001	Bestuursorganen	€ 49	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
002	Bestuursondersteuning college van B&W	€ 34.994	€ 36.675	€ 36.675	€ 36.675	€ 36.675	€ 36.675
003	Burgerzaken	€ 5.636	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
004	Baten secretarieleges burgerzaken	€ 305.634	€ 359.000	€ 392.200	€ 392.200	€ 392.200	€ 392.200
005	Bestuurlijke samenwerking	€ 1.313	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000	€ 1.000
006	Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(funcctie)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
		€ 347.626	€ 396.675	€ 429.875	€ 429.875	€ 429.875	€ 429.875
	Saldo programma	€ 3.574.000	€ 3.086.209	€ 3.068.743	€ 3.081.390	€ 3.107.589	€ 3.080.756

Programma: openbare orde en veiligheid

Nr.	Omschrijving	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:							
120	Brandweer en rampenbestrijding	€ 1.562.341	€ 1.579.789	€ 1.562.960	€ 1.518.627	€ 1.502.415	€ 1.498.949
140	Openbare orde en veiligheid	€ 230.797	€ 294.891	€ 372.495	€ 375.495	€ 372.495	€ 375.495
		€ 1.793.138	€ 1.874.680	€ 1.935.455	€ 1.894.122	€ 1.874.910	€ 1.874.444
Baten:							
120	Brandweer en rampenbestrijding	€ 47.710	€ 32.916	€ 59.789	€ 59.789	€ 59.789	€ 59.789
140	Openbare orde en veiligheid	€ 4.239	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500	€ 500
		€ 51.949	€ 33.416	€ 60.289	€ 60.289	€ 60.289	€ 60.289
	Saldo programma	€ 1.741.189	€ 1.841.264	€ 1.875.166	€ 1.833.833	€ 1.814.621	€ 1.814.155

Programma: verkeer, vervoer en waterstaat

<u>Nr.</u>	<u>Omschrijving</u>	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:							
210	Wegen, straten en pleinen	€ 2.674.553	€ 2.570.784	€ 1.899.302	€ 1.748.877	€ 1.898.877	€ 1.748.877
211	Verkeersmaatregelen te land	€ 122.365	€ 142.896	€ 118.640	€ 118.640	€ 118.640	€ 118.640
240	Waterkering, afwatering en landaanwinning	€ 274.894	€ 185.263	€ 239.484	€ 181.884	€ 181.884	€ 181.884
		€ 3.071.812	€ 2.898.943	€ 2.257.426	€ 2.049.401	€ 2.199.401	€ 2.049.401
Baten:							
210	Wegen, straten en pleinen	€ 279.732	€ 22.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000
211	Verkeersmaatregelen te land	€ 45.880	€ 23.287	€ -	€ -	€ -	€ -
240	Waterkering, afwatering en landaanwinning	€ -	€ 45.706	€ -	€ -	€ -	€ -
		€ 325.612	€ 90.993	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000
Saldo programma		€ 2.746.200	€ 2.807.950	€ 2.230.426	€ 2.022.401	€ 2.172.401	€ 2.022.401

Programma: economische zaken

<u>Nr.</u>	<u>Omschrijving</u>	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:							
310	Handel en ambacht	€ 65.290	€ 53.009	€ 56.708	€ 56.708	€ 56.708	€ 56.708
311	Baten marktgelden	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
330	Nutsbedrijven	€ 15.038	€ 15.207	€ 15.271	€ 15.271	€ 15.271	€ 15.271
		€ 80.328	€ 68.216	€ 71.979	€ 71.979	€ 71.979	€ 71.979
Baten:							
310	Handel en ambacht	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
311	Baten marktgelden	€ 3.767	€ 3.750	€ 4.150	€ 4.150	€ 4.150	€ 4.150
330	Nutsbedrijven	€ 329.550	€ 1.601.500	€ 221.750	€ 1.584.750	€ 193.750	€ 2.107.650
		€ 333.317	€ 1.605.250	€ 225.900	€ 1.588.900	€ 197.900	€ 2.111.800
	Saldo programma	€ 252.989-	€ 1.537.034-	€ 153.921-	€ 1.516.921-	€ 125.921-	€ 2.039.821-

Programma: onderwijs

<u>Nr.</u>	<u>Omschrijving</u>	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:							
420	Openbaar basisonderwijs, excl. huisvesting	€ 1.390	€ 1.412	€ 1.378	€ 1.378	€ 1.378	€ 1.378
421	Openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting	€ 443.774	€ 2.076.296	€ 399.317	€ 397.061	€ 380.186	€ 358.675
422	Bijzonder basisonderwijs, excl. Huisvesting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
423	Bijzonder basisonderwijs, onderwijshuisvesting	€ 480.409	€ 2.839.877	€ 493.335	€ 489.978	€ 462.252	€ 425.080
430	Openbaar speciaal onderwijs, excl. huisvesting	€ 5.480	€ 7.129	€ 5.945	€ 5.945	€ 5.945	€ 5.945
480	Gem. baten en lasten van het onderwijs	€ 815.828	€ 855.986	€ 868.792	€ 854.492	€ 854.492	€ 854.492
482	Volwasseneneducatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
		€ 1.746.881	€ 5.780.700	€ 1.768.767	€ 1.748.854	€ 1.704.253	€ 1.645.570
Baten:							
420	Openbaar basisonderwijs, excl. huisvesting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
421	Openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting	€ 1.610	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
422	Bijzonder basisonderwijs, excl. Huisvesting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
423	Bijzonder basisonderwijs, onderwijshuisvesting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
430	Openbaar speciaal onderwijs, excl. huisvesting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
480	Gem. baten en lasten van het onderwijs	€ 2.648	€ 7.500	€ 9.500	€ 9.500	€ 9.500	€ 9.500
482	Volwasseneneducatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
		€ 4.258	€ 7.500	€ 9.500	€ 9.500	€ 9.500	€ 9.500
	Saldo programma	€ 1.742.623	€ 5.773.200	€ 1.759.267	€ 1.739.354	€ 1.694.753	€ 1.636.070

Programma: cultuur en recreatie

<u>Nr.</u>	<u>Omschrijving</u>	<u>Rekening</u> <u>2010</u>	<u>Begroting</u> <u>2011</u>	<u>Begroting</u> <u>2012</u>	<u>Begroting</u> <u>2013</u>	<u>Begroting</u> <u>2014</u>	<u>Begroting</u> <u>2015</u>
Lasten:							
510	Openbaar bibliotheekwerk	€ 572.950	€ 609.167	€ 595.427	€ 595.427	€ 595.427	€ 595.427
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	€ 226.599	€ 207.863	€ 208.710	€ 208.710	€ 208.710	€ 208.710
530	Sport	€ 1.173.899	€ 2.543.617	€ 1.252.012	€ 1.212.012	€ 1.212.012	€ 1.212.012
531	Groene velden en terreinen	€ 334.094	€ 342.793	€ 419.920	€ 419.920	€ 419.920	€ 419.920
540	Kunst	€ 42.642	€ 33.381	€ 32.695	€ 32.695	€ 32.695	€ 32.695
541	Oudheidkunde / musea	€ 70.938	€ 272.794	€ 51.855	€ 51.855	€ 51.855	€ 51.855
560	Openbaar groen en openluchtrecreatie	€ 1.784.246	€ 1.543.795	€ 1.516.812	€ 1.516.813	€ 1.516.812	€ 1.516.813
580	Overige recreatieve voorzieningen	€ 118.722	€ 121.156	€ 118.287	€ 118.287	€ 118.287	€ 118.287
		€ 4.324.090	€ 5.674.567	€ 4.195.718	€ 4.155.719	€ 4.155.718	€ 4.155.719
Baten:							
510	Openbaar bibliotheekwerk	€ 10.057	€ 9.850	€ 9.850	€ 9.850	€ 9.850	€ 9.850
511	Vormings- en ontwikkelingswerk	€ 41.554	€ 16.500	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500
530	Sport	€ 665.132	€ 650.800	€ 725.250	€ 725.250	€ 725.250	€ 725.250
531	Groene velden en terreinen	€ 59.663	€ 84.929	€ 86.154	€ 85.700	€ 85.700	€ 85.700
540	Kunst	€ 293	€ 250	€ 300	€ 300	€ 300	€ 300
541	Oudheidkunde / musea	€ 17.132	€ 9.132	€ -	€ -	€ -	€ -
560	Openbaar groen en openluchtrecreatie	€ 167.518	€ 75.500	€ 55.900	€ 55.900	€ 55.900	€ 55.900
580	Overige recreatieve voorzieningen	€ -	€ 25.798	€ -	€ -	€ -	€ -
		€ 961.349	€ 872.759	€ 894.954	€ 894.500	€ 894.500	€ 894.500
	Saldo programma	€ 3.362.741	€ 4.801.808	€ 3.300.764	€ 3.261.219	€ 3.261.218	€ 3.261.219

Programma: sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

<u>Nr.</u>	<u>Omschrijving</u>	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:							
610	Bijstandsverlening & inkomensvoorzieningen	€ 1.858.305	€ 2.000.244	€ 2.006.841	€ 2.006.841	€ 2.006.841	€ 2.006.841
611	Werkgelegenheid	€ 937.886	€ 955.000	€ 925.000	€ 925.000	€ 925.000	€ 925.000
612	Inkomensvoorzieningen	€ 112.721	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
613	Uitkeringen echte minima	€ 17.654	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.000
614	Gemeentelijk minimabeleid	€ 318.697	€ 325.532	€ 354.110	€ 354.110	€ 354.110	€ 354.110
620	Maatschappelijke begeleiding en advies	€ 518.230	€ 517.973	€ 562.469	€ 562.469	€ 562.469	€ 562.469
621	Vreemdelingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
622	Wmo	€ 2.005.941	€ 1.953.040	€ 2.032.935	€ 2.032.935	€ 2.032.935	€ 2.032.935
623	Participatiebudget	€ 891.749	€ 630.535	€ 826.091	€ 826.091	€ 826.091	€ 826.091
630	Sociaal - cultureel werk	€ 759.313	€ 836.058	€ 373.824	€ 373.824	€ 373.824	€ 373.824
650	Kinderdagopvang	€ 297.922	€ 362.698	€ 357.555	€ 357.555	€ 357.555	€ 357.555
652	Voorzieningen gehandicapten	€ 1.248.112	€ 1.356.240	€ 1.201.463	€ 1.201.463	€ 1.201.463	€ 1.201.463
		€ 8.966.530	€ 8.962.320	€ 8.665.288	€ 8.665.288	€ 8.665.288	€ 8.665.288
Baten:							
610	Bijstandsverlening & inkomensvoorzieningen	€ 1.796.844	€ 1.633.750	€ 1.617.750	€ 1.617.750	€ 1.617.750	€ 1.617.750
611	Werkgelegenheid	€ 927.914	€ 955.000	€ 925.000	€ 925.000	€ 925.000	€ 925.000
612	Inkomensvoorzieningen	€ 59.260	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
613	Uitkeringen echte minima	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
614	Gemeentelijk minimabeleid	€ 41.911	€ 42.500	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000	€ 45.000
620	Maatschappelijke begeleiding en advies	€ 22.008	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000	€ 9.000
621	Vreemdelingen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
622	Wmo	€ 495.013	€ 263.000	€ 208.000	€ 208.000	€ 208.000	€ 208.000
623	Participatiebudget	€ 488.114	€ 440.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000	€ 400.000
630	Sociaal - cultureel werk	€ 7.670	€ 6.150	€ 8.340	€ 8.340	€ 8.340	€ 8.338
650	Kinderdagopvang	€ -	€ 3.200	€ 10.700	€ 10.700	€ 10.700	€ 10.700
652	Voorzieningen gehandicapten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
		€ 3.838.734	€ 3.352.600	€ 3.223.790	€ 3.223.790	€ 3.223.790	€ 3.223.788
	Saldo programma	€ 5.127.796	€ 5.609.720	€ 5.441.498	€ 5.441.498	€ 5.441.498	€ 5.441.500

Programma: volksgezondheid en milieu

<u>Nr.</u>	<u>Omschrijving</u>	<u>Rekening</u> <u>2010</u>	<u>Begroting</u> <u>2011</u>	<u>Begroting</u> <u>2012</u>	<u>Begroting</u> <u>2013</u>	<u>Begroting</u> <u>2014</u>	<u>Begroting</u> <u>2015</u>
<u>Lasten:</u>							
711	Ambulancevervoer	€ 17.216	€ 17.550	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500	€ 17.500
714	Openbare gezondheidszorg	€ 450.817	€ 502.126	€ 454.286	€ 448.286	€ 448.286	€ 444.937
715	Jeugdgezondheidszorg (uniform deel)	€ 392.628	€ 533.646	€ 508.638	€ 497.838	€ 497.838	€ 497.838
716	Jeugdgezondheidszorg (maatwerk deel)	€ 26.956	€ 43.588	€ 38.335	€ 38.335	€ 38.335	€ 38.335
721	Afvalverwijdering en -verwerking	€ 2.297.435	€ 2.298.031	€ 2.317.756	€ 2.332.756	€ 2.347.756	€ 2.362.756
722	Riolering (gecombineerd)	€ 1.367.038	€ 1.177.937	€ 1.164.956	€ 1.141.237	€ 1.086.887	€ 992.827
723	Milieubeheer	€ 682.187	€ 587.239	€ 539.830	€ 539.830	€ 539.830	€ 539.830
724	Lijkbezorging	€ 105.577	€ 107.785	€ 122.661	€ 123.375	€ 123.374	€ 123.375
725	Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
726	Baten rioolheffing (gecombineerd)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
732	Baten begraafplaatsrechten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
		€ 5.339.854	€ 5.267.902	€ 5.163.962	€ 5.139.157	€ 5.099.806	€ 5.017.398
<u>Baten:</u>							
711	Ambulancevervoer	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
714	Openbare gezondheidszorg	€ 1.414	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
715	Jeugdgezondheidszorg (uniform deel)	€ 406.313	€ 444.221	€ -	€ -	€ -	€ -
716	Jeugdgezondheidszorg (maatwerk deel)	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
721	Afvalverwijdering en -verwerking	€ 236.564	€ 81.100	€ 76.100	€ 76.100	€ 76.100	€ 76.100
722	Riolering (gecombineerd)	€ 29.492	€ 5.350	€ 5.350	€ 5.350	€ 5.350	€ 5.350
723	Milieubeheer	€ 104.802	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
724	Lijkbezorging	€ 62.575	€ 30.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000	€ 40.000
725	Baten reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	€ 2.169.779	€ 2.177.500	€ 2.192.500	€ 2.207.500	€ 2.222.500	€ 2.237.500
726	Baten rioolheffing (gecombineerd)	€ 1.720.089	€ 1.821.500	€ 1.965.350	€ 2.110.950	€ 2.168.375	€ 2.226.950
732	Baten begraafplaatsrechten	€ 70.525	€ 76.250	€ 75.750	€ 75.750	€ 75.750	€ 75.750
		€ 4.801.553	€ 4.635.921	€ 4.355.050	€ 4.515.650	€ 4.588.075	€ 4.661.650
<u>Saldo programma</u>		€ 538.301	€ 631.981	€ 808.912	€ 623.507	€ 511.731	€ 355.748

Programma: ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

<u>Nr.</u>	<u>Omschrijving</u>	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:							
810	Ruimtelijke ordening	€ 823.071	€ 855.889	€ 795.227	€ 795.227	€ 795.227	€ 795.227
820	Woningbouw / -exploitatie	€ 4.479.022	€ 4.421.701	€ 4.408.136	€ 4.619.136	€ 4.562.136	€ 4.557.136
821	Stads- en dorpsvernieuwing	€ 32.549	€ 43.921	€ 44.004	€ 44.004	€ 43.704	€ 44.004
822	Overige volkshuisvesting	€ 707.872	€ 752.092	€ 684.332	€ 684.332	€ 684.332	€ 684.332
823	Bouwvergunningen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
830	Bouwgrondexploitatie	€ 2.823.863	€ 2.716.822	€ 5.741.050	€ 609.805	€ 609.805	€ 609.805
		€ 8.866.377	€ 8.790.425	€ 11.672.749	€ 6.752.504	€ 6.695.204	€ 6.690.504
Baten:							
810	Ruimtelijke ordening	€ 83.795	€ 2.250	€ 2.250	€ 2.250	€ 2.250	€ 2.250
820	Woningbouw / -exploitatie	€ 4.692.898	€ 4.594.000	€ 4.654.000	€ 4.772.000	€ 4.814.000	€ 4.863.000
821	Stads- en dorpsvernieuwing	€ -	€ 33.803	€ -	€ -	€ -	€ -
822	Overige volkshuisvesting	€ 65.283	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
823	Bouwvergunningen	€ 662.060	€ 600.000	€ 675.000	€ 675.000	€ 675.000	€ 675.000
830	Bouwgrondexploitatie	€ 4.649.031	€ 2.896.822	€ 5.916.050	€ 759.805	€ 734.805	€ 609.805
		€ 10.153.067	€ 8.126.875	€ 11.247.300	€ 6.209.055	€ 6.226.055	€ 6.150.055
	Saldo programma	€ 1.286.690-	€ 663.550	€ 425.449	€ 543.449	€ 469.149	€ 540.449

Programma: financiering en algemene dekkingsmiddelen

Nr.	Omschrijving	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:							
911	Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-
913	Overige financiële middelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-
914	Geldleningen en uitzettingen langer/gelijk aan 1 jaar	€ 78.458	€ 75.473	€ 72.487	€ 69.501	€ 66.516	-
921	Algemene uitkeringen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-
922	Algemene baten en lasten	€ 133.208	€ 256.375	€ 93.710	€ 149.572	€ 150.723	41.785
930	Uitvoering Wet WOZ	€ 247.042	€ 255.632	€ 280.947	€ 280.947	€ 280.947	280.947
931	Baten onroerende zaakbelastingen gebruikers	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-
932	Baten onroerende zaakbelastingen eigenaren	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-
935	Baten forensenbelasting	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-
937	Baten hondenbelasting	€ -	€ 3.750	€ -	€ -	€ -	-
940	Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	€ 168.960	€ 241.156	€ 210.045	€ 210.045	€ 210.045	210.045
960	Saldo van de kostenplaatsen	€ 618.822	€ 861.377	€ 11.805	€ 11.805	€ 11.805	11.805
		€ 1.246.490	€ 1.693.763	€ 668.994	€ 721.870	€ 720.036	544.582
Baten:							
911	Geldleningen en uitzettingen korter dan 1 jaar	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-
913	Overige financiële middelen	€ 72.250	€ 72.500	€ 72.500	€ 72.500	€ 72.500	72.500
914	Geldleningen en uitzettingen langer/gelijk aan 1 jaar	€ 78.458	€ 75.473	€ 72.487	€ 69.501	€ 66.516	-
921	Algemene uitkeringen	€ 17.356.836	€ 16.210.294	€ 16.567.216	€ 16.509.333	€ 16.473.649	15.956.947
922	Algemene baten en lasten	€ 132.723	€ -	€ -	€ -	€ -	-
930	Uitvoering Wet WOZ	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	-
931	Baten onroerende zaakbelastingen gebruikers	€ 93.791	€ 127.830	€ 133.400	€ 136.100	€ 138.750	141.550
932	Baten onroerende zaakbelastingen eigenaren	€ 890.444	€ 1.153.720	€ 1.187.950	€ 1.219.350	€ 1.251.400	1.284.100
935	Baten forensenbelasting	€ 25.645	€ 25.000	€ 25.000	€ 25.500	€ 26.000	26.500
937	Baten hondenbelasting	€ 53.330	€ 53.000	€ 54.300	€ 55.450	€ 56.550	57.695
940	Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen	€ 22.743	€ 21.750	€ 21.750	€ 21.750	€ 21.750	21.750
960	Saldo van de kostenplaatsen	€ 1.390.809	€ 1.276.463	€ 1.323.236	€ 1.333.203	€ 1.506.167	1.460.920
		€ 20.117.029	€ 19.016.030	€ 19.457.839	€ 19.442.687	€ 19.613.282	19.021.962
Saldo programma		€ 18.870.539-	€ 17.322.267-	€ 18.788.845-	€ 18.720.817-	€ 18.893.246-	€ 18.477.380-

Financieel resumé programma's

Nr.	Omschrijving	Rekening 2010	Begroting 2011	Begroting 2012	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015
Lasten:							
0	Algemeen bestuur	€ 3.921.626	€ 3.482.884	€ 3.498.618	€ 3.511.265	€ 3.537.464	€ 3.510.631
1	Openbare orde en veiligheid	€ 1.793.138	€ 1.874.680	€ 1.935.455	€ 1.894.122	€ 1.874.910	€ 1.874.444
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 3.071.812	€ 2.898.943	€ 2.257.426	€ 2.049.401	€ 2.199.401	€ 2.049.401
3	Economische zaken	€ 80.328	€ 68.216	€ 71.979	€ 71.979	€ 71.979	€ 71.979
4	Onderwijs	€ 1.746.881	€ 5.780.700	€ 1.768.767	€ 1.748.854	€ 1.704.253	€ 1.645.570
5	Cultuur en recreatie	€ 4.324.090	€ 5.674.567	€ 4.195.718	€ 4.155.719	€ 4.155.718	€ 4.155.719
6	Sociale voorzieningen en maatsch. dienstverlening	€ 8.966.530	€ 8.962.320	€ 8.665.288	€ 8.665.288	€ 8.665.288	€ 8.665.288
7	Volksgesondheid en milieu	€ 5.339.854	€ 5.267.902	€ 5.163.962	€ 5.139.157	€ 5.099.806	€ 5.017.398
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	€ 8.866.377	€ 8.790.425	€ 11.672.749	€ 6.752.504	€ 6.695.204	€ 6.690.504
9	Financiering en algemene dekkingsmiddelen	€ 1.246.490	€ 1.693.763	€ 668.994	€ 721.870	€ 720.036	€ 544.582
		€ 39.357.126	€ 44.494.400	€ 39.898.956	€ 34.710.159	€ 34.724.059	€ 34.225.516
Baten:							
0	Algemeen bestuur	€ 347.626	€ 396.675	€ 429.875	€ 429.875	€ 429.875	€ 429.875
1	Openbare orde en veiligheid	€ 51.949	€ 33.416	€ 60.289	€ 60.289	€ 60.289	€ 60.289
2	Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 325.612	€ 90.993	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000	€ 27.000
3	Economische zaken	€ 333.317	€ 1.605.250	€ 225.900	€ 1.588.900	€ 197.900	€ 2.111.800
4	Onderwijs	€ 4.258	€ 7.500	€ 9.500	€ 9.500	€ 9.500	€ 9.500
5	Cultuur en recreatie	€ 961.349	€ 872.759	€ 894.954	€ 894.500	€ 894.500	€ 894.500
6	Sociale voorzieningen en maatsch. dienstverlening	€ 3.838.734	€ 3.352.600	€ 3.223.790	€ 3.223.790	€ 3.223.790	€ 3.223.788
7	Volksgesondheid en milieu	€ 4.801.553	€ 4.635.921	€ 4.355.050	€ 4.515.650	€ 4.588.075	€ 4.661.650
8	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	€ 10.153.067	€ 8.126.875	€ 11.247.300	€ 6.209.055	€ 6.226.055	€ 6.150.055
9	Financiering en algemene dekkingsmiddelen	€ 20.117.029	€ 19.016.030	€ 19.457.839	€ 19.442.687	€ 19.613.282	€ 19.021.962
		€ 40.934.494	€ 38.138.019	€ 39.931.497	€ 36.401.246	€ 35.270.266	€ 36.590.419
	Saldo rekening baten en lasten voor bestemming	€ 1.577.368-	€ 6.356.381	€ 32.541-	€ 1.691.087-	€ 546.207-	€ 2.364.902-
	- uitgaven/bijdrage aan reserves	€ 2.448.122	€ 4.635.347	€ 1.355.937	€ 2.740.835	€ 1.550.268	€ 3.570.169
	- inkomsten/bijdrage van reserves	€ 4.257.665	€ 10.991.728	€ 1.323.396	€ 1.049.748	€ 1.004.061	€ 1.205.267
	Saldo mutaties reserves op product 980.01	€ 1.809.543-	€ 6.356.381-	€ 32.541	€ 1.691.087	€ 546.207	€ 2.364.902
	Saldo rekening baten en lasten na bestemming	€ 3.386.911-	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -

9.6 Overzicht reserves en voorzieningen

	Saldo per 01-01-2011	Dotaties 2011	Toevoegingen res&voorz. 2011	Bespaarde rente 2011	Onttrekking 2011	Afnemingen res&voorz. 2011	Saldo per 31-12-2011
Algemene reserves							
Algemene reserve	€ 1.423.250						€ 1.423.250
Alg.reserve woningbedrijf	€ 7.175.644	€ 737.000		€ 150.000	€ 887.000	€ 2.175.644	€ 5.000.000
Alg. reserve Grondbedrijf	€ 7.929.793	€ 1.468.423		€ 187.500	€ 3.935.923	€ 429.793	€ 5.220.000
	€ 16.528.687	€ 2.205.423	€ -	€ 337.500	€ 4.822.923	€ 2.605.437	€ 11.643.250
Vrije reserves							
Nieuwe investeringen	€ 12.005.124	€ 5.009.408	€ 547.119		€ 4.095.295	€ 7.114.024	€ 6.352.332
	€ 12.005.124	€ 5.009.408	€ 547.119	€ -	€ 4.095.295	€ 7.114.024	€ 6.352.332
Bestemmingsreserves							
Rioleringen	€ 7.910.633	€ 847.518			€ 1.138.442		€ 7.619.709
Dorpsuitleg	€ 3.385.249				€ 1.049.065		€ 2.336.184
Afbouw dividend NUON	€ 875.000				€ 200.000		€ 675.000
Vakonderwijs	€ 1.755				€ 1.755		-
Huisvesting onderwijs	€ 447.351					€ 447.351	-
Voorziening WMO	€ 840.219				€ 250.000		€ 590.219
Automatisering	€ 230.771	€ 120.000			€ 106.078		€ 244.693
Stads- en dorpsvernieuwing	€ 146.809		€ 33.803				€ 180.612
Volkshuisvesting	€ 3.259.349		€ 3.062.644		€ 579.812		€ 5.742.181
Energiefonds	€ 93.764						€ 93.764
Fietsenplan	€ 36.834					€ 36.834	-
Vereveningsfonds OZB	€ 822.797				€ 295.000		€ 527.797
Afschrijving telemetrie	€ 658.119				€ 30.495		€ 627.624
Sociaal minimum	€ 25.000						€ 25.000
Koggehal	€ 42.166					€ 42.166	-
Koggebod	€ 124.975					€ 124.975	-
Gemeentehuis	€ 240.436					€ 240.436	-
Gymnastieklokalen	€ 162.758					€ 162.758	-
De Wurf	€ 4.331					€ 4.331	-
Asfalteren wegen	€ 1.012.618	€ 310.000			€ 475.000		€ 847.618
Elementenverharding	€ 791.958	€ 175.000			€ 379.000		€ 587.958
Uitwisselen lichtmasten	€ 412.071					€ 412.071	-
Friciekosten	€ 374.465						€ 374.465
Leefbaarheidsfonds	€ 143.597				€ 75.000		€ 68.597
	€ 22.043.025	€ 1.452.518	€ 3.096.447	€ -	€ 4.579.647	€ 1.470.922	€ 20.541.421
Totaal aan reserves	€ 50.576.836	€ 8.667.349	€ 3.643.566	€ 337.500	€ 13.497.865	€ 11.190.383	€ 38.537.003
Voorzieningen							
Onderhoud graven	€ 146.405	€ 40.000			€ 21.005		€ 165.400
Bodemzorg Oosteinde	€ 162.190						€ 162.190
Uitvoering vrijwilligersbeleid	€ 45.108						€ 45.108
Onderhoud bibliotheek	€ 162.401	€ 19.159			€ 17.816		€ 163.744
Dubieuze debiteuren	€ 46.211						€ 46.211
Onderhoud peuterspeelzalen	€ 20.000	€ 11.597			€ 9.024		€ 22.573
Glasschade ca. woningbedrijf	€ 17.464						€ 17.464
Onderh.toren NH Kerk Hensbroek	€ 37.137					€ 37.137	-
Onderhoud bruggen	€ 48.000	€ 30.000	€ 1.347.000		€ 63.325		€ 1.361.675
Onderhoud beschoeiingen	€ 36.796				€ 36.796		-
Onderhoud speeltoestellen	€ 25.798				€ 25.798		-
Verkeersmaatregelen	€ 8.987				€ 8.987		-
Wijksteunpunt Spierdijk	€ 70.790						€ 70.790
Beeldbepalende panden	€ 33.803					€ 33.803	-
Dubieuze belastingdebiteuren	€ 35.193						€ 35.193
Dubieuze debiteuren algemene dier	€ 297.999						€ 297.999
POP Waterberging	€ 8.911					€ 8.911	-
Onderhoud scholen basisonderwijs		€ 19.750	€ 3.862.583		€ 461.478		€ 3.420.855
Onderhoud sporthal "Koggenhal"		€ 19.600	€ 214.150		€ 8.554		€ 225.196
Onderhoud zwembaden		€ 29.079	€ 124.975		€ 9.892		€ 144.162
Onderhoud gemeentehuizen		€ 92.500	€ 503.844		€ 46.826		€ 549.518
Onderhoud gymnastieklokalen		€ 51.150	€ 956.422		€ 155.689		€ 851.883
Onderhoud verenigingsgebouwen ca.		€ 5.750	€ 462.491		€ 14.893		€ 453.348
Onderhoud openbare verlichting		€ 175.000	€ 412.071		€ 269.000		€ 318.071
Onderhoud monumenten		€ 6.525	€ 257.249		€ 8.517		€ 255.257
Onderhoud brandweergegades		€ 15.000	€ 211.056		€ 11.134		€ 214.922
Onderhoud gebouwen buitendienst		€ 20.000	€ 233.408		€ 2.554		€ 250.854
Onderhoud recreatievoorzieningen		€ 1.623			€ 701		€ 922
Totaal aan voorzieningen	€ 1.203.193	€ 536.733	€ 8.585.249	€ -	€ 1.036.382	€ 214.757	€ 9.072.413
Totaal reserves en voorzieningen	€ 51.780.029	€ 9.204.082	€ 12.228.815	€ 337.500	€ 14.534.247	€ 11.405.140	€ 47.609.416

	Saldo per 01-01-2012	Dotaties 2012	Bespaarde rente 2012	Onttrekking 2012	Saldo per 31-12-2012
Algemene reserves					
Algemene reserve	€ 1.423.250			€	1.423.250
Alg.reserve woningbedrijf	€ 5.000.000	€ 176.000	€ 150.000	€ 326.000	€ 5.000.000
Alg. reserve Grondbedrijf	€ 5.220.000		€ 130.500	€ 1.000.000	€ 4.350.500
sub-totaal	€ 11.643.250	€ 176.000	€ 280.500	€ 1.326.000	€ 10.773.750
Vrije reserves					
Nieuwe investeringen	€ 6.352.332	€ 1.000.000		€ 2.319.775	€ 5.032.557
sub-totaal	€ 6.352.332	€ 1.000.000	€ -	€ 2.319.775	€ 5.032.557
Bestemmingsreserves					
Rioleringen	€ 7.619.709	€ 985.937		€ 382.000	€ 8.223.646
Dorpsuitleg	€ 2.336.184			€ 297.500	€ 2.038.684
Afbouw dividend NUON	€ 675.000			€ 175.000	€ 500.000
Vakonderwijs	€ -			€ -	€ -
Huisvesting onderwijs	€ -			€ -	€ -
Voorziening WMO	€ 590.219			€ 90.000	€ 500.219
Automatisering	€ 244.693	€ 120.000		€ 195.224	€ 169.469
Stads- en dorpsvernieuwing	€ 180.612			€ -	€ 180.612
Volkshuisvesting	€ 5.742.181	€ 326.000		€ 250.000	€ 5.818.181
Energiefonds	€ 93.764			€ -	€ 93.764
Fietsenplan	€ -			€ -	€ -
Vereveningsfonds OZB	€ 527.797			€ 93.820	€ 433.977
Afschrijving telemetrie	€ 627.624			€ 30.495	€ 597.129
Sociaal minimum	€ 25.000			€ -	€ 25.000
Koggehal	€ -			€ -	€ -
Koggebad	€ -			€ -	€ -
Gemeentehuis	€ -			€ -	€ -
Gymnastieklokalen	€ -			€ -	€ -
De Wurf	€ -			€ -	€ -
Asfalteren wegen	€ 847.618	€ 260.000		€ 320.000	€ 787.618
Elementenverharding	€ 587.958	€ 75.000		€ 90.000	€ 572.958
Uitwisselen lichtmasten	€ -			€ -	€ -
Frictiekosten	€ 374.465			€ -	€ 374.465
Leefbaarheidsfonds	€ 68.597			€ -	€ 68.597
sub-totaal	€ 20.541.421	€ 1.766.937	€ -	€ 1.924.039	€ 20.384.319
Totaal aan reserves	€ 38.537.003	€ 2.942.937	€ 280.500	€ 5.569.814	€ 36.190.626
Voorzieningen					
Onderhoud graven	€ 165.400	€ 40.000		€ 26.568	€ 178.832
Bodemzorg	€ 162.190			€ -	€ 162.190
Uitvoering vrijwilligersbeleid	€ 45.108			€ -	€ 45.108
Bibliotheek	€ 163.744	€ 19.159		€ 12.480	€ 170.423
Dubieuze debiteuren	€ 46.211			€ -	€ 46.211
Onderhoud peuterspeelzalen	€ 22.573	€ 11.597		€ 2.886	€ 31.284
Woningbedrijf	€ 17.464			€ -	€ 17.464
Onderh.toren NH Kerk Hensbroek	€ -			€ -	€ -
Onderhoud bruggen	€ 1.361.675	€ 30.000		€ 36.885	€ 1.354.790
Onderh. Beschoeiingen	€ -			€ -	€ -
Onderh. Speeltoestellen	€ -			€ -	€ -
Verkeersmaatregelen	€ -			€ -	€ -
Wijksteunpunt Spierdijk	€ 70.790			€ -	€ 70.790
Beeldbepalende panden	€ -			€ -	€ -
Dubieuze belastingdebiteuren	€ 35.193			€ -	€ 35.193
Dubieuze debiteuren algemene dienst	€ 297.999			€ -	€ 297.999
POP Waterberging	€ -			€ -	€ -
Onderhoud scholen basisonderwijs	€ 3.420.855	€ 19.750		€ 72.499	€ 3.368.106
Onderhoud sporthal "Koggenhal"	€ 225.196	€ 19.600		€ 101.183	€ 143.613
Onderhoud zwembaden	€ 144.162	€ 29.079		€ 10.394	€ 162.847
Onderhoud gemeentehuizen	€ 549.518	€ 92.500		€ 91.229	€ 550.789
Onderhoud gymnastieklokalen	€ 851.883	€ 51.150		€ 34.089	€ 868.944
Onderhoud verenigingsgebouwen ca.	€ 453.348	€ 5.750		€ 3.529	€ 455.569
Onderhoud openbare verlichting	€ 318.071	€ 175.000		€ 170.000	€ 323.071
Onderhoud monumenten	€ 255.257	€ 6.525		€ 51.708	€ 210.074
Onderhoud brandweergegades	€ 214.922	€ 15.000		€ 25.881	€ 204.041
Onderhoud gebouwen buitendienst	€ 250.854	€ 20.000		€ 30.936	€ 239.918
Onderhoud recreatievoorzieningen	€ 922	€ 1.623		€ 653	€ 1.892
Totaal aan voorzieningen	€ 9.072.413	€ 535.110	€ -	€ 670.267	€ 8.937.256
Totaal reserves en voorzieningen	€ 47.609.416	€ 3.478.047	€ 280.500	€ 6.240.081	€ 45.127.882

	Saldo per 01-01-2013	Dotaties 2013	Bespaarde rente 2013	Onttrekking 2013	Saldo per 31-12-2013
Algemene reserves					
Algemene reserve	€ 1.423.250			€	1.423.250
Alg.reserve woningbedrijf	€ 5.000.000	€ 250.000	€ 150.000	€ 400.000	€ 5.000.000
Alg. reserve Grondbedrijf	€ 4.350.500		€ 108.763	€ 1.000.000	€ 3.459.263
sub-totaal	€ 10.773.750	€ 250.000	€ 258.763	€ 1.400.000	€ 9.882.513
Vrije reserves					
Nieuwe investeringen	€ 5.032.557	€ 2.350.000		€ 1.299.875	€ 6.082.682
sub-totaal	€ 5.032.557	€ 2.350.000	€ -	€ 1.299.875	€ 6.082.682
Bestemmingsreserves					
Rioleringen	€ 8.223.646	€ 1.113.835		€ 212.000	€ 9.125.481
Dorpsuitleg	€ 2.038.684			€ 277.500	€ 1.761.184
Afbouw dividend NUON	€ 500.000			€ 150.000	€ 350.000
Vakonderwijs	€ -			€ -	€ -
Huisvesting onderwijs	€ -			€ -	€ -
Voorziening WMO	€ 500.219			€ -	€ 500.219
Automatisering	€ 169.469	€ 120.000		€ 195.225	€ 94.244
Stads- en dorpsvernieuwing	€ 180.612			€ -	€ 180.612
Volkshuisvesting	€ 5.818.181	€ 400.000		€ -	€ 6.218.181
Energiefondsen	€ 93.764			€ -	€ 93.764
Fietsenplan	€ -			€ -	€ -
Vereveningsfondsen OZB	€ 433.977			€ -	€ 433.977
Afschrijving telemetrie	€ 597.129			€ 30.495	€ 566.634
Sociaal minimum	€ 25.000			€ -	€ 25.000
Koggehal	€ -			€ -	€ -
Koggebod	€ -			€ -	€ -
Gemeentehuis	€ -			€ -	€ -
Gymnastieklokken	€ -			€ -	€ -
De Wurf	€ -			€ -	€ -
Asfalteren wegen	€ 787.618	€ 135.000		€ 340.000	€ 582.618
Elementenverharding	€ 572.958	€ 50.000		€ 320.000	€ 302.958
Uitwisselen lichtmasten	€ -			€ -	€ -
Frictiekosten	€ 374.465			€ -	€ 374.465
Leefbaarheidsfondsen	€ 68.597			€ -	€ 68.597
sub-totaal	€ 20.384.319	€ 1.818.835	€ -	€ 1.525.220	€ 20.677.934
Totaal aan reserves	€ 36.190.626	€ 4.418.835	€ 258.763	€ 4.225.095	€ 36.643.129
Voorzieningen					
Onderhoud graven	€ 178.832	€ 40.000		€ 31.464	€ 187.368
Bodemzorg Oosteinde	€ 162.190			€ -	€ 162.190
Uitvoering vrijwilligersbeleid	€ 45.108			€ -	€ 45.108
Onderhoud bibliotheek	€ 170.423	€ 19.159		€ 7.810	€ 181.772
Dubieuze debiteuren	€ 46.211			€ -	€ 46.211
Onderhoud peuterspeelzalen	€ 31.284	€ 11.597		€ 25.650	€ 17.231
Glasschade ca. woningbedrijf	€ 17.464			€ -	€ 17.464
Onderh.toren NH Kerk Hensbroek	€ -			€ -	€ -
Onderhoud bruggen	€ 1.354.790	€ 30.000		€ 55.477	€ 1.329.313
Onderh. Beschoeiingen	€ -			€ -	€ -
Onderh. Speeltoestellen	€ -			€ -	€ -
Verkeersmaatregelen	€ -			€ -	€ -
Wijksteunpunt Spierdijk	€ 70.790			€ -	€ 70.790
Beeldbepalende panden	€ -			€ -	€ -
Dubieuze belastingdebiteuren	€ 35.193			€ -	€ 35.193
Dubieuze debiteuren algemene dienst	€ 297.999			€ -	€ 297.999
POP Waterberging	€ -			€ -	€ -
Onderhoud scholen basisonderwijs	€ 3.368.106	€ 19.750		€ 164.675	€ 3.223.181
Onderhoud sporthal "Koggenhal"	€ 143.613	€ 19.600		€ 9.897	€ 153.316
Onderhoud zwembaden	€ 162.847	€ 29.079		€ 45.977	€ 145.949
Onderhoud gemeentehuizen	€ 550.789	€ 92.500		€ 90.307	€ 552.982
Onderhoud gymnastieklokken	€ 868.944	€ 51.150		€ 26.012	€ 894.082
Onderhoud verenigingsgebouwen ca.	€ 455.569	€ 5.750		€ 8.950	€ 452.369
Onderhoud openbare verlichting	€ 323.071	€ 175.000		€ 170.000	€ 328.071
Onderhoud monumenten	€ 210.074	€ 6.525		€ 8.999	€ 207.600
Onderhoud brandweergegades	€ 204.041	€ 15.000		€ 28.180	€ 190.861
Onderhoud gebouwen buitendienst	€ 239.918	€ 20.000		€ 3.606	€ 256.312
Onderhoud recreatievoorzieningen	€ 1.892	€ 1.623		€ 679	€ 2.836
Totaal aan voorzieningen	€ 8.937.256	€ 535.110	€ -	€ 677.004	€ 8.795.362
Totaal reserves en voorzieningen	€ 45.127.882	€ 4.953.945	€ 258.763	€ 4.902.099	€ 45.438.491

	Saldo per 01-01-2014	Dotaties 2014	Bespaarde rente 2014	Onttrekking 2014	Saldo per 31-12-2014
Algemene reserves					
Algemene reserve	€ 1.423.250			€	1.423.250
Alg.reserve woningbedrijf	€ 5.000.000	€ 157.000	€ 150.000	€ 307.000	€ 5.000.000
Alg. reserve Grondbedrijf	€ 3.459.263		€ 86.482	€ 1.000.000	€ 2.545.744
sub-totaal	€ 9.882.513	€ 157.000	€ 236.482	€ 1.307.000	€ 8.968.994
Vrije reserves					
Nieuwe investeringen	€ 6.082.682	€ 1.000.000		€ 1.953.250	€ 5.129.432
sub-totaal	€ 6.082.682	€ 1.000.000	€ -	€ 1.953.250	€ 5.129.432
Bestemmingsreserves					
Rioleringen	€ 9.125.481	€ 1.174.268		€ 200.000	€ 10.099.749
Dorpsuitleg	€ 1.761.184			€ 277.500	€ 1.483.684
Afbouw dividend NUON	€ 350.000			€ 125.000	€ 225.000
Vakonderwijs	€ -			€ -	€ -
Huisvesting onderwijs	€ -			€ -	€ -
Voorziening WMO	€ 500.219			€ -	€ 500.219
Automatisering	€ 94.244	€ 120.000		€ 174.539	€ 39.705
Stads- en dorpsvernieuwing	€ 180.612			€ -	€ 180.612
Volkshuisvesting	€ 6.218.181	€ 307.000		€ -	€ 6.525.181
Energiefonds	€ 93.764			€ -	€ 93.764
Fietsenplan	€ -			€ -	€ -
Vereveningsfonds OZB	€ 433.977			€ -	€ 433.977
Afschrijving telemetrie	€ 566.634			€ 30.495	€ 536.139
Sociaal minimum	€ 25.000			€ -	€ 25.000
Koggehal	€ -			€ -	€ -
Koggebad	€ -			€ -	€ -
Gemeentehuis	€ -			€ -	€ -
Gymnastieklokalen	€ -			€ -	€ -
De Wurf	€ -			€ -	€ -
Asfalteren wegen	€ 582.618	€ 260.000		€ 260.000	€ 582.618
Elementenverharding	€ 302.958	€ 75.000		€ 95.000	€ 282.958
Uitwisselen lichtmasten	€ -			€ -	€ -
Frictiekosten	€ 374.465			€ -	€ 374.465
Leefbaarheidsfonds	€ 68.597			€ -	€ 68.597
sub-totaal	€ 20.677.934	€ 1.936.268	€ -	€ 1.162.534	€ 21.451.668
Totaal aan reserves	€ 36.643.129	€ 3.093.268	€ 236.482	€ 4.422.784	€ 35.550.094
Voorzieningen					
Onderhoud graven	€ 187.368	€ 40.000		€ 27.018	€ 200.350
Bodemzorg Oosteinde	€ 162.190			€ -	€ 162.190
Uitvoering vrijwilligersbeleid	€ 45.108			€ -	€ 45.108
Onderhoud bibliotheek	€ 181.772	€ 19.159		€ 5.748	€ 195.183
Dubieuze debiteuren	€ 46.211			€ -	€ 46.211
Onderhoud peuterspeelzalen	€ 17.231	€ 11.597		€ 2.954	€ 25.874
Glasschade ca. woningbedrijf	€ 17.464			€ -	€ 17.464
Onderh.toren NH Kerk Hensbroek	€ -			€ -	€ -
Onderhoud bruggen	€ 1.329.313	€ 30.000		€ 270.205	€ 1.089.108
Onderh. Beschoeiingen	€ -			€ -	€ -
Onderh. Speeltoestellen	€ -			€ -	€ -
Verkeersmaatregelen	€ -			€ -	€ -
Wijksteunpunt Spierdijk	€ 70.790			€ -	€ 70.790
Beeldbepalende panden	€ -			€ -	€ -
Dubieuze belastingdebiteuren	€ 35.193			€ -	€ 35.193
Dubieuze debiteuren algemene dienst	€ 297.999			€ -	€ 297.999
POP Waterberging	€ -			€ -	€ -
Onderhoud scholen basisonderwijs	€ 3.223.181	€ 19.750		€ 152.645	€ 3.090.286
Onderhoud sporthal "Koggenhal"	€ 153.316	€ 19.600		€ 10.717	€ 162.199
Onderhoud zwembaden	€ 145.949	€ 29.079		€ 20.790	€ 154.238
Onderhoud gemeentehuizen	€ 552.982	€ 92.500		€ 129.224	€ 516.258
Onderhoud gymnastieklokalen	€ 894.082	€ 51.150		€ 111.161	€ 834.071
Onderhoud verenigingsgebouwen ca.	€ 452.369	€ 5.750		€ 16.381	€ 441.738
Onderhoud openbare verlichting	€ 328.071	€ 175.000		€ 170.000	€ 333.071
Onderhoud monumenten	€ 207.600	€ 6.525		€ 23.512	€ 190.613
Onderhoud brandweergegades	€ 190.861	€ 15.000		€ 18.988	€ 186.873
Onderhoud gebouwen buitendienst	€ 256.312	€ 20.000		€ 14.636	€ 261.676
Onderhoud recreatievoorzieningen	€ 2.836	€ 1.623		€ 887	€ 3.572
Totaal aan voorzieningen	€ 8.795.362	€ 535.110	€ -	€ 973.979	€ 8.356.493
Totaal reserves en voorzieningen	€ 45.438.491	€ 3.628.378	€ 236.482	€ 5.396.763	€ 43.906.587

	Saldo per 01-01-2015	Dotaties 2015	Bespaarde rente 2015	Onttrekking 2015	Saldo per 31-12-2015
Algemene reserves					
Algemene reserve	€ 1.423.250			€	1.423.250
Alg.reserve woningbedrijf	€ 5.000.000	€ 256.000	€ 150.000	€ 406.000	€ 5.000.000
Alg. reserve Grondbedrijf	€ 2.545.744		€ 63.644	€ 1.000.000	€ 1.609.388
	€ 8.968.994	€ 256.000	€ 213.644	€ 1.406.000	€ 8.032.638
Vrije reserves					
Nieuwe investeringen	€ 5.129.432	€ 2.895.000		€ 810.250	€ 7.214.182
	€ 5.129.432	€ 2.895.000	€ -	€ 810.250	€ 7.214.182
Bestemmingsreserves					
Rioleringen	€ 10.099.749	€ 1.245.169		€ 200.000	€ 11.144.918
Dorpsuitleg	€ 1.483.684			€ 277.500	€ 1.206.184
Afbouw dividend NUON	€ 225.000			€ 100.000	€ 125.000
Vakonderwijs	€ -			€ -	€ -
Huisvesting onderwijs	€ -			€ -	€ -
Voorziening WMO	€ 500.219			€ 210.000	€ 290.219
Automatisering	€ 39.705	€ 120.000		€ 41.250	€ 118.455
Stads- en dorpsvernieuwing	€ 180.612			€ -	€ 180.612
Volkshuisvesting	€ 6.525.181	€ 406.000		€ -	€ 6.931.181
Energiefondsen	€ 93.764			€ -	€ 93.764
Fietsenplan	€ -			€ -	€ -
Vereveningsfondsen OZB	€ 433.977			€ 207.491	€ 226.486
Afschrijving telemetrie	€ 536.139			€ 30.495	€ 505.644
Sociaal minimum	€ 25.000			€ -	€ 25.000
Koggehal	€ -			€ -	€ -
Koggebod	€ -			€ -	€ -
Gemeentehuis	€ -			€ -	€ -
Gymnastieklokalen	€ -			€ -	€ -
De Wurf	€ -			€ -	€ -
Asfalteren wegen	€ 582.618	€ 107.500		€ 690.000	€ 118
Elementenverharding	€ 282.958	€ 102.500		€ 385.000	€ 458
Uitwisselen lichtmasten	€ -			€ -	€ -
Frictiekosten	€ 374.465			€ -	€ 374.465
	€ 68.597			€ -	€ 68.597
	€ 21.451.668	€ 1.981.169	€ -	€ 2.141.736	€ 21.291.101
Totaal aan reserves	€ 35.550.094	€ 5.132.169	€ 213.644	€ 4.357.986	€ 36.537.921
Voorzieningen					
Onderhoud graven	€ 200.350	€ 40.000		€ 26.820	€ 213.530
Bodemzorg Oosteinde	€ 162.190			€ -	€ 162.190
Uitvoering vrijwilligersbeleid	€ 45.108			€ -	€ 45.108
Onderhoud bibliotheek	€ 195.183	€ 19.159		€ 23.655	€ 190.687
Dubieuze debiteuren	€ 46.211			€ -	€ 46.211
Onderhoud peuterspeelzalen	€ 25.874	€ 11.597		€ 10.628	€ 26.843
Glasschade ca. woningbedrijf	€ 17.464			€ -	€ 17.464
Onderh.toren NH Kerk Hensbroek	€ -			€ -	€ -
Onderhoud bruggen	€ 1.089.108	€ 30.000		€ -	€ 1.119.108
Onderh. Beschoeiingen	€ -			€ -	€ -
Onderh. Speeltoestellen	€ -			€ -	€ -
Verkeersmaatregelen	€ -			€ -	€ -
Wijksteunpunt Spierdijk	€ 70.790			€ -	€ 70.790
Beeldbepalende panden	€ -			€ -	€ -
Dubieuze belastingdebiteuren	€ 35.193			€ -	€ 35.193
Dubieuze debiteuren algemene dienst	€ 297.999			€ -	€ 297.999
POP Waterberging	€ -			€ -	€ -
Onderhoud scholen basisonderwijs	€ 3.090.286	€ 19.750		€ 282.652	€ 2.827.384
Onderhoud sporthal "Koggenhal"	€ 162.199	€ 19.600		€ 64.216	€ 117.583
Onderhoud zwembaden	€ 154.238	€ 29.079		€ 40.949	€ 142.368
Onderhoud gemeentehuizen	€ 516.258	€ 92.500		€ 56.156	€ 552.602
Onderhoud gymnastieklokalen	€ 834.071	€ 51.150		€ 281.106	€ 604.115
Onderhoud verenigingsgebouwen ca.	€ 441.738	€ 5.750		€ 13.805	€ 433.683
Onderhoud openbare verlichting	€ 333.071	€ 175.000		€ 170.000	€ 338.071
Onderhoud monumenten	€ 190.613	€ 6.525		€ 31.977	€ 165.161
Onderhoud brandweergegades	€ 186.873	€ 15.000		€ 91.164	€ 110.709
Onderhoud gebouwen buitendienst	€ 261.676	€ 20.000		€ 23.198	€ 258.478
Onderhoud recreatievoorzieningen	€ 3.572	€ 1.623		€ 901	€ 4.294
Totaal aan voorzieningen	€ 8.356.493	€ 535.110	€ -	€ 1.116.326	€ 7.775.277
Totaal reserves en voorzieningen	€ 43.906.587	€ 5.667.279	€ 213.644	€ 5.474.312	€ 44.313.198

9.7 Meerjarenoverzicht investeringen

Meerjaren investeringschema 2011 t/m 2015

Nr.	Omschrijving	Investeringsbedragen					Jaarlasten					Ten laste van			
		2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Nw.Invest.	overigen	
Nieuw beleid															
Investerings met economisch nut															
120 Brandweer															
Vervanging TAS blusgroep Berkhout	€	390.000					€	39.000	€	39.000	€	39.000	€	39.000	Activeren 10 jaar
Reorganisatie brandweer			p.m.	p.m.	p.m.				p.m.	p.m.	p.m.				
Oprichting veiligheidshuis		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				
240 Afwatering															
Kaderrichtlijn water	€	5.500	€	5.500	€	5.500	€	5.500	€	5.500		€	27.500		
421 Huisvesting openbaar onderwijs															
1e ontwerp bredeschool Ursem	€	300.000						€	7.500	€	7.500	€	7.500	activeren na realisatie 40 jaar	
Brede school Ursem			€	7.500.000				€	187.500	€	187.500	€	187.500	activeren 40 jaar	
Voorbereiding huisvesting scholen Avenhorn	€	50.000											50.000		
Huisvestingsprogramma 2012		€	265.000										€	265.000	
423 Huisvesting bijzonder onderwijs															
Huisvestingsprogramma 2012		€	210.000										€	210.000	
530 Sport															
Aanpassen Koggenhal en Koggenbad			p.m.					p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		
Aanpassing sportaccommodaties			p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		
560 Recreatie															
Uitvoeringsprogramma structuurvisie	€	500.000	€	500.000	€	500.000	€	500.000	€	500.000		€	2.500.000		
Accommodatiebeleid	€	20.000	€	20.000								€	40.000		
620 Maatschappelijke begeleiding ca.															
Triple P opvoedingsondersteuning	€	16.000					€	16.000							
JOP in Avenhorn/De Goorn	€	25.000						€	2.500	€	2.500	€	2.500	activering 10 jaar	
650 Kinderopvang															
Vervanging en onderhoud		€	10.000									€	10.000		
723 Milieu															
<i>Uitvoeringsprogramma Duurzaam Klimaatbeleid:</i>															
- Gemeentelijk woningbedrijf	€	75.000	€	75.000									t.l.v. woningbedrijf		
- Fonds gemeentelijke gebouwen nieuwbouw	€	250.000	€	250.000									€	500.000	
- Revolving Fund Starterwoningen (nieuwbouw)	€	500.000	€	500.000									activering, geen kapitaallasten		
- Aanvullende middelen "Ambitieuus"	€	37.250	€	37.250	€	37.250	€	37.250	€	37.250			€	149.000	
- Gemeentelijk woningbedrijf			€	50.000	€	50.000	€	50.000					t.l.v. woningbedrijf		
- Leningen en participaties		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.				
Bijdrageregeling verwijdering asbest	€	200.000										€	200.000		
Regionale inventarisatie asbest			p.m.										p.m.		

Nr.	Omschrijving	Investeringsbedragen					Jaarlasten				Ten laste van			
		2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Nw.Invest.	overigen
724	Begraafplaatsen													
	Uitbreiding begraafplaats Obdam	p.m.												activeren 25 jaar; dekking grafrechten
	Nieuwe openb. begraafplaats De Goorn	€ 750.000												activeren 25 jaar; dekking grafrechten
	Totaal economisch nut	€ 1.778.750	€ 3.212.750	€ 8.092.750	€ 592.750	€ 592.750	€ 16.000	€ 41.500	€ 236.500	€ 236.500	€ 236.500	€ 236.500	€ 2.976.500	€ 975.000
	Investerings met maatschappelijk nut													
630	Verenigingsgebouwen en dorpshuizen													
	Dorpsfunctie kerk en Odigo te Oudendijk	€ 240.000											€ 144.000	€ 96.000
	De Oude school te Hensbroek		p.m.										p.m.	
650	Kinderopvang													
	Rijksbijdrage inspectie dagopvang BSO	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-		
	Inspecties gastouderopvang		p.m.		p.m.								p.m.	
	Totaal maatschappelijk nut	€ 231.800	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 8.200-	€ 144.000	€ 96.000
	Totaal nieuw beleid	€ 2.010.550	€ 3.204.550	€ 8.084.550	€ 584.550	€ 584.550	€ 7.800	€ 33.300	€ 228.300	€ 228.300	€ 228.300	€ 228.300	€ 3.120.500	€ 1.071.000

Nr.	Omschrijving	Investeringsbedragen					Jaarlasten				Ten laste van	
		2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016

Bestaand beleid / onderhoud

Investerings met maatschappelijk nut

140 Openbare orde en veiligheid

Handhaving Drank- en Horecawet	€	25.000	€	25.000	€	25.000	€	25.000	€	25.000	€	25.000	€	25.000	€	25.000
--------------------------------	---	--------	---	--------	---	--------	---	--------	---	--------	---	--------	---	--------	---	--------

210 Onderhoud wegen

Noord-Spiedijkweg	€	260.000														€	260.000
Spiedijkerweg	€	165.000														€	165.000
Langeland/Merel/Lijster	€	50.000														€	50.000
Boterstraat	€	79.000														€	79.000
Bernhardstraat	€	74.000														€	74.000
Boeier	€	110.000														€	110.000
Horstenburgstraat	€	90.000														€	90.000
Verlaatsweg		€	275.000													€	275.000
Parkeerterrein Kwiek		€	45.000													€	45.000
Handelskade		€	160.000												€	160.000	
Dokter Lohmanstraat		€	525.000												€	525.000	
Kerkeweilaan		€	30.000												€	30.000	
Ammerdofferstraat		€	145.000												€	145.000	
Kosterijstraat		€	60.000												€	60.000	
Het Hoog / Kathoek			€	120.000											€	120.000	
Anemonenstraat			€	70.000											€	70.000	
Irisstraat			€	75.000											€	75.000	
Ranonkelstraat			€	75.000											€	75.000	
Gabrielstraat			€	180.000											€	180.000	
Haverkampstraat			€	95.000											€	95.000	
Pastoor van Haasterstraat			€	155.000											€	155.000	
Het Rietje			€	45.000											€	45.000	
Parkeerterrein EDO, Jaagweg en Het Hoog				€	100.000										€	100.000	
Julianastraat				€	95.000										€	95.000	
Kwelder				€	65.000										€	65.000	
Het West				€	570.000									€	570.000		
Van Wassenaerstraat				€	130.000									€	130.000		
Poststraat				€	135.000									€	135.000		
J. Oomsstraat				€	95.000									€	95.000		
Fietspad provinciale weg					€	140.000								€	140.000		
Poel					€	165.000								€	165.000		
Butter					€	195.000								€	195.000		
Dobber					€	110.000								€	110.000		
Braken					€	220.000								€	220.000		
De Tocht					€	115.000								€	115.000		
Lepelaar					€	45.000								€	45.000		
Burg. Beemsterboerstraat					€	135.000								€	135.000		
Burg. Beststraat					€	90.000								€	90.000		
Fiets- en voetgangersvoorzieningen	€	100.000	€	100.000	€	100.000	€	100.000	€	100.000	€	100.000	€	100.000	€	400.000	

Nr.	Omschrijving	Investeringsbedragen					Jaarlasten				Ten laste van			
		2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Nw.Invest.	overigen
211	Verkeersregelingen													
	Verkeersmaatr.buiten bebouwde kom	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000	€ 65.000							€ 260.000	
	Verkeersmaatr. binnen bebouwde kom	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000	€ 150.000							€ 600.000	
	Inspectie verkeersborden		€ 10.000										€ 10.000	
240	Afwatering													
	Onderhoud beschoeiingen		€ 37.275	€ 42.375	€ 50.750	€ 32.750							€ 163.150	
530	Sport													
	Groot onderhoud sportvelden		€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000	€ 20.000							€ 80.000	
620	Flankerend & ouderenbeleid													
	Vervanging stoffering wijksteunpunten				€ 17.500								€ 17.500	
714	Gezondheidszorg													
	Aanpassing/uitbreiding gezondheidsbeleid	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000	€ 3.000		
	Alcohol NEE-contracten	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000		
	Alcoholvrije disco's		€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500		€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500	€ 2.500		
	Alcoholverkeerscursus	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.400	€ 2.400		
722	Riolering													
	Renovatie rioleringen en gemalen	€ 450.000	€ 382.000	€ 212.000	€ 200.000	€ 200.000								€ 1.444.000
	Totaal maatschappelijk nut	€ 1.628.400	€ 2.042.175	€ 1.442.275	€ 1.813.650	€ 1.838.150	€ 35.400	€ 37.900	€ 37.900	€ 37.900	€ 37.900	€ 37.900	€ 3.490.650	€ 4.772.000
	Investerings met economisch nut													
120	Brandweer													
	Aanschaffingen brandweer	€ 203.000	€ 182.200	€ 135.000	€ 86.000	€ 58.000	€ 20.300	€ 38.520	€ 52.020	€ 60.620	€ 66.420	€ 66.420		activeren 10 jaar
KP's	Kostenplaatsen													
	Automatiseringsplan	€ 205.000	€ 295.000	€ 100.000	€ 150.000	€ 75.000	€ -	€ -	€ -	€ -	n.n.b.	n.n.b.		Kap.lasten dekking uit NI + Autmat.
	Materieel Buitendienst		€ 78.500	€ 120.000	€ 159.500	€ 110.500		€ 9.815	€ 24.815	€ 44.755	€ 58.565	€ 58.565		activeren 8 jaar
	Totaal met economisch nut	€ 408.000	€ 555.700	€ 355.000	€ 395.500	€ 243.500	€ 20.300	€ 48.335	€ 76.835	€ 105.375	€ 124.985	€ 124.985	€ -	€ -
	Totaal bestaand beleid c.q. onderhoud	€ 2.036.400	€ 2.597.875	€ 1.797.275	€ 2.209.150	€ 2.081.650	€ 55.700	€ 86.235	€ 114.735	€ 143.275	€ 162.885	€ 162.885	€ 3.490.650	€ 4.772.000
	Totaal investeringen en lasten	€ 4.046.950	€ 5.802.425	€ 9.881.825	€ 2.793.700	€ 2.666.200	€ 63.500	€ 119.535	€ 343.035	€ 371.575	€ 391.185	€ 391.185	€ 6.611.150	€ 5.843.000
	Totaal economisch nut	€ 2.186.750	€ 3.768.450	€ 8.447.750	€ 988.250	€ 836.250	€ 36.300	€ 89.835	€ 313.335	€ 341.875	€ 361.485	€ 361.485	€ 2.976.500	€ 975.000
	Totaal maatschappelijk nut	€ 1.860.200	€ 2.033.975	€ 1.434.075	€ 1.805.450	€ 1.829.950	€ 27.200	€ 29.700	€ 29.700	€ 29.700	€ 29.700	€ 29.700	€ 3.634.650	€ 4.868.000
		€ 4.046.950	€ 5.802.425	€ 9.881.825	€ 2.793.700	€ 2.666.200	€ 63.500	€ 119.535	€ 343.035	€ 371.575	€ 391.185	€ 391.185	€ 6.611.150	€ 5.843.000

9.8 Overzicht incidentele baten en lasten

Overzicht incidentele baten en lasten 2012

Programma	Beleidstaak	Product	Omschrijving	Lasten	Baten
Onderwijs	Gemeenschappelijke lasten en baten van het onderwijs	Leerlingenvervoer	Enmalige bijdrage voor de aanpassing van de website	€ 4.000	
				<hr/>	<hr/>
				€ 4.000	€ -
				<hr/>	<hr/>

